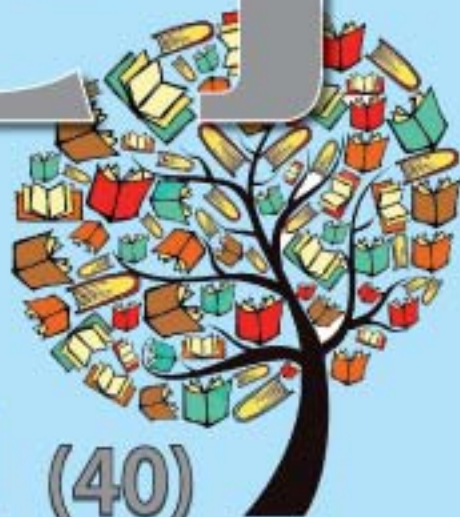

მსუ

ლიტერატურული ჟურნალი № 1 (40)
მსაქმე მსაქმე მსაქმე მსაქმე მსაქმე მსაქმე მსაქმე
2019

ფასი 3 ლარი

ISSN 1512-3995

ოლე

მწერალთა ასოციაცია
„ლიტერატურული კახეთის“ გამოცემა

The Literary Magazine OLE

ჟურნალი გამოდის 2004 წლის ივნისიდან
ISSN 1512-3995

ოლე – ბრყენა, გინა მოგრძე ტყე ველთა შუა
სულხან საბა

ოლე – ახომი საჩრდილობლად დატოვებული
ხე
ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი

ოლე – გიორგი ლეონიძის პოეტური შედეგები

მთავარი რედაქტორი აკაკი დაუშვილი

რედაქტორები

ფარნა რაიანი
ნუნუ ძამუკაშვილი

მხატვრული რედაქტორი

სოფიო ჭელიძე

მისამართი: 2200 თელავი
ერეკლე II-ის გამზირი №6
III სართული
მობ: 555 46 44 29
მწერალთა ასოციაცია
„ლიტერატურული კახეთი“
მობ: 558 48 24 80

„ოლეს“ რედაქციაში შემოსული მასალა
არ რეცენზირდება და ავტორს არ უბრუნდება

მასალების გამოგზავნა შეგიძლიათ
ელექტრონული ფოსტით
E-mail: akakidau@mail.ru

ჟურნალ „ოლეს“ წინა ნომრების წაკითხვა
შეგიძლიათ საქართველოს პარლამენტის
ეროვნული ბიბლიოთეკის საიტზე www.nplg.gov.ge —
ციფრული ბიბლიოთეკა „ივერიელის“
ვებგვერდზე.

ჟურნალი „ოლე“ გამოიცემა თელავის მუ-
ნიციპალიტეტის მერიის (მერი ბატონი **შოთა
ნარეკლიშვილი**, მერის პირველი მოადგილე
ბატონი **გიორგი თუშიშვილი**) მხარდაჭერით.

მარტი, ივნისი, სექტემბერი, დეკემბერი №1, (40), 2019

გამოდის სამ თვეში ერთხელ

„ოლე“ ლიტერატურული ჟურნალი

შინაარსი

სარწმუნოება

2. **მერი ზაალიშვილი**. მოღვაწე

იუვილე

12. **გიჟო თავაძე** – 60

მხატვრული ლიტერატურა

14. **ელდარ ჭიჭიაშვილი**. არ ვიცი... ლექსი

15. **ზოია ვაშაძიძე**. ღვთისადმი მიძღვნილი ლექსები

19. **გიჟო თავაძე**. ჭოლა სერდუხის გაუჩინარება. მოთხრობა

28. **ვაჟა ოთარაშვილი, ეკა კვანტალიანი**. პოეტური დუეტი. ლექსები

31. **როლანდ გიორგაძე**. დისო, დისო... რომანი

38. **თინათინ სიყვარული**. ორი მოთხრობა

41. **თემურ ტაბატაძე**. ფუსტი. ლექსი

43. **მარიამ დედაბრიშვილი**. ლექსები

45. **ივანე პავლიაშვილი**. მოთხრობები

48. **მაია კაკაურიძე**. ფრანგი მაშეკო. მოთხრობა

52. **ნანა მანიასვილი**. ლექსები

53. **ანი ჭამაური**. ლექსები

დოკუმენტური პროზა

55. **გივი ჩილვინაძე**. აღდგომელა გლოველი

მწერლის სიტყვა

57. **ფარნა რაინა**. აღმანახ „ამერ-იმერის“ კურთხევა – დიდი ერეკლეს ქალაქში...

წერილები

60. **ნათია მჭედლიშვილი**. ამირანიანის ქალები

კულტურული ცხოვრების ქრონიკა

62. **თელავში ვანო იანტაძის ვარსკვლავი გაიხსნა**

63. **ფოლკლორულ ანსამბლ „წინანდლის“**

ვარსკვლავი

64. **შენველარა პოეტატთან**

გარეკანის პირველ გვერდზე
ზვიად მიქვაბიშვილის ნახატი

დაიბეჭდა

გამომცემლობა „მერიდიანში“

მერი ზაალიშვილი

ყოველთვის, მთელი ჩვენი ნაწინობის ამ ვრცელ პერიოდში, ყოველთვის თან მდევდა ფენომენი ამ გასაოცარი მღვდელმთავრისა, ეპისკოპოსისა, რომელსაც შეუძლია ააყვავოს ქვეყანა, გააძლიეროს მრევლი, ერთმანეთს უსურვაზივით ჩაანნას საეკლესიო და საერო საქმე. და აი, ერთ მშვენიერ დღეს ვიპოვე მისი სახელი – მოღვაწე! არა მარტო სასულიერო, დიდი სასულიერო მოღვაწე, არამედ ზოგადად მოღვაწე

მ. ზაალიშვილი

მოღვაწე

აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი (ერისკაცობაში ირაკლი მახარაძე)

მე მას ახალგაზრდობიდან ვიცნობ ჩემი კოლეგის, ცნობილი ჟურნალისტის ნუნუ მაჭარაძის ოჯახიდან. ვიცი, პროფესიით არქიტექტორმა, რომელსაც ამ მიმართულებით დიდ მომავალს, დიდ წარმატებასა და აღიარებას უნინასწარმეტყველებდნენ, როგორ გადანწყვიტა დიდებულ დავით გარეჯში გაეგრძელებინა „გზაი ცხოვრებისა.“ კარგად მახსოვს იმდროინდელ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში და მის ცნობიერებაში რა რთული გასააზრებელი იყო ახალგაზრდა, ნიჭიერი არქიტექტორის ეს გადაწყვეტილება – ახლადშექმნილი ოჯახით უდაბნოში დასახლება... მე განსხვავებული განცდა მქონდა მის მიმართ გაცნობის პირველივე დღეებიდან და სულ ვეძებდი ამ განცდის სახელს, მინდოდა ამომეხსნა, სახელი დამერქმია მისი ფენომენისათვის. ერთი ხანობა ხომ ჩვენ ერთი დიდი, მრავალსართულიანი სახლის ერთ სადარბაზოში ვცხოვრობდით და კარგად მახსოვს შთაგონებული მზერა ახალგაზრდისა, რომლისნაირ ადამიანებზე ამბობენ ხოლმე – მიწაზე ცხოვრობენ და ცათა შინა საქმიანობენო...

აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი

ეს იყო გასული საუკუნის 80-90-იან წლებში... დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსში დაწყებული დიდი და ნაყოფიერი „გზაი ცხოვრებისა“ ალავერდის ეპარქიაში მოვიდა და აგერ უკვე მეოთხედი საუკუნეა აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი და ჩვენ ვცხოვრობთ ერთ დიდებულ სივრცეში სახელად – ალავერდის ეპარქია! მართალია შემიწახავს მარხვა, მითქვამს აღ-

სარება, მიმიღია ზიარება, მაგრამ ისე, როგორც საზოგადოების ალბათ დიდი ნაწილი, მეც ნომინალური მართლმადიდებელი ვარ, ანუ მივეკუთვნები საზოგადოების იმ ნაწილს, რომელიც მსოფლმხედველობრივად მართლმადიდებელია (თავს უფლებას მივცემ და ვიტყვი, რომ თავგადაკლული მართლმადიდებელი ვარ!), მაგრამ კლასიკური განმარტებით, თურმე მაინც ეკლესიური არა ვარ. და აი, ასეთი ჟურნალისტი ხშირად თუ არა, არცთუ იშვიათად ვხვდები აბბა ალავერდელ მიტროპოლიტს, ამ გასაოცარ მღვდელმთავარს და ყოველთვის მეუფლება აღფრთოვანება და კიდევ ის რაღაც ჩემთვის სახელდაურქმეველი განცდა, რომელიც სულიერად გაპურებს, გამაღლებს, ძალას გამატებს...

ჩემი მეგობრის, ნამდვილად ეკლესიური ადამიანის, ციალა კაციაშვილის შემნობით, თვალს მივადევნებ უამრავ სასიკეთო ცვლილებებს, რომლებიც მეუფე დავითის ხელდასხმით აღესრულება ჩვენს ეპარქიაში, ვეცნობი დედებს, მონაზვნებს, ვეცნობი დედა იოანას (ახლა უკვე ილუმენია იოანას), რომელმაც პირველივე შეხვედრის შემდეგ მომხიბლა. მიყვარს იგი და პატივს ვცემ. ისინი შუამთაში როცა მოვიდნენ და დამკვიდრდნენ, დახვდათ გაპარტახებული გარემო, დაზიანებული ტაძარი და შენობები, რომელსაც საბჭოთა პერიოდში უპატრონო ბავშვთა სახლის ფუნქცია ჰქონდა. დედა იოანასთვის, რომლისთვისაც ალბათ არაერთგზის უტყენიათ გული ისტორიული ძეგლი და ახალი შუამთის ძეგლებს

დასათვალისწინებლად მოსულ სტუმრებს, რომელთაგან არცთუ ცოტაში მონაზონიც უპატრონო ქალთან ასოცირდებოდა და არა იმ გასაოცარ განცდასთან, რომელიც მე, ეპარქიის სეზონურ გამოცემა „ალავერდში“ გამოქვეყნებული ცნობილი ჟურნალისტის მანანა კარტოზიას წერილში ამოვიკითხე: – **მონაზვნების ლოცვა ეს არის ჯაჭვი, რომელსაც უფსკრულის თავზე დაკიდებული კაცობრიობა უჭირავს!**..

მე მაშინ რასაკვირველია არ ვიცოდი, რომ ეს ბრძანდემტყველი ახალგაზრდა გოგონა, (ერის-ქალობაში ჩემი შვილის მოსახელე ირმა) რიგის პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის წარჩინებით კურსდამთავრებული იყო, მეუფე დავითის მღვდელმთავრად ხელდასმისთანავე გადამწყობა გამხდარიყო მონაზონი და ახლა მეუფე დავითის ხელმძღვანელობით დედებთან ერთად ისეთ კალიგრაფიულ-მთარგმნელობით-საგამომცემლო საქმიანობას უყრის საძირკველს, რომელიც მეფე ერეკლეს მიერ „თვისსა პალატასა შინა“ გახსნილ ფილოსოფიურ სკოლას, ზღაპრული გაიოზ და დავით რექტორების მნიგნობრული, კალიგრაფიული, მთარგმნელობითი იგავმიწვდომელი საქმიანობის ასოციაციას იწვევს.

აქვე გამოგიტყდებით და გეტყვით, რომ გამიბედავს და მიკამათია კიდევ (ზოგჯერ ძალიან ცხარედაც!) მეუფე დავითთან და ეპარქიის სამღვდელთა წარმომადგენლებთან. ეს იყო ძველი შუამთის სამონასტრო კომპლექსის სარესტავრაციო სამუშაოების დროს და უფრო გასაგები რომ იყოს რაზე ვეკამათებოდი ეპარქიის წარმომადგენლებს, ჩვენი დროის დიდი მწერალი თამაზ ქილაძე უნდა მოვიშველიო, რომელიც ბრძანებს: ბევრი რამ, რაც ძველია, მარადიულიცაა, ერის მარადისობის გზაზე ნიშანსვეტივით დგას, იდუმალი შუქით დღევანდელობაში ჩვენივე წარსულს აცოცხლებს და მისი ხელყოფა, თუნდაც მისი „გაცოცხლების“ ან „შელამაზების“ მიზნით წარსულის დიდებული და მეტყველი მოწმის გაქრობას ნიშნავსო... აი, ამიტომ ვიბრძოდით ცხარედ მეც და ჩემი რედაქციელებიც ძველი შუამთის „გაცოცხლების“ თუ „შელამაზების“ წინააღმდეგ. მაგრამ ყოველთვის, მთელი ჩვენი ნაცნობობის ამ ვრცელ პერიოდში, ყოველთვის თან მდევდა ფენომენი ამ გასაოცარი მღვდელმთავრისა, ეპისკოპოსისა, რომელსაც შეუძლია ააყვავოს ქვეყანა, გააძლიეროს მრევლი, ერთმანეთს უსურვაზივით ჩაანნას საეკლესიო და საერო საქმე. და აი, ერთ მშვენიერ დღეს ვიპოვე მისი სახელი – **მოლვანე!** არა მარტო სასულიერო, დიდი სასულიერო მოლვანე, არამედ ზოგადად **მოლვანე**, რომელიც ერის ადამიანობიდან დაიწყო დავით გარეჯში, ალავერდის ეპარქიაში გაგრძელდა და **„აგერ უკვე მეოთხედი საუკუნეა მის სახელთანა დაკავშირებული ეპარქიის ცხოვრება. ყველგან და ყველაფერში ჩანს მისი ხელწერა – ღვთისმსახურებაში, არქიტექტურაში, წიგნის მხატვრობაში, კალიგრაფიაში, სამეურნეო საქმიანო-**

ბაში. ყველგან და ყველაფერში, რასაც შეხება უფალთან ერთობისა და სამყაროს მთლიანობის განცდაა, იმ ჭეშმარიტების აღიარებაა, როდესაც თანამედროვე იქმნება ტრადიციის საფუძველზე, მის ბუნებრივ გაგრძელებასა და მომავალში გასაკეთებლის საფუძველს წარმოადგენს“ – ეს ციტირებაა მსოფლიოში აღიარებული ჟურნალიდან „დეკანტერი“, რომლის ფურცლებზე ასე ვრცელი წერილის გამოქვეყნება კი არა, უბრალოდ მოხსენიებაც კი მსოფლიო აღიარებას ნიშნავს. ამ ჟურნალში გამოქვეყნებული ეს წერილი და ზემოთ მოყვანილი ციტატა დამეხმარა, ჩემთვის გასაგებ ენაზე ამიხსნა, გამაგებინა მეუფე დავითის ფენომენი – **მოლვანე**, რომელიც უფალთან ერთობით და სამყაროს მთლიანობის განცდით ტრადიციის საფუძველზე ქმნის თანამედროვეს, რომელიც მომავალში გასაკეთებლის საფუძველს წარმოადგენს. ასეთი განცდის გამო მახსენებს მეუფე დავითი ქურუმთა იმ კასტის წარმომადგენლებს, რომლებიც ქრისტემდე საუკუნეებით ადრე ქმნიდნენ ქართულ ასომთავრულ ანბანს და აგვირისტებდნენ მზისა და მთვარის ათასწლეულებზე გათვლილ უზუსტეს კალენდარს.

აქ არ შემიძლია არ გავიხსენო ამ ასომთავრულ ანბანზე გალაკტიონის სიზმრეულ ხილვასავით სტრიქონები:

**„შენ, რომელიც მუდამ მზეებზე გვინათ,
არა გუშინ გაჩნდი თვალის ჩინად,
არამედ მზის ამოენთე ბრწყინვად,
ოცდაექვსი საუკუნის წინათ...
შენ სიბერის გამოსავს წელი ხავსი,
ქვაზე ჭრილი ხარ ჩუქურთმის მსგავსი!“**

აი, ასეთ განცდასთან ასოცირდება მეუფე დავითი. ასეთ მოლვანეთა ასოციაციას იწვევს თავისი მრავალმხრივი ღვანლით „ქვაზე ჭრილ ჩუქურთმასავით“ რომ აგვირისტებს ჩვენს დღევანდელობას, ჩვენი ყოფის, ჩვენი ცხოვრების, სულიერი და საერო საქმეების ერთობლიობის უკვდავ სურათებს. ასეთი მოლვანეები ანთია იმედის სხივად ხალხში და თაობიდან თაობას გადაეცემა ერის უკვდავებად, იმის რწმენად, რომ „ცოტაც და ახლოა“ „ოდესმე დიდი საქართველო“.

ზემოთ მე ვთქვი, რომ იმ ერთ დღეს ვიპოვე სახელი იმ განცდისა, რასაც ჩემში იწვევდა მეუფე დავითი ერის ადამიანობიდან. და ვიდრე იმ ერთ დღეზე მოგიყვებოდეთ, არ შემიძლია არ გითხრათ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმინდეს და უნეტარეს ილია მეორეს როგორ უბრძანებია ჯერ კიდევ ერის ადამიანზე, ახალგაზრდა ირაკლი მახარაძეზე ადამს ჰგავსო. მაშინ ირაკლი მახარაძე დავით გარეჯში საცხოვრებლად გადაკეთებულ ვაგონში ხბოს ტყავზე მელნით და კალმით ნუსხურად სახარების გადაწერაზე მუშაობდა. და როგორც ჟურნალ „ალავერდში“ წავიკითხე, ახლა ის ხელნაწერი სამების საკათედრო ტაძარშია დავანებული. როცა პატრიარქის ამ სიტყვებს გავეცანი – ადამს ჰგავსო, – ახალგაზრდა ირაკლი მახარაძეზე რომ

ქვევრის სკოლა აკადემია იყალთოში

უთქვამს, კიდევ უფრო დავრწმუნდი, რომ ღვთის მადლით ქართულ ნიაღში კვლავაც იბადებიან ადამიანები, რომელთაც „ხორცი სულისთვის უნამებიათ“, რომლებიც ქვეყნის, ხალხის, მისი სულიერების გადარჩენისა და ამალღებისათვის ისევე მუშაკობენ, როგორც უშორეულს წარსულში იღვწოდა ქურუმთა კასტა და ქმნიდა იუნესკოს მიერ კაცობრიობის არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის შედევრად აღიარებულ ქართულ ასომთავრულს (ნუსხურთან და მხედრულთან ერთად რასაკვირველია), მთვარისა და მზის უზუსტეს კალენდარს.

ახლა იმ ერთი დღის შესახებ, რომელიც დედა მარიამის დახმარებით შედგა. მან შეგვითანხმა შეხვედრა მეუფე დავითთან „თელავის დარბაზის“ წევრებს. დედა მარიამთან ჩვენი ქალაქის საფიქრალ-საზრუნავმა მიგვიყვანა. წარსულის უთავბოლო „შელამაზება-გადარჩენის“ მანიაკალურმა დამოკიდებულებამ გვახსოვს ყველას რა დღეში ჩააგდო ჩვენი ისტორიული ქალაქი თელავი. და რაც ყველაზე აღსაშფოთებელი იყო – ერთადერთი შემორჩენილი სამეფო მემორიალი საქართველოში, კახთმეფეთა და საქართველოს უკანასკნელი დიდი მეფის – ერეკლე II-ის რეზიდენცია, უძველესი თელავის თეატრი, რომლის კაზინოდ გადაკეთება იყო თურმე ჩაფიქრებული, სახურავზე კი თვითმფრინავის დასაფრენი იგეგმებოდა. ბევრისთვის, საზოგადოების დიდი ნაწილისათვის დღესაც გაუგებარია რა იგეგმებოდა იავარქმნილ, მინგრეულ-მონგრეულ სამეფო სივრცეში და ამ სივრცის სახიზარის ნაწილში ამოთხრილ უზარმაზარ ქვაბულში, სადაც ჩვენი წარმოსახვით სამეფო ქვევრ-მარანი, თონე და მეფის საოჯახო მეურნეობის სხვა ქართული ატრიბუტიკა განთავსდებოდა, ნამდვილი ეთნოგრაფიული მუზეუმი მოეწყობოდა... მადლობა ღმერთს, დროულად შეიცვალა ის ხელისუფლება და ვიფიქრე, არქიტექტორ-რესტავრატორ გიგა გაგნიძესთან ერთად ჩაფიქრებული სამეფო სივრცის ჩვენეული წარმოსახვის აღსრულების დღე ხომ არ დადგა მეთქი?! გიგა გაგნიძე ცნობილი ლევან რჩეულიშვილის ნამონაფარი და სამეფო რეზიდენციის მოწყობის მისეული და იმდროინდელი მოწინავე ინტელი-

გენციის ნაზრევის გამზომვანებელი იყო, მე მისი თავგადაკლული მხარდამჭერი და გაზეთის საშუალებით ფართო საზოგადოებამდე მიმტანი. ქალაქის სააზროვნო სივრცეში ამ იდეის მუდმივად ტრიალი იყო ჩემი, როგორც ჟურნალისტის და გაზეთის რედაქტორის ერთი უპიველესი საზრუნავი. და ახლა, როცა სამეფო მემორიალი ასე მინგრეულ-მონგრეული და გაჩანაგებულია თავისი სახიზარი ნაწილით, იქნებ ქართული არქიტექტურული აზროვნების მივიწყებული კიდობანი გავხსნათ, მეფის სასახლეც ქართულად აღვადგინოთ და სახიზარის ნაწილიც, სადაც უზარმაზარი ქვაბულია ამოთხრილი (ყოფილი იაშვილის სამხატვრო გალერეის ადგილზე), ქართული ტრადიციული ქვევრ-მარანის, ვაზის კულტის, ქვევრში დაყენებული ღვინის ათასწლოვანი კულტურის წარმოჩენის ადგილად ვაქციოთ, ქართული სუფრის ტრადიციის, მეფის სადღეგრძელოების (როგორც ჩვენი დიდი მწერალი ქალბატონი ზაირა არსენიშვილი ამბობდა, მეფე ერეკლე მხოლოდ სამ სადღეგრძელოს ამბობდა სუფრაზე – ღმერთის, ხალხის და მეფის!) და საერთოდ ქართული ეთნოგრაფიული, ყოველივე ქართულის, ჩვენებური მასპინძლობის კულტურას ვაზიაროთ პირველ რიგში ჩვენზე ახალგაზრდობა და მოსული სტუმარიც. კახ-ნუხიდან გადმოღებული აჭია-ბაჭია ფანჯრებიანი სასახლე კი არ აღვადგინოთ, არამედ ქართველ კირით-ხუროთა, ქვითხუროთა და არსაკიძეთა შთამომავალთა ნახელვით მოვიწონოთ თავი. თუ ათასი ჯურის დამპყრობელი მოდიოდა და შლიდა ჩვენს სამშენებლო: – არქიტექტურულ კულტურას, ჩვენც წავშალოთ მათი ნაკვალევი და პატარა კახს, ევროპაში რომ აღმოსავლეთის ნაპოლეონად მოიხსენიებდნენ, ქართული სასახლე სამეფო ბაღითა და ყოველივე ქართულით შემკული სივრცე შეუქმნათ მეთქი. ეს იდეა მაშინდელ გუბერნატორს ბატონ ირაკლი შიოლაშვილსაც გავაცანით: – გვიანდა მეფის ქართული სასახლე – სამეფო ბაღით, ქვევრ-მარანით, თონით, შოთის პურებით, სამეფო სუვენირებით და ა.შ. და ა.შ.

– თქვენ ისეთი გვარ-სახელის ბრძანდებით, არ შეიძლება არ იცოდეთ უწმინდესის და უნეტარესის, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის აზრი მეფე ერეკლეზე მეთქი, – ვუთხარი ბატონ ირაკლი შიოლაშვილს და მეფე ერეკლეს მაშინდელი სასახლის დათვალიერებისას უწმინდესის სიტყვები გავისხენე: – ჩვენს ოჯახში მეფე ერეკლეს კულტი იყო, მე მის პატივსაცემად დამარქვეს ირაკლიო. აქვე ბრძანა უწმინდესმა, რომ მის ფერწერულ ტილოზე, რომელსაც „საქართველოს დიდება“ ეწოდება და რომელზეც ყველა ქართველი წმინდანია ასახული, ერთადერთი მეფე ერეკლეა, რომელიც წმინდანი არ არის, მაგრამ მაინც წმინდანებთან მიუზღინე ადგილიო...

– ვიცი, ვიცი, – ძალიან კმაყოფილი მბასუხობს ბატონი ირაკლი შიოლაშვილი, – მე მისი ლოცვა-კურთხევით წამოვედი თელავში. – იცოდე მე შენი მოადგილე ვარ თელავშიო, – უთქვამს უწმინდეს ბატონი გუბერნატორისათვის – ირაკლი შიოლაშვილისათვის.

მაშინაც, როცა ჯერ ისევ იავარქმნილი იყო სამეფო სივრცე და შემდეგაც, როცა ახალ გუბერნატორთან, ბატონ ირაკლი ქადაგიშვილთან ამ თემაზე საუბარი გვექონდა და როცა სამეფო სივრცეში სარესტავრაციო სამუშაოების ჩასატარებლად მსოფლიო ბანკის ფენომენი აშკარად გამოიკვეთა, მე პირადად ისეთი შთაბეჭდილება მრჩება: ადრე თუ ათასი ჯურის დამპყრობელი ხმლით და მახვილით შლიდა ჩვენს კულტურას, ჩვენს ეროვნულ არქიტექტურას და თავისას აშენებდა ზედ, ახლა ეს მსოფლიო ბანკი და ათასი ჯურის ინვესტორები არა ხმლით, არა მახვილით, არამედ ფულით მოდის, არ აინტერესებს წარსული და აშენებს ახალს, თანამედროვეს. ახალი ძალიან კარგია, მაგრამ არა წარსულის ნაშლის ხარჯზე. ახალი აშენდეს ახალ ადგილზე, ისტორიულს კი დავუბრუნოთ თავისი წარსული... როგორი იქნება მსოფლიო ბანკის მიერ დაფინანსებული ქვევრებით მოპირკეთებული ახალი ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი და ქეთევან იაშვილის სახელობის სამხატვრო გალერეა, რომელიც მეფის ყოფილი სახიზნის ნაწილში უზარმაზარი ქვაბულის ადგილზე გადანიშნულია, არ ვიცი, ვერ აღვიქვამთ. ქვევრი ჩვენთვის საკრალური ნივთივით არის, ქვევრით მოპირკეთებული შენობა-ნაგებობა კი... ხო, სიახლეა, მაგრამ არა აქ, სამეფო სივრცეში ჩასატარებელი ექსპერიმენტი. ეს სიახლე სხვაგან, სხვა ადგილზე განვახორციელოთ, აქ კი — საქართველოში შემორჩენილ ერთადერთ სამეფო სივრცეში მეფისეული განწყობა, სამეფო კარის არიზტიკა, მეფის ეთნოგრაფიული ხატი აღვადგინოთ.

აი, ამ ჩვენთვის ძალიან საჭირობოროტო თემაზე გაუთავებელი საუბრისა და განსჯის ერთ მშვენიერ დღეს, ზურაბ არსენიშვილმა შემოგვთავაზა საქმის კურსში ჩაგვეყენებინა მეუფე დავითი, რომელიც ასე დიდებულად წარმართავს სასულიერო და საერო საქმეებს არა მარტო ალავერდის ეპარქიაში.

როგორ შევხვდე მეუფე დავითს?!

ჩემი შვილი დავით ნიქარძე რომელიც ჩემგან განსხვავებით ნამდვილად ეკლესიურია, მაკვალაინებს: – დედა მარიამი ნახე და ის დაგეხმარებათო... ასე აღმოვჩნდით დედა მარიამთან, რომელმაც ძალიან, ძალიან ახლოს მიიტანა გულთან ჩვენი წუხილი, საფიქრალი, მოსაზრებები; რამდენიმე შეხვედრისა და სამეფო სივრცის მოწყობის ჩვენეული მოსაზრების განსჯა-განხილვის შემდეგ კი დედა მარიამმა დარბაზის წევრებს შემოგვთავაზა

წავსულიყავით ალავერდში და იქ გაგვეგრძელებინა საუბრები – მეუფე დავითი გელოდებათო!

ძალიან გავიხარეთ!..

და აი, დათქმულ დროს ჩვენ იყალთოში ვართ, იყალთოს განთქმულ სამონასტრო კომპლექსთან და ასევე განთქმულ იყალთოს აკადემიის შემოგარენში.

საეკლესიო ქცევის წესების ეტიკეტის არცოდნით დაბნეულებს, ეს უდიდესი მღვდელმთავარი – თხელი, სიფრიფანა ბერი, – როგორც მას „ძველი გარეჯელები“ მოიხსენიებენ, – ისე უბრალოდ, ისე ღიმილით გვართმევს ხელს, რომ უმაღლესად სადღაც ქრება ჩვენი დაბნეულობა და...

ჩვენი მაშინდელი განწყობის გამოსახატავად ერთი დიდი მწერლის ნაწარმოებიდან ერთი პასაჟი უნდა მოვიშველიო: „კედელზე მიუწერია ვილაცას, მე ვეძებ ქრისტეს და ვერ ვპოულობ, მე ვეძებ საკუთარ თავს და ვერსად მიმიგვნია. მაგრამ ვპოულობ მოყვასს და სამივე ერთად ვაგრძელებთ გზას“...

ალავერდის მონასტრის განახლებული საძვალე

ხო, იმის თქმა მინდა, რომ ლიტერატურული პერსონაჟის ზუსტად ასეთი განცდა გვეუფლება და ჩვენ – სამივე – მეუფე დავითი, დედა მარიამი და თელავის დარბაზის წევრები ერთად ვაგრძელებთ გზას... ვინცებთ იყალთოს საყოველთაოდ აღიარებული სამონასტრო კომპლექსის და ცნობილი იყალთოს აკადემიის შემოგარენით, რომელიც ისე შეცვლილი, აშენებულ-დამშვენებულია, აღფრთოვანებას ვერ ვფარავთ.

მეუფე დავითი კეთილად, ძალიან კეთილად იხსენებს გიორგი შათირიშვილს, რომელმაც ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 60-70-იანი წლებიდან დაიწყო იყალთოს ამ დიდებული ძეგლისა და სახელგანთქმული იყალთოს აკადემიის ახალი სიცოცხლე სახალხო დღესასწაულ „შოთაობის“ დაფუძნებით. – ჩვენ იქიდან ვაგრძელებთ გზას, – ბრძანებს მეუფე და ნაბიჯ-ნაბიჯ გვათვალისწინებს მისთვის ჩვეული წინასწარი ხედვითა და შორსმომავალი განზრახულობებით შეცვლილ, ჩვენთვის ძალიან ცნობილ

და ახლობელ გარემოს. უძველესი შრეების გამოვლენა-ნარმოჩენის და მსოფლიო სტანდარტების დონეზე შერწყმული ისეთი მაგალითებითაა სავსე აქაურობა, რომ მე მართლა არ შემიწევს ძალა მის გადმოსაცემად. ერთი ფაქტის, ერთი მღელვარე და დაუფიწყარი მომენტის შესახებ კი არ შემიძლია არ ვთქვა: ამ ისტორიული ძეგლის მისადგომი სივრცის თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე მოწყობისათვის იუველირის სიზუსტით ჩატარებული ფართომასშტაბიანი სამუშაოების დროს აღმოჩენილი პატარა, მაგრამ ძალიან შორეული წარსულის ძალიან მეტყველი და უკვე რესტავრირებული ძეგლის მიმდებარედ ანკარა წყაროსთვისაც მიუკვლევიან, რომლის სამკურნალო თვისებების გამო ხალხს „უკვდავების წყარო“ შეურქმევია. თურმე კახეთის შორეული სოფლებიდანაც კი მოდიან აქ და ოჯახებში ზიარებასავით მიაქვთ იყალთოს მადლიანი მინის ნიალიდან მორაკრაკე, ცივი უგემრიელესი წყაროს წყალი...

იმ დღესაც რიგი იდგა ამ ღვთივკურთხეულ წყალთან, რომელიც იქვე გადასწვრივ ჩამდინარე ჩუმათხევში ჩაედინება.

სოფლის შუაგულში ჩამდინარე ეს ხევი, ისე როგორც თითქმის ყველგან, ნაპირებმორღვეული და ნაგავსაყრელად იყო ქცეული.

„დღეს სულ სხვა განწყობით მივუყვებით ჩუმათხევს, – ვკითხულობთ ჟურნალ „ალავერდის“ ფურცლებზე გამოქვეყნებულ დედა მარიამის (ტორიშელიძე) წერილში. სიახლისა და აღმშენებლობის იმედი გვასულდგმულებს. იყალთოს ხევის მოწყობის პროექტი, სივრცითი განვითარების ძირითადი ასპექტები, კონცეპტუალური ხედვა პროფესიონალების მიერ დამუშავებულ მრავალფეროვან ალბომს, ნახაზსა და კვლევას მოიცავს. მისი შედეგი კი იყალთოს ხევის სუფთა კალაპოტი იქნება – მშვენიერი ხედი, ნარგავებით გამწვანებული გზა, მოწესრიგებული გზისპირი, ხევის გასწვრივ – მოსახლეობის კუთვნილი ეზო-კარი ლაზათიანი ღობითა და გალავნით შემოვლებული. ეს გარემო დღისითაც მიმზიდველი იქნება, შიანურსა და სტუმარს გაახარებს. ღამით კი ლამპიონებით გაჩირაღდნდება. ამით ერთ პატარა „მოდელს“ მივიღებთ, როგორც მოვლილი ქვეყანა გვსურს“. დედა მარიამის წერილიდან მოტანილი ციტატიდან ამ ბოლო წინადადებას მე გავუსვი ხაზი, რადგანაც აშკარად ვხედავ, რომ იყალთოს შუაგულში ჩამავალი ჩუმათხევის კეთილმოწყობის ეს „პატარა მოდელი“ ერთი პატარა მონაკვეთია მეუფე დავითის იმ დიდი და ძალიან შორს მიმავალი ჩანაფიქრისა, რომელსაც „ოქროს გზა“ ჰქვია და რომელიც აშკარად ინვესტს საქართველოს ოქროს ხანის ასოციაციას...

„ოქროს გზა“ სამეცნიერო-საინფორმაციო ტურისტული მარშრუტია, რომელიც თბილისიდან ალავერდამდე ცივი-გომბორის გავლით კახეთისაკენ მიმავალ სამეფო გზას უკავშირდება, – ვკითხულობთ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფე-

სორის, საქართველოს დამსახურებული გამომგონებლის გურამ გაფრინდაშვილის წერილში, რომელიც „საქართველოს რესპუბლიკაშია“ დაბეჭდილი, – ეს გზა მოიცავს უჯარმის ციხეს, გომბორის უღელტეხილს თვალწარმტაცი პანორამით, ძველი და ახალი შუამთის ტაძრებს და მათ მიმდებარედ აგებული ვიზიტორთა ცენტრს, რომელსაც „საინფორმაციო კარიბჭე“ ჰქვია. „ოქროს გზის“ მნიშვნელოვანი ობიექტია იყალთოს V-VI საუკუნის მონასტერ-აკადემია და იყალთოს ქვევრის პირველი სკოლა-აკადემია, სამეცნიერო-საგანმანათლებლო კერა, სადაც მეთუნეთა მრავალსაუკუნოვანი გამოცდილების საფუძველზე კერამიკის, მინანქრის, ფერწერული საღებავების, ქართული თხევადი ოქროს და სხვა ნაწარმს უახლესი ტექნოლოგიით დავამზადებთ. მონასტრის განახლებული მარანი კი, სადაც ტრადიციული მეთოდით ქვევრის ოქროსფერ ღვინოს აყენებენ, ის ადგილია, რომელმაც ქვევრის ღვინის დაყენების 8000 წლიან ისტორიას ახალი სიცოცხლე შესძინა“ – ბრძანებს ბატონი გურამ გაფრინდაშვილი და ალბათ ბევრი თანამოაზრე მეყოლება თუ ვიტყვი, რომ მეუფე დავითის დიდი ძალისხმევით უკვე დაწყებული „ოქროს გზა“ შორეული წარსულის მრავალმხრივ ასოციაციებს ინვესტს, როცა ჩვენს წელთაღრიცხვამდე მეორე საუკუნეში ჩინეთის უძველესი დედაქალაქ სიანიდან დაწყებული დიდი აბრეშუმის გზა თელავზეც გადიოდა და იმდროინდელი მსოფლიო მაჯისცემის ზიარი იყო. გზისადმი ქართველების დამოკიდებულება კარგად არის ცნობილი, „გზა სიცოცხლეა“ – სჯერა, სწამს ქართველ ადამიანსაც და ქართული ლექსიკა, ადამიანთა ურთიერთობები, ზღაპრები, ქართული ფოლკლორი თუ რეალური ცხოვრება, გაჯერებულია გზის ფენომენით. აქ არ შეიძლება არ გავიხსენოთ თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორის გ.ჯავახიშვილის მიერ თელაველი კაცისაგან ჩანერილი ლეგენდა იმის შესახებ, როგორ მოვიდა თელავში „ცის გზით“ ქეთევან დედოფლის ნამებისას მისი მკერდიდან ცათა შინა ამალეებული ჯვარი, როგორ დაემვა იგი სამეფო მემორიალში და როგორ აიგო აქ სამლოცველო მსოფლიო წმინდანის სახელზე. ლეგენდებში, ზღაპრებში, ანდაზებსა თუ ხალხურ მეტყველებაში დამკვიდრებული გზის ფენომენი და „ცის გზის“ ნათელი კიაფობს მეუფე დავითის პერსპექტიულ გეგმაში, რომელიც თელავში საერთაშორისო დონის აეროპორტის ამოქმედებას ითვალისწინებს და როცა მსოფლიოს ნებისმიერი ქვეყნიდან შეეძლება ადამიანებს ჩამოვიდნენ თელავში, გნებავთ „ცის გზით“, გნებავთ „ოქროს გზით“, დატკბნენ „პატარაძალივით მორთული“ ჩვენი ქვეყნით, ადგილზე გაუსინჯონ გემო კაცობრიობის არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის – უძველესი ქართული ტრადიციული მეთოდით ქვევრში დაყენებულ ოქროსფერ ღვინოს, მოისმინონ კაცობრიობის ზეპირი და ხელთუქმნელი მემკვიდრეობის შედეგად აღიარებული ქართული მრავალხმიანობა და კოსმოსში გაგზავნი-

ლი „ჩაკრულო“, ადგილზე გაეცნონ უძველესი ქართული დამწერლობის სამივე ცოცხალ სახეობას, რომელიც იუნესკომ ქვევერში ღვინის დაყენების უძველეს ქართულ ტრადიციასთან და ქართულ მრავალხმიანობასთან ერთად კაცობრიობის არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლად აღიარა. ყოველივე ეს – „ცის გზაც“, „ოქროს გზაც“ და ქვევრის სკოლა-აკადემია, საითაც ახლა ჩვენ მივდივართ, ერთ მთავარ მიზანს ისახავს: – წელში გაიმართოს ნანატრი თავისუფლება მიღებული სამშ-

ზეთისხილის ბაღი ალავერდში

ობლო ჩვენი, წელში გაიმართოს ხალხი და სამუშაოს საძებნელად უკიდევანო სამყაროში კი არ გაიფანტოს, არამედ თავის სამშობლოში გააჩალოს კერა, იუნესკოს მიერ მომაკვდავ ერთა სიაში შეტანილი ქართველობა გადავრჩეთ, გავმრავლდეთ. შორსგამიზნული ეს ჩანაფიქრი აშკარად იკითხება ქვევრის სკოლა-აკადემიის დაფუძნებაში.

– ულამაზესი ინტერიერი, – სკოლა-აკადემიის შენობის დანახვისთანავე ალბათ იტყვის სპეციალისტი; ჩვენ, დარბაზის წევრებს კი ისეთი განცდა გვეუფლება, თითქოს დიდი ხნის განშორების შემდეგ შინ დავბრუნდით, ისეთი თბილი, ისეთი მშობლიური გარემოა, საკუთარ სახლში დაბრუნების განუმეორებელი სითბოთი რომ გავსებს. შენობის შიგნით კი ულტრათანამედროვე ტექნიკური არჭურვილობით ტრადიციული ქართული ქვევრი იბადება... პროფესიონალების აზრით იყალთოს ქვევრის პირველი სკოლა-აკადემია სამეცნიერო-საგანმანათლებლო კერაა, სადაც მეთუნეთა მრავალსაუკუნოვანი გამოცდილების საფუძველზე კერამიკის, მინაქრის, ფერწერული საღებავების, ქართული თხევადი ოქროს და სხვა ნაწარმი უახლესი ტექნოლოგიებით დამზადდება.

– იყალთოს ქვევრის პირველი სკოლა-აკადემიის კონცეფციასა და სახელწოდების შინაარსს კარგად გადმოსცემს ლოგო, გრაფიკული ნიშანი, რომელზეც ქვევრი და წიგნი ერთად არის გამოსახული.

ქვევრის დამზადების ტრადიცია საუკუნეების მანძილზე დაგროვილ ცოდნას უკავშირდება. მეთუნეთა გამოცდილება, პრაქტიკული რჩევები, თიხის ქიმიური შედგენილობა თუ სხვა საკითხები, მათ შორის თეორიულიც, სწორედ ქვევრის სკოლა-აკადემიაში ერთიან სახელმძღვანელოდ აიკინძება. – ბრძანებს აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი. – პირველია იყალთოს ქვევრის სკოლა-აკადემია. რადგან მას ანალოგი არ გააჩნია, თუმცა თიხას მრავალი ადამიანი ამუშავებს საქართველოშიც და მის ფარგლებს გარეთაც. მსგავსი რამ შეიძლება სხვაგანაც შეიქმნას, თუნდაც ქვევრისადმი განუზომელი ინტერესის გამო მთელ მსოფლიოში, მაგრამ პირველი უკვე შექმნილია საქართველოში, იყალთოში... გადმოცემის თანახმად იყალთოს სამონასტრო აკადემიაში ჰუმანიტარულ დარგებთან ერთად ტრადიციული სამეურნეო დარგებიც მაღალ დონეზე ისწავლებოდა... თუკი შესაძლებელია XXI საუკუნეში რომელიმე სასწავლო ცენტრი იყოს იყალთოს ძველი აკადემიის „მემკვიდრე“, ეს ფუნქცია ნამდვილად იტვირთა ამ სკოლა-აკადემიამ. მან გააგრძელა ისტორია“ („ალავერდი“ 2016. №3/15).

სართულ-სართულ ვათვალიერებთ უძველესი აკადემიის ფუძედალოცვილ სოფელში აღმოცენებულ ულტრათანამედროვე ქვევრის პირველ სკოლა-აკადემიას, ვისმენთ მეუფე დავითის საუბარს

სახელმწიფოს, მსოფლიო ბანკის და საზოგადოების დიდი მხარდაჭერით შექმნილ ამ მართლაც საოცრებაზე, სადაც ქართველ მეთუნეთა მრავალსაუკუნოვანი გამოცდილება სრულიად ახლებურად უნდა გააბრწყინონ მისმა მოსწავლეებმა და ვივსებით ღრმა რწმენით, რომ ეს ადგილი, ეს სკოლა-აკადემია ღირსეულად გააგრძელებს იმ ტრადიციას, ვის ნაფუძარზეც აღმოცენდა და იგი ნამდვილად იქნება ის ადგილი, სადაც იმაზე კი არ იფიქრებენ რა უნდა მოგვცეს ქვეყანამ, არამედ იმაზე, რა უნდა მივცეთ ჩვენ ქვეყანას. საქართველოს პატრიარქის ამ შეგონების დასტურია ის, რაც ჩვენ უკვე ვნახეთ ალავერდის ეპარქიის ამ ერთ პატარა მონაკვეთზე – იყალთოში. ახლა ალავერდისაკენ მივემგზავრებით...

ალავერდი! ძველი საქართველოს დიდების უტყვი და ძალიან მეტყველი ძეგლი, რომელმაც ათასგვარ ქართველებს გაუძლო და ჩვენამდე მანაც მოიტანა წინაპართა სულისკვეთება. მეუფე დავითის აქ მოღვაწეობის პერიოდში იმდენი რამ გაკეთდა, იმდენი რამ აღსდგა და დაუბრუნდა ძველი დიდება, რომ მე მართლა არ შემწევს ძალა მოგიტხროთ მათ შესახებ და როგორც უკვე არაერთგზის ისევ საპატრიარქოს ჟურნალი „ალავერდი“ უნდა მოვიშველიო, – „ალავერდი“ – ჩემი ერთგული მეგზური ურთულესი ჟურნალისტური საქმიანობის გზაზე. მადლობა, დიდი მადლობა ამისათვის „ალავერდის“ ჟურნალისტებს.

„ალავერდის ეპარქიაში მოღვაწეობის პერიოდში მეუფე დავითმა მართლაც შეუძლებელი შეძლო. ღვთის შენეებით, პატრიარქის ლოცვა-კურთხევით და პირადი ძალისხმევით მან მკვდრეთით აღადგინა ალავერდის მონასტერი – როგორც ფიზიკური, ისე სულიერი თვალსაზრისით. ეს მან შეძლო ლოცვით, თავდაუზოგავი შრომით, სწორად შედგენილი გეგმითა და საქმისათვის საჭირო ადამიანების დიდი რაზმის გარშემოკრებით. მეუფემ მხარში დაიყენა სახელმწიფო ხელისუფლებისა და კერძო სექტორის წარმომადგენლები, არქიტექტორები, რესტავრატორები, არქეოლოგები, ხელოვნებათმცოდნეები, გეოლოგები, მეგობრები, ოჯახის წევრები და სხვაც

ალავერდის მონასტერში მონყობილი ნეკროპოლი

მრავალი კეთილისმყოფელი ადამიანი, ვისთვისაც დიდი პატივი იყო მონაწილეობა ქვეყნის ამ უძველესი და უძლიერესი სალოცავის აღდგენის პროცესში.

ნაბიჯ-ნაბიჯ, დღითიდღე, წლიდან წლამდე ალავერდში რესტავრაცია და ადაპტაცია განიცადა ყველა ტიპისა ფუნქციის ნაგებობამ და მთელმა გარემომ, რასაც დაემატა უკვე ახალი დროის შენობებიც – მონაზონთა სენაკები, სახელოსნოები, სიძველეთა საცავი და სტუმართა საცხოვრებელი და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, მონასტერში გაჩნდა ბერმონაზონთა კრებული. ისინი ერთგულად უდგანან გვერდში მათ წინამძღვარს – მეუფე დავითს და მისი კურთხევით აქტიურად მონაწილეობენ ამ უმნიშვნელოვანესი სასულიერო კერის აღორძინებაში – როგორც ლოცვით, ისე ფიზიკური შრომით.

ალავერდის მონასტერში აღდგა სამონასტრო მეურნეობის ისეთი მნიშვნელოვანი დარგები, როგორც მეღვინეობა და მეფუტკრეობა მიჩნეული. სწორედ ალავერდიდან დაიწყო საქართველოში ქვევრის ღვინის დაყენების ტრადიციული, მრავალსაუკუნოვანი მეთოდების აღდგენა, რაც უკვე მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის არამატერიალურ ძეგლად აღიარებული. ალავერდის

განახლებულ მარანში იწურება და დგება ღვინოები, რომლებსაც უკვე საერთაშორისო აღიარება და მრავალი პრიზი აქვს მიღებული.

ქვევრის ღვინისა და თაფლის წარმოებას მონასტერში ხელმძღვანელობენ საქართველოს წამყვანი მევენახე-მეღვინე ბატონი თ. ლლონტი და მეფუტკრეობის ასევე ცნობილი სპეციალისტი ბატონი შ. კალანდარიშვილი..

მეუფე დავითისათვის განსაკუთრებით ღირებულია ეკლესიისა და მეცნიერების მჭიდრო კავშირი. მას კარგად ესმის ასეთი ურთიერთობების ფასი და ამიტომ მისი მცდელობით ალავერდის მონასტერი სხვადასხვა თემატიკისა და რანგის ფორუმების – სიმპოზიუმების, კონგრესების, კონფერენციებისა და სემინარების აქტიური მონაწილეცაა და მასპინძელიც... მეუფის გარჯის კვალი ყველაფერს ეტყობა. იგი კარგად ჩანს ახალი შუამთის ხახულის ღვთისმშობლის მონასტერში, ძველ შუამთაში, იყალთოში, რუისპირში, თუშეთსა და პანკისის ხეობის ეკლესიებში აღდგენილ ღვთისმსახურებაში, თელავის გიგოს გორაზე აღმართულ წმინდა ნინოს შესანიშნავ ტაძარში, თელავშივე დაფუძნებულ ბიძინა, შალვა და ელიზბარის სახელობის სკოლაში, ალავერდის ტაძრის ეზოში მონყობილ ვაზის ჯიშების საცდელ ნაკვეთზე და მონასტრის სიახლოვეს ახლად გაშენებულ მეურნეობაში, გასაოცარ მანვინის სახლში, ქართული ღვინის კულტურის ცენტრში და სხვა მრავალში.“

ვრცელი ამონაწერია, მაგრამ ერთი სული მაქვს პატარა მონაკვეთი მაინც გადმოვიწერო საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ხუროთმოძღვრების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრის ხელმძღვანელის აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტის დავითის სიტყვიდან, რომელიც მან წარმოთქვა იუნესკოს სათავე ოფისში პარიზში იუნესკო-საქართველოს ფორმატით გამართულ შეხვედრაზე;

– მინდა მოკლედ, ძალიან მოკლედ მაინც მოგიყვებ იმის შესახებ, როგორ აღფრთოვანებულა ბიზნესისა და მენეჯმენტის დარგში მსოფლიო მნიშვნელობის ექსპერტი, კორპორაცია „ათასწლეულის გამოწვევის“ პროგრამების ვიცეპრეზიდენტი პატრიკ ფაინი ტრადიციული მეურნეობის ახლებურ ყაიდაზე გადაწყობის მეუფისეული მიდგომით...

– მინდა მოგიხსროთ მონასტრის ღვინოზე – ღვთაებრივ ელექსირზე;

– მონასტრის თაფლზე – წამალზე;

– მონასტრის ნაბეჭდ პროდუქციაზე – სულის სალბუნზე;

– მინდა მოგიყვებ მეუფის ინიციატივით საქართველოში უკვე მეოთხედ ჩატარებულ ღვინის საერთაშორისო სიმპოზიუმზე და ქვევრის ღვინის პირველი საერთაშორისო კონკურსისათვის საგანგე-

ბოდ დამზადებული პრიზების – ოქროს, ვერცხლის და ბრინჯაოს პანია ქვევრებზე;...

– მინდა მოგიყვით მხატვარ რომან მახარაძეს გასული საუკუნის 80-იან წლებში 100 000 ტირაჟით როგორ გამოუცია დავით აღმაშენებლის „გალობანი სინანულიანი“-ს ხელნაწერი წიგნი და როგორ მიუძღვნია იგი თავისი შვილის მეუფე დავითისადმი – ერობაში ირაკლი მახარაძისათვის, რომელიც მაშინ ოჯახთან ერთად უდაბნოში ცხოვრობდა და მისი უწმინდესობის პატრიარქის კურთხევით მათესა და მარკოზის სახარების ხელნაწერ და მინიატურებით შემკულ ვერსიაზე მუშაობდა და რომელიც ახლა სამების ტაძარშია დავანებული;...

დიახ, ძალიან ბევრ რამეზე მინდა მოგიხროთ, მაგრამ... ჩვენმა ჯგუფმა ამასობაში უკვე მოვილოცეთ ალავერდის დიდებულ ტაძარში, დავანთეთ სანთლები, დავათვალიერეთ დიდი სატრაპეზო, სადაც ღვინის საერთაშორისო სიმპოზიუმები და სხვადასხვა სახის ფორუმები ტარდება ხოლმე, განცვიფრებულები ვუყურებთ ვაზის კუნძულს ტაძრის ეზოში, სადაც მარტო 80-მდე კახური ჯიშის ვაზია გაშენებული, დავათვალიერებთ ფიქარხანის სასახლედნობებული სრულიად ახლებურად რესტავირებული საგრილობელი, მონასტრის მიმდებარედ გაშენებული დიდი სამეურნეო ეზო, საფუტკრე მეურნეობა, თაფლის სახდელი და სხვა დამხმარე მეურნეობები ალჭურვილი თანამედროვე მძლავრი ტექნიკური, სიახლეებით... უთვალავ სტუმარ-დამთვალიერებელთან ერთად ჩვენც გაგვებრუა მეუფე დავითის დიდი ძალისხმევით აღდგენილმა მონასტრის უძველესმა ქვევრ-მარანმა. ჩვენც შევიგრძენით XXI საუკუნეში აღდგენილი ღვინის დაყენების 8000 წლიანი ტრადიციის მადლი, ალავერდთან გამომცხვარი დოლის პურის გემო... ყოფითისა და ღვთიურის ისეთი ერთობლიობით დაგვატარებს მეუფე დავითი მონასტრის სივრცეში, რომ ჩვენ მართლა ვეღარ ვგრძნობთ სად მთავრდება საერო და სად იწყება საღვთო საქმე. და მაინც, ყოფითისა და ღვთიურობის ამ გასაოცარ ერთიანობაში ერთი პატარა ეპიზოდი მაინც უნდა გამოვარჩიო, რომელმაც ცნობილი რუსი პოეტი გამახსენა გამომშვიდობებისას ნიჭა ტაბიძისათვის რომ გადმოუძახნია ვაგონის ფანჯრიდან, – სახლში რომ მიხვალთ, აუცილებლად მოძებნეთ, ჩემი სული იქ დავტოვეო!

ჩვენი სულიც იქ დავტოვეთ – მონასტრის კარგა მოშორებით გაშენებულ ბაღში. აქ მონასტრის დიდი სარესტავრაციო-სამშენებლო სამუშაოების დროს დარჩენილი სამშენებლო ნარჩენების დიდი გორა დადგა თურმე და მეუფის დიდი ალაზნის ქალის უკიდევანო სივრცის ეს პატარა მონაკვეთიც არ გაემეტა სანაგვედ, ზედ მადლიანი ქართული მიწა გადააფინა, გადაასწორა და ჩვენ უკვე ამაყად მოლივლივე ბაღი დაგვხვდა, სადაც ჩვენი სულები დავტოვეთ.

ალბათ ამიტომაც არ მახსოვს, არ გვახსოვს როგორ დავტოვეთ იქაურობა – ჩვენი სული იქ დარ-

ჩა!...

აქვე გეტყვით, რომ ძალიან გამიხარდება თუ ამ ჩემი ნაწერის ბოლოში ჩვენი ჯგუფის ყველა წევრის ხელმოწერას ვნახავ, ანუ დავრწმუნდები, რომ მიახლოებით მაინც შევძელი ნახულისა და განცდილის გადმოცემა. დიდხანს, კარგა დიდხანს ხომ ვერცერთი ჩვენგანი ვერ ვებედავდით კალმის აღებას. ბოლოს ზურაბი (არსენიშვილი) დაბეჯითებით მეუბნება – შენ უნდა დაწეროვო და სახარებისეული სწავლებიდან მახსენებს მოციქულთაგან როგორ ვერავინ შეძლო დასწრებოდა უფლისა ჩვენის იესო ქრისტეს ჯვარცმას და როგორ შეძლეს ეს დედებმა!..... – მაპატიე უფალო, გემუდარები მაპატიე ჩემი უმეცრებით თუ რამეს არასწორად ვამბობ. ასეთ თემებზე წერის არავითარი გამოცდილება არა მაქვს. ზეპირმეტყველებაში კი ადვილად გავბედე და დედა მარიამს რომ შევხვდი ჩვენი იმ დღის შთაბეჭდილებების გასაზიარებლად, პირველი, რაც გულახდილ საუბარში ვუთხარი იყო შემდეგი: მეუფე დავითი ნამდვილი საპრემიერმინისტრო კაცია მეთქი. მართლა ასე ვფიქრობ – მეუფე დავითისნაირი მოღვაწე თუ დაალწვევინებს თავს ამ ჩვენს გაჭირვებულ სამშობლოს, ისედაც დაცოტავებული ქართველობიდან ზოგი რომ საზღვარგარეთ გარბის ლუკმაპურის საშოვნელად, ზოგს კი აქ რომ გვიხმება კუჭი შიმშილითმეთქი. ხო, საუბრის დროს უფრო ადვილია შენი აზრის გამოხატვა. მაგრამ წერა? წერა მართლა ძალიან გამიჭირდა, მაგრამ მაინც ვცდილობ, ძალიან ვცდილობ ბოლოში გავიდე და თავი მოვაბა ჩანაფიქრს – ხელნაწერი გაზეთი გამოვცეთ, ნაცების დროს ვითომ დროებით შეჩერებული ჩემი გაზეთის „თელავის მოამბის“ ყოფილი „ალაზნის განთიადის“ სპეციალური გამოშვება – ხელნაწერი გაზეთი **„მოღვაწე ავტოპორტრეტით!“**, რომელსაც მეუფე დავითს მივუძღვნი.

– საიდან ავტოპორტრეტი?

– გეტყვით!

ეს იყო გასული საუკუნის 90-იანი წლები. წარამარა გვანოიკებენ ე.წ. „ეროვნული მოღვაწეები“ ხან იარაღით დამადგებიან თავზე და ისეთი რალაციის გამოქვეყნებას მაძალებენ გაზეთში, რაც არაფრით არ შეიძლება და არც ვბეჭდავ, ხან სტამბას დაესხმებიან თავს და გაზეთის ნომრის ბეჭდვას შეგვიჩერებენ.....

– „ვის რაში სჭირდება თქვენი კომუნისტური არქივის“ შეძახილებით ერთი ასეთი დანოიკების შემდეგ ამ „ეროვნულ მოღვაწეთა“ ფეხქვეშ გათელილ ჩვენს არქივში

– ქეთევან იაშვილის

– ნანა ბოტკოველის

– ლიზა ვახვახიშვილის

– ალექსანდრე გვენცაძის და სხვა ასეთი გამორჩეული ჩვენი თანამემამულეების მიერ ჩემთვის პირადად გამოგზავნილ ანდერძ-წერილებთან ერთად ჩემი კოლეგის, ცნობილი ჟურნალისტის ნუნუ მატარაძის ბოლოდროინდელი ჩანაწერების რვეუ-

ლი და დავით გარეჯიდან ოჯახში გამოგზავნილი მეუფე დავითის წერილიც ვიპოვნე და ვიდრე ჩვენი გაზეთების კომპლექტებთან, მდიდარ ფოტო და სხვა მასალებთან ერთად ამ „ჩვენს კომუნისტურ არქივს“ თელავის სახელმწიფო მუზეუმს ჩავაბარებდე, ჩემთან, ჩემს პატარა სახლში ვინახავ. ახლა, როცა მე მხვდა წილად როგორც შემოძლია აღვწერო ის ერთი დღე – გრძელი ვიდრე წუთისოფელი – თავს უფლება მივეცი და ვისარგებლე თითქმის სამი ათეული წლის წინ მეუფე დავითის მიერ ოჯახში გამოგზავნილ წერილზე მიხატული ავტოპორტრეტით და კიდევ ერთი ჯგუფური ნახატით, რომლებსაც ამშვენებს მეუფე დავითისეული ზღაპრულად ლამაზი ხელნაწერიც „მამა ირაკლი“ 1991 წ. ივნისის 18. ახალციხე. „ასეთი ვიყავი წელში მოხრილი.“ „ესენი ჩვენი ჯგუფის წევრებია, ყველა ვერ დავეცი... გამოგიტყდებით და გეტყვით, რომ „როცა არის

ძველი შუამთის მონასტერში

ხოლმე წუთები, როცა არვინ გნამს“, ამოქექქავდი ხოლმე ჩემს არქივს და ჩემთვის ძვირფას სხვა რამე რუმეებთან ერთად მეუფე დავითის მიერ ოჯახში გამოგზავნილ წერილზე მიხატულ ამ ავტო და ჯგუფური პორტრეტისა და დავიბრუნებდი ხოლმე სულის სიმშვიდეს. თქვენი არ ვიცი ძვირფასო მკითხველო რა შთაბეჭდილებას მოახდენს წერილზე მიხატული ეს პორტრეტები, ეს მომლოცველები, კვერთხზე დასკუპებული თუ მომლოცველთა წინ აფრენილი მტრედით და მინანქრებით, მე კი, მე სულ ანა კალანდაძესეული უკვდავი შედეგის – „მოდიოდა წინო მთებით“ ასოციაცია მეუფელება, უფრო სწორად იმ სტრიქონის – „საქართველო არის ესე“-ო რომ ბრძანებს.

– ხო, ასე გამოვიარეთ ისტორიის ლაბირინთებში სათავე დაკარგული თუ ჯერ სათავე მიუკვლეველი ისტორია ჩვენი, ასე მოვდივართ და გვნამს, რომ მხოლოდ ასეთი „გზაი სავალი“ გადაგვარჩენს; ანუ როგორც იოანა საბანის ძე ბრძანებს, ეს არის ჩვენი „ჩვეულებების მამულისა სვლა“....

დაიხ, ასეთ ასოციაციებს იწვევს ჩვენი მიტროპოლიტი დავითი – „თხელი, სიფრიფანა მღვდელი“,

როგორც მას „ძველი გარეჯელები“ უწოდებდნენ თავის დროზე და როგორც ბრძანდება დღესაც!

გვიყვარხარ, ძალიან გვიყვარხარ მეუფე დავით!

სალვო, სასულიერო ცხოვრების არმცოდნეებს ამ საკრალურ თემებზე წერის სრულიად გამოუცდელებს თუ რამ შეგვეშალა გვაპატიეთ, მეუფე დავით გვაპატიეთ და იცოდეთ რომ ვოცნებობთ როდის განმეორდება ასეთი ბედნიერი დღე და როდის გვაჩუქებს ღმერთი თქვენს მიერ შექმნილი მიწიერი სასწაულის – თანამედროვე საეკლესიო აღმშენებლობის დიდებული ნიმუშის – ჩაკიდული თხემების მოლოცვის ბედნიერებას.

სამშობლო ჩვენთვის დავით გარეჯიდან იწყებოდა, – იგონებენ „ძველი გარეჯელები“. – სამშობლო ჩვენთვის ახალი ალავერდიდან იწყება, – ვამბობთ ჩვენ – „თელავის დარბაზელები“.

ბოლოთქმა: თუ ბიზნესისა და მენეჯმენტის მსოფლიო მნიშვნელობის ექსპერტები, კორპორაცია „ათასწლეულის გამოწვევის“ პროგრამების მთავარი სპეციალისტები აღფრთოვანებას ვერ ფარავენ ტრადიციული მეურნეობის ახლებურ ყაიდაზე გადაწყობის მეუფისეული მიდგომით;

– თუ მსოფლიო ბანკის თანადგომით შეიძლება შეიქმნას წარსულისა და ათასწლეულის გამოწვევის ისეთი შედეგრი, როგორც იყალთოს ქვევრის სკოლა-აკადემია და კიდევ სხვა სასწაულები, რომლებითაც სავსეა ალავერდის ეპარქია და აბბა ალავერდელი დავითის მოღვაწეობა, რატომ არ შეიძლება ასეთივე მიდგომებით აღდგეს საქართველოში შემორჩენილი ერთადერთი სამეფო რეზიდენცია თავისი სახიზარის ნაწილით? ხომ შეიძლება წარსულისა და თანამედროვეობის მეუფისნაირი ხედვით აღდგენილი ვიხილოთ კახთმეფეთა რეზიდენცია? – იმედის ეს სხივიც მოგვეყვებოდა ყველას დიდებული ალავერდიდან!..

ვნახოთ! მომავალ წელს, მგონი მეუფემების საერთაშორისო დღეს უნდა დამთავრდეს სამეფო სივრცეში მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით დაწყებული სარესტავრაციო სამუშაოები, რომლის დასაწყისმა სამუშაოებმა და გეგმებმა ძალიან, ძალიან, ძალიან სკეპტიკურად განგვანყო და რომელმაც ალავერდში წაგვიყვანა!...

**მერი ზაალიშვილი, ლია მუმლაური,
ზურაბ არსენიშვილი, თეონა სახეიშვილი,
ჯუმბერ სახეიშვილი
2017 წ. გაზაფხული**

მინანქრი:

ახლა, როცა დიდებულ ალავერდში და იყალთოში გატარებული ერთი დაუვიწყარი დღის შესახებ ჩვენი წერილი ჟურნალ „ოლეს“ რედაქციაში მიგვა-

ქვს გამოსაქვეყნებლად, 2018 წლის გვიანი შემოდგომაა. ნაცების მიერ მინგრეულ-მონგრეულ და ათხრილ-დათხრილ სამეფო სივრცეში სარესტავრაციო სამუშაოები კარგა ხნის დამთავრებულია.

სამწუხაროდ, იმაზე უარესი სურათი მივიღეთ, ვიდრე სარესტავრაციო სამუშაოების დასაწყისში შეგვექმნა და რის გამოც მეუფე დავითს შევხვდით.

ერთადერთი, რაც დღეს სამეფო მემორიალის არსებობაზე მიგვანიშნებს, ქართული საფორტიფიკაციო მშენებლობის დიდებული ნიმუში – კუნუბებიანი გალავანია, თავისი მეომართა სარბენი ბილიკებით, სათოფურებით, სალოდეებით, აღმოსავლეთის და დასავლეთის შთამბეჭდავი კარიბჭეებითა* და ორი პატარა კარის ეკლესიით...

აბბა ალავერდული მიტროპოლიტი დავითი

დანარჩენი რაც დღეს ამ სივრცეშია:

1. აღმოსავლეთიდან შესასვლელშივე ძველი გალავნის გასწვრივ რამდენიმე საფლავი (ფრიად პატივცემული და დაფასებული ჩვენი თანამემამულეების, მაგრამ არანაირი კავშირი რომ არა აქვთ ბაგრატიონთა მსოფლიოში ყველაზე ხნითხნოვან სამეფო დინასტიასთან).

2. კახ ნუხიდან გადმოღებული აჭია-ბაჭია ფანჯრებიანი ე.წ. „მეფის სასახლე“.

3. ერეკლეს მიერ „თვისსა პალატასა შინა“ დაარსებული ფილოსოფიური სკოლის ნაფუძარზე მოქმედი პირველი საჯარო სკოლის კირით თეთრად შეფეთილი შენობა, რომელიც ყინულის დიდი ლოდით ცივი, საშვილიშვილო გალავნით სამკვედრო-სასიცოცხლოდ რომ გაუმიჯნავთ სამეფო სივრციდან.

* ნაცების მიერ მინგრეულ-მონგრეულ და ათხრილ-დათხრილ სამეფო სივრცეში სარესტავრაციო სამუშაოების დაწყებამდე მოსახლეობასთან გამართულ შეხვედრაზე დაზვერვითი სამუშაოების მონაწილე არქეოლოგებმა განსაკუთრებული საზგასმით აღნიშნეს, რომ ყველაზე მთავარი დღეს ციხე გალავნის გადარჩენაა!...

– თუ გალავნის საძირკვლის ირგვლივ არ მოეწყობა ღვარსადენები, შესაძლოა საძირკველში ჩამავალმა წყლებმა გალავანი დაანგრისო! – ითქვა მაშინ შეხვედრაზე.

ჩვენ არ ვიცით გაკეთდა თუ არა რამე ამ მიმართებით, მაგრამ საჭიროდ ჩავთვალეთ კომპეტენტური კომისიის ეს დასკვნა შეგვეხსენებინა მათთვის, ვისაც ამ პრობლემის მოგვარება ევალება.

** აქ საზგასმა იმიტომ გავაკეთეთ, რომ ქანდაკებების ავტორებმა, მსოფლიო ბიენალეს მონაწილე მოქანდაკეებმა საზგასმით მითხრეს მათგან ინტერვიუს აღებისას, რომ მათ მიერ შექმნილ ამ ნამუშევრებს ჩუქნიდნენ ქალაქს და რომ თელაველებს შეეძლოთ თავიანთი შეხედულებისამებრ განეთავსებინათ ისინი ქალაქის სხვადასხვა ადგილზე და ახლებური შტრიხით გაემდიდრებინათ დიდი ისტორიის, დიდი კულტურული მემკვიდრეობის ქალაქი ჩვენი.

4. ნაცების მიერ დანგრეული ყოფილი სამხატვრო გალერეის ნაფუძარზე ამოთხრილ უზარმაზარ ქვაბულში ახლადჩაშენებული ვითომ ქვევრებით, სინამდვილეში ქოთნებით მოპირკეთებული მუზეუმი მინისზედა ერთი სართულით, აფიცრული შესასვლელით და დამრეცი საექსპოზიციო დარბაზებით.

5. მეფის სასახლის სახიზარის ნაწილში განლაგებული ქანდაკებები, რომლებიც ათეულობით წლების წინ აქ ჩატარებული მსოფლიო ბიენალეს მონაწილე მოქანდაკეებმა შექმნეს და საჩუქრად დაუტოვეს ქალაქს.**

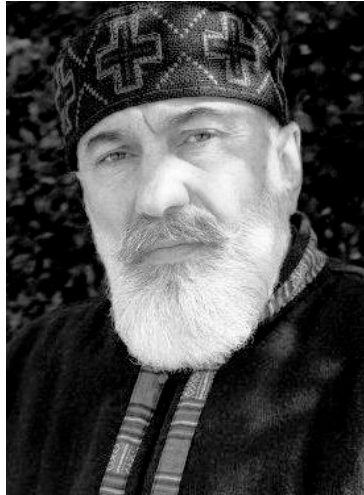
6. ალაგ-ალაგ მოასფალტებული, ალაგ-ალაგ კი ხრემ დაყრილი ბილიკები (დამთავარიელებელთათვის განკუთვნილი საშინლად

დისკომფორტული სავალი ბილიკები) – აი, ეს ყველაფერი ნამდვილად ვერაფრით ვერ აფიქრებინებს მნახველს რომ აქ ქართველი მეფეები ცხოვრობდნენ!...

რომ აქ დაიბადა და აქვე გარდაიცვალა ქართველი ხალხის უსაყვარლესი მეფე ერეკლე, პატარა კახი რომ შეარქვეს სიყვარულით, აღმოსავლეთის ნაპოლეონად რომ მოიხსენიებდნენ მისი თანამედროვე ევროპელი მონარქები, უკვდავი ბეთხოვენი კი მისი შთაგონებით წერდა თავის გმირულ სიმფონიას წარწერით: აღმოსავლეთის ნაპოლეონს.

გველირსება კი სამეფო სივრცის მეფური ღირსებით აღდგენა?! – მურმან ლებანიძისა არ იყოს ეს კითხვა ჩვენც ლახვრად გაგვჩრია გულში, რადგან ისევე დიდი მურმან ლებანიძისა არ იყოს „არავითარი სხვა სამშობლო ამაზე მეტი არ გაგვაჩნია“...

თვალსაჩინო ქართველ მწერალს, საზოგადო მოღვაწესა და ჩვენს მეგობარს გიზო თავაძეს 60 წელი შეუსრულდა. კახეთის მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთი“ და ჟურნალ „ოლეს“ რედაქცია გულმხურვალედ ვულოცავთ საიუბილეო თარიღს ჩვენს ძვირფას კოლეგას, ვუსურვებთ დღეგრძელობასა და ახალ შემოქმედებით გამარჯვებებს.

გული მისცეს გულისათვის...

60-ს მისჯარებია ჩვენი, ერთ-ერთი, გამორჩეული მეგობარი, ბრწყინვალე შემოქმედი და ბრწყინვალე ქართველი ბატონი, გიზო თავაძე. იგი 15 წლის წინ ეწვია კახეთის მწერალთა ასოციაციას და იქიდან დაედგა სათავე ორი სამხარეო მწერალთა ორგანიზაციის – იმერეთისა და კახეთის მეგობრულ და შემოქმედებით ურთიერთობას, – პერიოდულად ვბეჭდავთ ურთიერთ ლიტერატურულ მასალებს ჟურნალ „განთიადში“, გაზეთ „უქიმერიონში“ და ჟურნალ „ოლეში“.

ასე იყო 2006 წელსაც, როცა მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურულმა კახეთმა“ 50 წლის იუბილე მიულოცა მგოსანს და გამოაქვეყნა მისი შესანიშნავი ლექსები: „საუბარი შვილთან“, „სამშობლოს ჩიტი“, „ქრისტეშობისთვე კახეთში“, „ნატვრა“ და „მინდა“.

კახეთით მოხიბლული, მზიან სტრიქონებს უძღვნის დიდი ერეკლეს სატახტო ქალაქის შემოგარენს:

„წამომართულან ძველი კოშკები,
ფრენას მზაობენ, ვით სადღეგრძელო,
აქ, ოდენ, მზით თუ, გაითოშები,
ქრისტეშობისთვის, ალაზნის ველო...
ვინ გაშენებდათ, რა ძალა ედოთ
მუხლში, თუ, მკლავში, ან კოფრებს სითბო,
ვინ უწილადა, რომ ბარს და ერდოს
დღემდე გადმოსდით ღვთაებრივ სიტკბოდ“...

განსაკუთრებით, ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს ბატონ გიზოს დიდი მამულიშვილობა. 2010 წელს, კახეთის მწერალთა ასოციაციას გვინდოდა მინიატურული ანთოლოგიის სახით გამოგვეცა კახეთში მოღვაწე პოეტების ლექსები, ქალაქ თელავის მაშინდელ ხელისუფლებას ვთხოვეთ წიგნის დაფინანსება. როცა მათი, ცივი უარით შევწუხდით, ჩვენთან, სტუმრად მყოფმა, ბატონმა გიზო თავაძემ მოისმინა ჩვენი გულისტკივილი და აღგვიტევა, შეაწუხებდა ქუთაისის შესაბამის სამსახურებს და გამოსცემდა სანუკვარ წიგნს. ქართული სიტყვა ქართულ საქმედ აქცია და 2010 წელს გამოსცა შესანიშნავი, სამახსოვრო წიგნი: „ირმების გადმოსახედი“.

წიგნის წარსდგენისთვის ქუთაისში მიგვიწვიეს კახეთის მწერალთა ასოციაციის მესვეურები და დიდ, საზეიმო ვითარებაში აღინიშნა სამაგალითო საჩუქრის ცერემონია. სამაგალითოა იმერეთში და კახეთში მოღვაწე მწერლების მეგობრობა და, როგორც ვთქვით, სათავე ბატონმა გიზომ დაუდგა.

კახეთის მწერალთა ასოციაცია დიდი მადლიერია მისი და დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით ულოცავს საიუბილეო თარიღს, 60 წლის ღირსეულად დაგვირგვინებას, ვუსურვებთ დიდხანს სიცოცხლესა და ახალ-ახალ წარმატებებს – ერის, ქვეყნისა და ხალხის სამსახურში.

მე გიზო თავაძე ისევ 28 წლისა მგონია!

აკაკი დაუშვილმა დამირეკა გიზო თავაძე 60 წლის შესრულდაო.

მე გიზო თავაძე ისევ 28 წლის მგონია!

ჩვენი ძმობაც თურმე 32 წლისა ყოფილა!

უფრო მეტიც, საუკუნოვანი ასაკისა, რადგან ჩვენი ტკივილები სამშობლო ქვეყნის წარსულზე, აწმყოსა და მომავალზე ყოველთვის ერთმანეთის თანმხვედრი იყო, ჩვენ ერთიან ძმურ ფიალაში ვდარდობდით ქვეყანას და გვეიმედებოდა მამულის ეროვნული მომავალი.

ჟამ-წლები როგორ შემოგვეპარა,

კარს მოგდგომია წელი სამოცი.

შენ მხრებით მოგაქვს შენი ქვეყანა,

სარდლის აბჯრით და ბერის სამოსით.

გლოცავდეს დედა ღვთისმშობელი და,

უნწმინდესი და, ბერი სალოსი...

ქვირფასო ძმაო!

მხურვალე გულით და ძმური სიყვარულით გილოცავ იუბილეს!

გახსოვს? ჩვენი სიჭაბუკის გარიჟრაჟზე, ჯერ კიდევ, ეპისტოლარული ჟანრის ზეობისას მწერდი: ბიჭო ცოლი მოვიყვანე, ბიჭო ბიჭი შემეძინა, ბიჭო გოგო შემეძინა და თუთია დავარქვიო.

მე გაასუხობდი: შენი თუთა და თუთაბერი დამიკოცნე-მეთქი.

ახლაც გეტყვი, მომიკითხე ჩემი დაიკო თამთა – თამარ.

შენი თუთა და თუთაბერი დამიკოცნე.

და კიდევ შვილიშვილ-შთამომავლობა დამიკოცნე.

სიხარულიანი განცდებით გინერ მოკითხვის ბარათს, დიდებულო ქართველო პოეტო, რაინდო და სამშობლოსთვის დამაშვრალო მამულიშვილო!

ხსნილგყოს შენ ღმერთმა თაობიდან თაობაში ქვირფასო ძმაო!

მრავალჟამიერ!

დღეგრძელი იყავ!

მამა ილია (ნუგზარ ჩიკვაძე)

სამშობლოს უანგარო მსახური

სამშობლოს უანგარო მსახური, ერთი წინადადებით ასე შეიძლება დაახასიათო გიზო თავაძე: შესანიშნავი მწერალი, საზოგადო მოღვაწე და მართალი კაცია.

მიუხედავად იმისა, რომ ბატონი გიზო იუმორის შესანიშნავი ნიჭითა დაჯილდოებული მის ნაკალმარს ერთი თვალის გადავლებით ვერ წაიკითხავ. საჭიროა ნებისყოფის მოკრება, გააზრება. სხვანაირად არც შეიძლება იყოს, ის ხომ იმ ეროვნული მოძრაობის წარმომადგენელია ზვიად გამსახურდია და მერაბ კოსტავა რომ ედგნენ სათავეში. მისი შემოქმედება სათანადოდაა დაფასებული და გვეამაყება, რომ მრავალჯილდოთა შორის თელავში გამომავალ სალიტერატურო ჟურნალ „ოლეს“ პრემიაცაა.

ქუთაისის კულტურის სამსახურის უფროსად მუშაობისას, ბატონმა გიზომ, ბევრი რამ გააკეთე ქუთაისსა და თელავში მოღვაწე მწერლების დამეგობრებისთვის. ამის ნათელი დადასტურებაა ქუთაისში გამოცემული კრებული – „ირმების გადასახედი“, სადაც კახეთში მოღვაწე პოეტების ლექსებია თავმოყრილი.

გიზო თავაძე, დიდი მწერლის, რეზო ჭიჭიშვილის დაწყებული საქმის ღირსეული გამგრძელებელია, რამეთუ მისი რედაქტორობით გამოცემულ ჟურნალ „მწვანეყვავილას“ ნომრები მაღალი მწერლური გამოვნიებისა და სინდისიერების დასტურია.

მხოლოდ იმ ქვეყნებს გააჩნიათ მომავალი სადაც წიგნის, სიტყვის, ხელოვნების კულტია გამეფებული. ჩვენი ისტორიაც ამის დასტურია. იმ მეფეების ხელში ვიყავით ძლიერები, რომლებიც ლიტერატურას, ხელოვნებას ეთაყვანებოდნენ. საამისოდ დავით აღმაშენებლისა და პატარა კახის ხსენებაც კმარა. ღმერთმა ქნას, ასეთი დრო საქართველოშიც მალე დამდგარიყოს და ქვეყნის სასიკეთოდ კიდევ უამრავი ჩანაფიქრი განგეხორციელებინოს.

60 წელი ისე გალიე არჩეული გზიდან არ გადაგხვევია. რა გისურვო? იცხოვრე ისე როგორც აქამდე გიცხოვრია: პატიოსნად, მოუსყიდველად, სხვების შემწედ და ქვეყნისთვის თავშენიერულ მოღვაწედ. და რაც მთავარია, კიდევ არაერთი გამორჩეული ნაწარმოებით გაგეხარებინოს მკითხველი.

აკაკი დაუშვილი

„ოლეს“ დღევანდელ ნომერში გთავაზობთ გიზო თავაძის მოთხრობას „ჭოლა სერდუხის გაუჩინარება“ და ჩანანერს „კახეთო, ჩემო კახეთო...“

არა არა ყოფილა ტკივილი,
არა დრო ყოფილა მკურნალი,
სულ ერთი ოხვრა ყოფილა
მადლობა და სამდურავი!
მივდივარ, მივდევ ხბოსავით
თეთრი ნისლეზის ზორიალს,
თურმე ტკივილს და სიხარულს
ერთი სათავე ჰქონია!

ე. ჭიჭიაშვილი

ელდარ
ჭიჭიაშვილი

არ ვიცი...

არ ვიცი, საით წავიდე,
საით გავწაღო გუმანი,
დავდივარ, დამაქვს საუნჯედ
გულს სევდა განუკურნავი.
სადაც კი დავაკაკუნე,
ყველგან მომკერძეს უარი,
არვინ ისურვა, ვცოლოდი
ეგ ზომ ლარიბი სტუმარი.
თანდათან ცეცხლად მესობა
ჭანგი, სულისა მწურავი,
საკბენლად შემომსისინებს
ყელს მოხვეული მცურავი.
არც რა ყოფილა ტკივილი,
არც დრო ყოფილა მკურნალი,
სულ ერთი ოხვრა ყოფილა
მადლობა და სამდურავი!
მივდივარ, მივდევ ხბოსავით
თეთრი ნისლეზის ბორიალს,
თურმე ტკივილს და სიხარულს
ერთი სათავე ჰქონია!
ხანდახან მინდა ღიმილი
პირზე მზის სხივად ვიფინო,
ყველა ტკივილი დავმარხო,
ტირილის ნაცვლად ვიციხო!
არ ვიცი, საით წავიდე,
საით გავწაღო გუმანი,
დავდივარ, დამაქვს საუნჯედ
გულს სევდა განუკურნავი!

პოეზია

ზოია ვაშაკიძე

მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ

მიძვრება სული ჩემი სარკმლის ვინრო ჭრილიდან
და შენგნით ქმნულ მთემს, რაღაზუნეილო, ეალერსება,
ო, როგორ მინდა ხელოვანსმული შენგან ვიყო და
მერქვას პოეტი, გითხრას ქება ჩემმა ლექსებმა.
აჭმის ყვავილთა ფურცლებია თითქოს სიტყვები,
ჩემს რვეულში რომ მოწვივიან ფიფქა რითმებად...
თან მახლავს შიში, შენკენ სავალ გზას რომ მოვყვები,
სითამაშით რომ არ შეგროდონ ჩემმა ფიქრებმა...
თავდახრით მომაქვს მე შენამდე ლექსი კრძალული,
სავსე შენდამი მორჩილებით და სიყვარულით.

ზ. ვაშაკიძე

მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ
ლ
ქ
მ

შენი დიდების მარადისობა

უფალს

მინდა უთხრობდეს საუკუნეებს
შენს ქებულობას ჩემი ლექსები...
მე შენით ვიშვი, შენით ვცოცხლობ და
შენით იცოცხლებს ჩემი ფესვები...
და მინდა დარჩეს უნმინდეს ფურცლად
ეს სიყვარული დიდი და წრფელი,
მინდა, ჩემს შემდგომ თაობებს ვუთხრა,
რომ ცოდვათაგან ხარ ჩემი მხსნელი,
რომ შენ ხარ ძალა ბოროტის მძლევი,
რომ სიბრძნე არის შენი მზის ცნობა,
უგალობებენ საუკუნენი,
შენი დიდების მარადისობას!

იესუ

გურამიშვილის მოტივზე

ტაძრად კრძალული მოველ და...
ლოცვით გავედრებ მშვიერ სულს.
გამიღე შენი კარიბჭე, შემოსვლად ღირს მყავ, იესუ!
ვერ დამითვლია ცოდვანი, ვნებებმა ჩემს სულს სძლიესო,
გთხოვ, შემიფარო შენს ფრთებქვეშ, კაცთმოყვარეო იესუ!
ისმინე ჩემი ვედრება, გულით გთხოვ გულთმეცნიერსო,
დავეცი, სულით ვნებული, შენ აღმადგინე, იესუ;
ჭირი ბევრი მაქვს... თუმც შენით, დარდებმა ველარ მძლიესო,
სიმხნე შენ მომეც, კეთილო, ავსულს თავისი მიეზლო...
შენით ვწერ... ვუმღერ სიცოცხლეს, ხან ციურს, ხან მიწიერსო,
მგოსნობას შენით მოველი, ტკბილო უფალო იესუ;
ბევრჯერ მებრძოდა ბოროტი, დამცეს და დამაქციესო,
მაგრამ სულით ვერ გამტეხეს, მცველად შენ მყავდი იესუ;
მამით ობლობა ვიგემე, დარდს და სატკივარს მწიესო...
შვილად მიმიღე, მშველელად შენ მომევლინე იესუ;
მარადიულო ნათელო... სანთელო ჩაუქრობელო...
ტკბილო, სულისა დამხსნელო, ჩემდა ნუგეშისმცემელო.
მომიძიე, არ დამკარგო, შენკენ სვლით მუხლებნაკანრი...
განმიღე თვალი გონების, რომ გითხრა სიტყვა საკადრი.

ვითარცა სავსე თავთუხი, მასწავლე ვიდგე თავდახრით,
არც ერთი ჩემი ნაბიჯი, არ იყოს სხვათა საძრახი.
რომ შენკენ სავალ ბილიკზე, არ გადამიცდეს ტერფები,
სიკეთის სხივად ამანთე, ვითარც ეს შენს შვილს შეჰფერის.
აღვავლენ ლოცვებს... იმედით, ვუცქერ ცას, თვალსაწიერსო,
მოვილტვი შენკენ, აღმართზე შენ მომეშველე, იესუ;
თვალახელილი მატარე, მინდა ვაკეთო, რაც შენ გსურს.
არ მიმატოვო, გეძახი,... იესუ!.. იესუ!.. იესუ!..

P.S. ქრისტიანული პოეზიის IV ფესტივალზე ლექსმა ფესტივალის მთავარი პრიზი „წმიდა ნინოს ჯვარი“ დაიმსახურა.

16

უფალო, ერის დამსხნელო

დამსხნელო ტყვეობისაგან, საყვარელისა ერისა,
კაცთმოყვარეო, შენი გზა ბოროტებამ ვერ შენისლა.
დაეც მეფენი, შემოკლდა მეფეთა დღენი მზისანი,
სეონი ამორეველთა, ოგ, მეფე ბასანისაი.
ინებე, ორად განაპე, მთანი და ზღვა მენამული.
რომ შენ ერს, ტკბილად ეგემა თაფლოვანება მამულის.
ვერ გიცვენეს, გული გატკინეს, სევდა გათოვდა... განვიმდა...
მამისა შენით, ძეგ, შენი, გზა აელვარდა... განბრწყინდა...
კიდით-კიდემდე გადანვდა შენი ღვთიური სინათლე.
მთელი სამყარო გაათბო შენმა სიბრძნემ და სიმართლემ.

* * *

„მე ვარ ვენახი ჭეშმარიტი, და მამა ჩემი მოქმედი არს“.

(იოანე 15:1)

შენთვის შექმნილ სადიდებლებს, შევადარებ ბრილიანტებს.
ვიცი, უფრო დიდი შუქით უნდა ვქმნიდე სიტყვებს საქებს.
მეუფეო კაცთმოყვარევე, შეგთხოვ შენს მაღლს ნუ მომაკლებ,
რადგან გულწრფელობის ტაძარს, სიყვარულის ფიჭით ვაგებ.
შენ იმდენი მგოსანი გყავს, მე ვერ ვიტყვი სიტყვას ახალს,
შენ ისეთი მნათობი ხარ, ისეთ მაღალ მთაზე დგახარ,
იქნებ, ჩემი სიტყვის სხივით, ვერც შევიძლო შენი ნახვა,
ველარ შევძლო საკადრისად, ჩემს განცდათა გამოსახვა.
მაგრამ გწამდეს, ეს პწკარები... წმინდა და გულწრფელია.
ვით კარიბჭე დიდი ტაძრის, შენ საქებრად ვარ გულლია.
ყველა ბგერა ჩემი სიტყვის მესახება ვარდად, იად.
მათი სუნთქვის შუქ-ალები შენკენ მოდის, კრძალვით კრთიან,
ზოგჯერ ვფიქრობ, დაშრა წყარო, ამოთავდა შუქ-ჩრდილები.
მაგრამ ისევ, ვით ფუტკრის სკა, სიტყვის თაფლით ავივსები.
ისევ ვამბობ სადიდებელს, ისევ ცისკენ ვიხედები,
მინდა, მისწვდეს შენს ტახტრევანს ჩემი გულის ტკბილი ხმები...
შენ ვაზი ხარ მე კი ლერწი, სიყვარული გვაქვს ფოთლებად.
ლამპრად მიმიძღვება მე წინ შენი ბრძნული ათი მცნება.
ვრჩები მე შენს სიყვარულში, უკეთესი სხვა ვერ ვნახე,
ვიცი, შენ თუ გეყვარები, შემეყვარებს მევენახეც.

თან მახლავს შიში

„ნეტარ არს კაცი მოშიში უფლისა,
მის მცნებათა ფრიად მოყვარული“
ფს. 111:1

შენს სადიდებელს ვნერ, ღმერთო, ისევ,
ფერუცვლელია ოცნებათა ლურჯი მანტია.
ჩემი ლექსები აბიზინე ლიბანის ტყისებრ.
შენს სადიდებლად შემაგებე ლოცვით განთიადს.
მიძვრება სული ჩემი სარკმლის ვიწრო ჭრილიდან
და შენგნით ქმულ მთებს, ცადაბჯენილთ, ეალერსება,
ო, როგორ მინდა ხელდასმული შენგან ვიყო და
მერქვას პოეტი, გითხრას ქება ჩემმა ლექსებმა.
ატმის ყვავილთა ფურცლებია თითქოს სიტყვები,
ჩემს რვეულში რომ მოცვივიან ფიფქა რითმებად...
თან მახლავს შიში, შენკენ სავალ გზას რომ მოყვები,
სითამამით რომ არ შეგცოდონ ჩემმა ფიქრებმა...
თავდახრით მომაქვს მე შენამდე ლექსი კრძალული,
სავსე შენდამი მორჩილებით და სიყვარულით.

* * *

შენით წვიმს და... შენით თოვს და... ეს ღრუბლებიც შენით არის...
ასე ვფიქრობ რა ხანია, რაც შენი მზე შევიცანი.
შენით არის ჩემი ყოფა, ეს სტრიქონიც შენით არის,
ჩემი ოცნებების ბალი, შენით ხარობს... შენით ჰყვავის.
კაცსა ბრძენსა შენ გარეშე, ნიჭი თქმისა არ ეძლევის.
თავად ბრძენო მამავ ჩემო, ხარ ტკივილთა ჩემთა მძლევი.
შენ გარეშე ჩემს შენდობას, სულის დახსნას შეძლებს ვერვინ.
ბედნიერი ვარ მე, როცა სიხარულის მაქვს ნამცვრევიც...
მადლის დაუნახაობა კაცთა მიერ არის ცოდვა,
ცოდვა არის სხვათა ჭირის ვერ გაგება, განზე დგომა.
განა ქვეყნად ძალუძს ვინმეს, რომ არ ჰქონდეს რამ შეცდომა.
კაცმა სიყვარულისათვის უნდა შეძლოს წვა და ბრძოლა.
არ ეგების, ყოფა საზღვრო მხოლოდ სატკივართ, წყენით,
კეთილისა არ დანახვა, ბრმად სვლა კაცსა არ ეგების.
მიხარია, როცა ვხედავ, მიჯრით როგორ დგანან მთები.
სიყვარულით ვივსები და მარტოსულის გვერდით ვდგები!
ღმერთო, შეგთხოვ, გაგვიმრავლო, კეთილგულა სიტყვის მთქმელი.
როცა სიკეთით ვართ სავსე, უკეთ დავალთ, უკეთ ვმღერით.
ვფიქრობ, ხესაც სამეგობროდ, აქვს განვდილი ტოტი – ხელი.
იქნებ ახლა ეს ნიავიც, ჩემდა გასახარსა მღერის...

მსურს წმინდა გულით გეახლო

ვინვი, აღმურით ცოდვისა, მადლითა შენით დამცვარე...
სინათლე შენი რწმენისა მე ვერაფერში გავცვალებ.
მსურს, სული გადავაფინო, შენით ნაშენებ ამ მთა-ველს,
შენა ხარ ჩემი სანყისი, დღეთა დინების სათავე.
მსურს წმინდა გულით გეახლო, როს მოვა ჟამი განკითხვის,
მსურს, ვიყო სულით ნათელი, შენთა სიბრძნეთა ნაკითხი,

შენ შეგლალადებ უფალო, ღმერთო და ძეო დავითის.
შემაძლებინე ისე თქმა, რომ გაგახარო ამ წიგნით!
მწაღია, სადიდებლებით, მოვიდე შენთან ლამაზად,
ვით მივა კარგი ასული, თავის საყვარელ მამასთან.
თუ ესე ნატვრა ამიხდა და ჩემი სული ამაღლდა,
შეცდომებს თვალი არიდე, ინებე ძებნა აღმასთა!..

* * *

თვალს ნუ მომარიდებ ლოცვად ხელაპყრობილს,
უფალო, ვედრებით მოვსულვარ აქ ისევ:
მახვილებისგან ვჭედავდე სახნისებს,
ალარ განმეორდეს ძმათა კვლა, ომი.
ყაყაჩოებად ამოდის სისხლი...
ჩვენი ბიჭების, ჩვენი ლომგულების...
დედათა თვალეზე ცრემლი დუღს უღევი,
მთა სევდიანი იბურვის ნისლით.
გვაკმარე უფალო, ტკივილი, სიმწარე,
მზე ნაღვლიანია და მთვარე მწუხარე,
ეს მიწა ღმრთისმშობლის ნილხვედრია.
სიბრძნით გვაძლიერე, შეგვმოსე სინათლით,
გვატარე შენი გზით, სიკეთით, სიმართლით...
უფალო, საბაოთ – ქართველნი გვედრიან.

ფულდეს მირონი

ყოველწამს ჩვენთან გიხმობ სანატრელს,
უფალო, შენი მადლი გვათოვდეს...
შემოგლალადებ, როგორც მახლობელს.
შენი შუქ-სხივი შემოგვანათე.
მტრედთა ღულუნი ატკობდეს ჰაერს.
ვერას გვაკლებდეს მტერი ვერაგი.
შენი მშობელის ნილხვედომილ მხარეს,
გთხოვ, გადააცვა ჯაჭვის პერანგი,
მრავლობდნენ შვილნი... ხარობდეს კერა...
დულდეს მირონი მცხეთას და გელათს...

* * *

ვინ დათვალოს სევდის დღენი... ღამე ფიქრით ნათენები...
გული მტკივა, გაიხიზნენ სადღაც ჩემი ქართველები.
გოდებს მიწა... მოწყენილნი ფრენენ ციციანათელები.
მოუმრავლდა ჩემს ქვეყანას სულ უცხოონნი... სხვა ფერები...
ჰე, უფალო, ჩემი ბალი, შენი ნებით ნაშენია.
ხე, ყვავილი, ქვა, ბალახი, ზღაპრულია, სამშვენია,
ვფიქრობ, თბილი ქარის ფრთები... შენი დედის კალთებია...
და ამ ზღაპრულ მიწის მკვიდრი, შენი ნებით ქართველია!
შენი ნებით ხდება ჩვენთან, მზიან დილის გათენება,
შეგთხოვ, დაგვაპყურე მადლი, შევძლოთ ბრძოლა და შენება,
იყოს ღმერთო, შენი ნება, ჩემი გულის გამრთელება,
შენი დედის ნილხვედრ მხარეს, უპატრონოს ქართველებმა!

ქოლა სერდუხის გაუჩინარება

ქოლა სერდუხი ქართველი იყო. ქართულის გარდა, არცერთ ენას არ ფლობდა. ირგვლივ სულ ქართველები ცხოვრობდნენ, ანკი საიდან ისწავლიდა სხვა ენას. მისი გვარის კაცი (არც ქალი) თელავში არ მოიძებნებოდა. მამაც ლანდად ახსოვდა, ხმელი, შავუღვაშებიანი კაცი, რომელიც ყოველგვარ სეიფს ნუთებში ხსნიდა, გასაღებს არგებდა და იმ სეიფებს გადაყვავა კიდევ. ბაქოში დიდი ბანკი გაიტანეს ქურდებმა, მაგრამ ჩავარდნენ და... ერთ-ერთი გატყვეს, რომელმაც ხელი სეიფოლა სერდუხს დაადო, „ამან გაგვიკეთა გასაღებიო!“ თხუთმეტი წელი მიუსაჯეს, ციმბირში უკრეს თავი და არც დაბრუნებულა, იქვე მიაბარა სული უფალს; ამბობდნენ, ფული ნააგო ტუსაღებთან და იმით გაასაღესო. იქედან ცნობა ჩამოუვიდა ქოლას დედას, მშვენიერ ქალბატონს, რომელსაც ერთადერთ იმედად ქოლა შერჩა, რომელიც იმყამად ოთხი წლისა იყო და თელავის მესამე საბავშვო ბაღში სწავლობდა. ქალბატონი თინიკო უშიკიშვილი ტანვარჯიშის მწვრთნელად მუშაობდა სპორტულ სკოლაში. ყოფილი სპორტსმენი, შვილს ხან ცურვაზე დაატარებდა, ხანაც კარატეზე, რაც შემდეგ ბევრჯერ გამოადგა ქოლას. შვილის შეკითხვაზე, სადაური ნარმომავლობის გვარია სერდუხიო, დედა პასუხობდა: „ქართულია შვილო, თუმცა მამაშენის წინაპრები, უძველესი საქრისტიანოდან ასურეთიდან იყვნენო.“ ვიღაც სტუდენტს ძველისძველი დავთარი უჩვენებია, რის შემდეგაც დაიჩემა, გაქართველებული ყიფჩალები ვართო. დედასაც სშირად ეუბნებოდა „ადამიანო, რა ჯიშის კაცს მიყვებოდი ცოლად, როგორ ვერ გაიგეო...“ თინიკო იცინოდა: „სულით და გულით ქართველი იყო, სხვა რა უნდა გამეგოო.“

სამი ფაკულტეტი გამოიცვალა (უნივერსიტეტში უამრავ გოგონას უყვარდა) და შვიდწლიანი სტუდენტობის შემდეგ, ისტორიის მასწავლებლად დაიწყო მუშაობა, მშობლიურ სკოლაში, სადაც რამდენიმე გასათხოვარი პედაგოგი უფუფუნებდა თვალებს. დედაც ეხვეწებოდა (ამ დროს 25 წლის იყო): „აირჩიე რომელიმე და შვილიშვილებს მომასწარი, ხომ იცი, სხვა სიხარული მე არ გამაჩნიაო.“

„დედი, ამით ყველას ვუყვარვარ და მეც ყველანი

მიყვარს, აბა, რომელ ერთს დაგწყვიტო გული?!.“ – ლლაბუცობდა ქოლა და ორმოც წელსაც გვარიანად გადაცილდა ხუმრობა-ხუმრობაში.

ორმოცდასამისა იყო დედა რომ გარდაეცვალა და მარტოდმარტო დარჩა. ქალები ამ ასაკშიც კისერზე ეკიდებოდნენ, მაგრამ გენეტიკა, სხვას კარნახობდა, აუცილებელი იყო, – ოჯახი და შთამომავლობა!

დედის წლისთავის შემდეგ დაოჯახდა. ორმოცდახუთისა კი მამა გახდა. ოჯახმა სხვა სული შთაბერა თითქოს, მაგრამ ჩვეულებას ვერ ღალატობდა, ხან სად ათევდა ღამეს და ხან სად. ცოლს, – რომელიც ხუთიოდ წლით იყო მასზე უმცროსი, – ამბავი მიუტანეს, გლალატობსო. ანიკოს (ლიქოველი გახლდათ გვარიო), რომელიც უკვე მეორე ბავშვს ელოდა, ეგონა, ვიღაც ქალი ურევს თავ-გზასო (არადა, ბლომად იყვნენ) და ქოლა გააფრთხილა: „კიდევ გავიგებ ამგვარ რაიმეს და ჩემებთან დაგბრუნდებო.“ რალა უნდა ექნა, აღარ რჩებოდა ღამით სხვაგან, შუალამეც რო ყოფილიყო, შინ ბრუნდებოდა. უმეტესად ნასვამი, რადგან იცოდა ცოლის ეჭვიანობის ამბავი. „გასკდი დღესაც!...“ ეტყოდა ანიკო და გადაბრუნდებოდა კედლისკენ, ზურგს შეაქცევდა. ეს კიდევ ზურგზე მოეფერებოდა, აკოცებდა, გადმოაბრუნებდა, რაც ქალს მოალბობდა, აღაგზნებდა და რაგინდ ყელში ამოსული ჰქონოდა ქალის ალერსი, უნდა აღესრულებინა კაცის ვალი. მაღლობას სწირავდა გამჩენს შეძლებისათვის. რომ არ შეძლებოდა, ხომ დაიღუპებოდა. ქალს შენ გამოაპარებ რამეს!..

ბავშვებიც წამოიზარდნენ; ბაღში მიაბარეს ორივე და ანიკომაც იშოვა სამსახური. ამასობაში ქოლა ორმოცდაათი წლის გახდა. სამეგობრომ ყვარლის ტბაზე აღუნიშნა იუბილე. თითქოს ცხოვრება დალაგდა და თავისი გზით მიედინებოდა, როცა სკოლაში (ამ დროს ქოლა სერდუხი სკოლის დირექტორი გახლდათ) ის გამოჩნდა, სრულიად ნორჩი...

* * *

ანგელაც ქართველი იყო. დიდი ბიოგრაფიის მქონე როგორ იქნებოდა, ოცდაშვიდი წელი ახლახან შესრულებოდა. იზრდებოდა საშუალო შეძლების ოჯახში, იმერეთში, ხარაგაულში.

გ. თავაძე

სტუდენტობისას გათხოვდა, დედაც სტუდენტი გახდა. მერე კიდევ ორი შვილი გააჩინა და როგორც კი პატარები წამოიჩინებენ, ბაბუი მიაბარა. უფროსი სკოლაში დადიოდა უკვე. ოჯახში დათათბირების შემდეგ გადაწყდა, რომ სკოლაში დაეწყო მუშაობა (თუნდაც რამდენიმე საათი მიეცათ).

ბედმა (თუ ბედის ირონიამ) იმ სკოლაში მიიყვანა, სადაც დირექტორი ჭოლა სერდუხი გახლდათ. მორიდებით დააკაკუნა კარზე, საიდანაც „მობანდითო,“—გამოეხმაურნენ. კარი შეაღო თუ არა, იქვე გამობრუნება დააპირა, მაგრამ დირექტორმა დაასწრო:

— დაბრძანდით, გისმენთ.

ანგელა დაბნეული დაჯდა, „ნამდვილად ისაა, რამდენიმეჯერ შევამჩნიე, გასტრონომიდან გამოსულმა, როგორ მათვალისწინებდა მანქანის ღია ფანჯრიდან, მგონი „ფორდია,“ შავი ფერის...“

— გისმენთ ქალბატონო, ხომ მშვიდობა გაქვთ? — შეატყო ქალს დაბნეულობა ჭოლამ.

— ბოდიშით, არაფერი, კითხვა მინდოდა...

— მშობელი ბრძანდებით? — ჭოლასაც ეცნო ქალი.

— არა, მშობელი არა, უბრალოდ სამსახური მინდოდა და ინგლისური ენის რამდენიმე საათი თუ...

— მომანოდეთ თქვენი საბუთები!

„მგონი აქვე, ახლო უნდა ცხოვრობდეს, სკოლის გვერდით რომ გასტრონომია, იქ შევნიშნე სამინაოდ ჩაცმული, ოთახის ნაღები ეცვა, ნამდვილად ის არის.“ — იწყებდა გონებას ჭოლა.

— ინებეთ ბატონო.

— კურტანიძე ანგელა. — ხმამალა ნაიკითხა დირექტორმა.

— დიას, ბატონო ჭოლა.

— ზემო იმერული გვარია, კახეთში საიდან?

— მეუღლე მყავს აქაური.

— თქვენ აქვე ხომ არ ცხოვრობთ?

— კი, აქვე ვცხოვრობთ, მესამე კორპუსში. — განითლდა ანგელა.

— აბა, მე ქალაქის ბოლოში ვცხოვრობ, თუმცა რა დიდი თელავია, ყველანი ერთმანეთს ვიცნობთ.

— თქვენ ყველა გიცნობთ, ბატონო ჭოლა.

— ახლა ბევრს ვერაფერს შემოგათავაზებთ, სადეკრეტო საათებს მოგცემთ, მერე კი... თუმცა ვნახოთ, როგორ მომანონებთ თავს, მოკლედ ყველაფერი თქვენზე და თქვენს ქალურ ალლოზება დამოკიდებული.

ანგელა კიდევ უფრო განითლდა, ასეთი რამ არასოდეს განეცადა, სახე უხურდა, წინ მამის ტოლა კაცი იდგა, რომელსაც მისი ხელი, ხელში მოექცია და არ უშვებდა.

— გმადლობთ, როდის მოვიდე? — მოკრძალებით გამოართვა ხელი.

— ხვალვე გელოდებით.

დირექტორის კაბინეტიდან გამოსული ანგელა კარგა ხანს არაბუნებრივად იქცეოდა. ჯერ იყო და სულ სხვა მხარეს ნავიდა, სადაც წყლით სავსე ორმოებში იარა, ფეხები დაუსველდა და ცოტა შეფხიზლდა კიდევ, მაგრამ ვერც ამან იმოქმედა ბოლომდე, რადგან ტყიდან მომავალი, მორებით სავსე სარტვირთო, ლამის დაეჯახა, მანქანის გამაყრუებელმა

ხმამ და ტალახიანმა წყალმა ისე დააფრთხო, რომ ხმამალა შეჰკვივლა.

— გიჟი ხარ ქალო! — გადმოსძახა მძლოლმა და გზა განაგრძო.

„აქეთ რა მიინდა, ან საით მიდის ეს გზა?“ — შემობრუნდა და ჩქარი ნაბიჯით აუყვავა აღმართს. „ახლა, ასეთი განუწული და მოთხერხილი რომ დამინახოს ბატონმა ჭოლამ, მაინც მიმიღებს სამსხურში?“ — ფიქრობდა და სკოლის ეზოსკენ აპარებდა მზერას, რომელიც კარგა შორს ჩანდა. „რამოდენა გზა გამივლია, რა მიქნა, ნამდვილი ტელეპატია, გველივით არ მომწუხება!.. არადა, რა მისი ბრალია, მე არ მივადექი დასაკლავ ბოჩოლასავით, მან კი... როგორი თვალები აქვს, ხელები... ახლაც ურუანტელი მივლის... პატარა ბავშვს რო მოეფერებინა, ისე მომეფერა, ხვალვე მოდიო, მეგონა უარს მეტყოდა, სადაა სამსახური დღეს ასე ადვილი საშოვი, თან როგორ მითხრა, „შენს ქალურ ალლოზება დამოკიდებული შენი მომავალიო!..“ ნეტავ იქვე გამოვბრუნებულიყავ, ხომ დავაპირე... ვინ გაგიშვა, მაშინვე ვიცანი, ქორივით მზვერავდა... მამაჩემის ტოლია, იქნებ მეღანდება ყოველი, ვაზვიადებ და ვფანტაზიორობ...“

— ანგელა, ასე რამ გაგწუნა? — მეზობლის ქალი იდგა წინ.

— მანქანამ დამასველა.

მეზობელმა გაკვირვებით შეხედა და სკოლის ეზოში შევიდა. „ამის ბავშვი აქ სწავლობს, ნეტავ რა იფიქრა.“ — ნაბიჯს აუჩქარა, პატარა ხიდე შეაბიჯა, რომლის ქვეშაც უსახელო მდინარე (რუ ან წყარო) მიედინებოდა. სახლიც გამოჩნდა. საკუთარ ფანჯრებს ახედა. „ხომ არ ვთქვა სახლში, შტატი არ აქვთ და არ მიმიღესთქო?“

ეზოში ბავშვები ბურთს თამაშობდნენ, მათ არც ანგელას მიახლოება გაუგიათ და არც მისი სადარბაზოში შესვლა, „კიდევ კარგი დიდები რომ არ იდგნენ ეზოში!“ პირდაპირ აბაზანაში შეაბიჯა. როცა მარჯვენა ხელი შიშველ მკერდზე ჩამოისევა, გააჟრჟოლა, ცხვირთან მიიტანა და მაძებარივით დაყნოსა, „ჩვენ დირექტორის სუნი აქვს, მგონი ავიჭერი...“

დილით ადრინად ადგა, ისევ აბაზანას მიაშურა. ხელი ისევ ეუცხოვა... მთელი საათი სარკესთან იტრიალა. არც ერთი ვარცხნილობა (რაც იცოდა) არ მოეწონა. „ნეტავ, გუშინ მივსულიყავ სალონში, მზიასთან, ახლა ველარ მოვასწრებ, ისე, ისიც არ ვიცი, რომელ ჯგუფში უნდა შევიდე, პირველი გაკვეთილი მაქვს თუ მესამე, მაინც ცხრაზე უნდა ვიყო სკოლაში, დღეს ხომ პირველი დღეა და...“

— გოგო, კინოში ხომ არ გიღებენ, მთელი საათი რომ სარკესთან ტრიალებ?! — გამოსძახა მეუღლემ.

— ჩემთვის კინოც არის და თეატრიც, პირველად მივდივარ.

კიდევ ერთხელ შეათვალა (ზომიერად მოკლე) კაბა და კარი გამოიხურა.

უსახელო მდინარეზე გადადიოდა, როცა ჭოლას მანქანას მოკრა თვალი და ხიდის მოაჯირს ნაეტანა. მანქანამ გაიარა, დირექტორს არ შეუნიშნავს, მაგრამ ნაბიჯის გადადგმა მაინც უჭირდა. ჭუჭყიანმა მოაჯირმა ხელი დაუსვარა, შინ მიბრუნება გადაწყვიტა, რაც იმწამსვე გადაიფიქრა, რა უნდა ეთქვა ოჯახის წევრე-

ბისათვის? ხელსახოცი ამოიღო, ხელი გაინმინდა და სკოლის ჭიშკარი შეაღო.

– კეთილი იყოს თქვენი ფეხი! – დირექტორი უღიმოდა.

არც ახლა გაუშვა ჭოლამ გამონვდილი მარჯვენა. ცეცხლი მოედო მთელს ტანზე ანგელას, ხელი ზრდილობიანად გამოართვა და ბავშვივით იკითხა:

– დღეს რამდენი გაკვეთილი გვაქვს?

– ზემოთ ადით და სასწავლო ნაწილი გეტყვით ყველაფერს, უკვე ვესაუბრე ქალბატონ როენას.

სასწავლო ნაწილი პომადით შეღებილი, დიდმკერდიანი ქალი აღმოჩნდა, ბალზაკის ასაკის, თამამი დეკოლტეით და მოკლე კაბით.

„ამას ჩემზე მოკლე კაბა აცვია, დირექტორს ეპრანჭება ალბათ, შეიძლება საყვარელიც არის...“

– მეხუთე კლასში შეხვალთ! – ყელი მოიღერა როენამ.

„მგონი მეც მეკეკლუცება.“ – გაიფიქრა ანგელამ და მითითებული ჯგუფის საკლასო ოთახისაკენ გაემართა.

მეტი გაკვეთილი აღარც ჰქონია, სამაგიეროდ რამდენიმე მასწავლებელი გაიცნო. ამათგან ერთი (ფიზიკოსი), ანგელას თანატოლი აღმოჩნდა, რამაც ორთავე გაახარა, თუმცა ნინო ჯერ გაუთხოვარი იყო და ასაკიც არ ეტყობოდა.

ჭოლა აღარ გამოჩენილა. არც მანქანა იდგა სკოლის ჭიშკართან. პირველმა დღემ მშვიდობიანად ჩაიარა. პირველი კვირაც მშვიდობიანად მიილია. ანგელას ისე ცოტა ჰქონდა საათები, დრო როგორ გაეყვანა (ჭორაობა არ უყვარდა) ამაზე იტყვდა თავს. ჯერ პატარა ნიგნი (ჯემალ თოფურიძის მოთხრობები) წაიღო შინიდან, მერე საქსოვი ჩხირები, მაგრამ არც ერთი არ გამოადგა. ხან ერთი კოლეგა ესაუბრებოდა, ხან მეორე და ასე გრძელდებოდა დღის ბოლომდე. თანდათან შეეჩვია გარემოს, ყველა პედაგოგი გაიცნო. დირექტორის მიმართ გაჩენილი ეჭვებიც თანდათან გაუქრა. „რა სისულელეებს ვფიქრობდი იმ კაცზე, ამ ხნის განმავლობაში ერთხელაც არ გავხსენებია, იქნებ მე მსურდა ასე რომ ყოფილიყო...“

– ფიქრობდა ანგელა და ყოველ დილით სარკესთან კოპნაობდა. ქმარიც დაარწმუნა იმაში, რომ მასწავლებელი ყოველმხრივ მონესრიგებული უნდა შედიოდეს გაკვეთილზე, თორემ მოსწავლეების დასაცინი გახდება. საღამოობით, ბეჯით მონაფესავით იმეორებდა სამეორდღეოდ ასახსნელ გაკვეთილს.

ამასობაში ერთი თვეც მიილია. მესამე გაკვეთილის შემდეგ როენამ იხმო:

– გაკვეთილების შემდეგ ბატონი ჭოლა გიბარებს.

– რა მოხდა? – შემფოთდა ანგელა.

– არაფერი, გაგესაუბრება, გაიგებს, თუ როგორ შეეჩვია სკოლას.

– როდის უნდა შეხვდეთ?

– ხომ გითხარი დღის ბოლოსთქო, არ მისმენდი!

– გაიბრაზა თავი როენამ.

ანგელა დერეფანში გამოვიდა. ფანჯრიდან ეზო მოათვალიერა. „წინ კიდევ სამი გაკვეთილია, დირექტორმა დღის ბოლოს დამიბარა, სახლში მისვლასაც მოვასწრებ და...“ ჩქარი ნაბიჯით ჩამოიბრინა კიბეები, შინ აქოშინებული მივიდა. კაბები გადმოაღ-

აგა, შეარჩია. გადაიცვა და სარკესთან დატრიალდა. დეკოლტემ სავესე მკერდი გამოამზებურა. „ძან გამომწვევი ხომ არ იქნება?“ – ჰკითხა საკუთარ თავს. „არა უშავს, როენაზე ნაკლები ძუძუები მაქვს! იმას თუ აცვია, მე ვინ რას მეტყვის?“ კაბა კვლავ გადაიძრო და აბაზანაში შევიდა. მერე აზღუდის შერჩევა დაიწყო. ორი თუ სამი, იქვე, სანოლზე მოისროლა, ახალი გამოიღო, ცისფერი, რატომღაც ტრუსიც ცისფერი მოუნდა და... „რავა საყვარელთან წამსვლელებით ვიქცევი!..“ – გაუელვა გონებაში და სახეზე განითლდა. „თუმცა ყოველთვის აგრე არ ვშვები, ქალი მუდამ ნესრიგაიანად უნდა დადიოდეს,“ – დაიმშვიდა თავი. სკოლაში დაბრუნდა. კიბეებზე მაინცდამაინც როენა შეხვდა.

– რავარი მორთულხარ, სადედოფლოდ ემზადები?! – დაგესლა ქალურად.

– გამომივლიან და თეატრში წავალთ პირდაპირ.

– თეატრი რვაზე იწყება ჩიტუნია...

მიხვდა რომ ჩაიჭრა, სისულელე წამოროშა, მაგრამ იხტიბარი მაინც არ გაიტყნა.

– მანამდე ახლობელთან უნდა შევიაროთ, უცხოეთიდან ჩამოვიდა გუშინ.

– შეიარე, შეიარე, რა ჩემი საქმეა. – კიბეებს ჩაუყვაროდა.

„ნამდვილად ჭოლას საყვარელი იქნება ეგ როენა, აბა, ვინ ეკითხება ჩემს ასავალ-დასავალს.“

ბოლო გაკვეთილი გამოვიდა თუ არა, ხელჩანთა აიღო და დირექტორის კაბინეტისკენ გაემართა. მორიდებულად დააკაკუნა.

– შემოდით.

– შეიძლება ბატონო ჭოლა?

– მოდი, გეთაყვა, მოდი! – ჭოლა ფეხზე წამოდგა, ხელი მოხვია და მაგიდასთან მიიყვანა, – აბა, მიამბე, როგორ მიდის შენი საქმეები, როგორ შეეჩვია ჩვენებს, მასწავლებლებს და მოსწავლეებს, ვინმე ხომ არ გაბრაზებს და ა.შ. – სკამი მიუჩოჩა და იქვე ჩამოჯდა თავად.

– ყველაფერი კარგადაა, დიდებული კოლექტივია, სუყველანი თავზე მევლებიან, მასწავლიან და ვსწავლობ, ასე, რომ თქვენი მაღლიერი ვიქნები მთელი სიცოცხლე! – ააღმურდა ანგელა.

– ძალიანაც კარგი! – ხელები მოიფშვინტა ჭოლამ.

ანგელა ცდილობდა გამოეცნო, რომელი ბრენდის სურნელი ახვევდა თავბრუს, რომელ სუნამოს ნმარობდა დირექტორი და ბავშვურად წასცდა.

– ბატონო ჭოლა, რომელი „ოდეკალონი“ მოგწონთ?

დირექტორმა გადაიხარხარა და სახე ახლოს მიუტანა.

– გამოიცანი!

ანგელას თავბრუ დაესხა და ლამის სკამიდან გადმოვარდა.

– ისე გკითხეთ, უნებურად, მინდოდა მეჩუქებინა...

– არ არის საჭირო, საჩუქრებს არ ვიღებ, ჩემთვის საჩუქარი შენი მეგობრობა იქნება.

თავზე აკოცა (პატარებს რომ კოცნიან იმდაგვარად) ანგელას და თავის ადგილს დაუბრუნდა.

ვიდრე დაჯდებოდა, პარტიარქის სურათს ახედა.

ანგელა წამოდგა, დირექტორს გამოემშვიდობა და დერეფანში გავიდა. ღია ფანჯრებიდან ნიავი უბერავდა. გააჟრჟოლა, შეცივდა კიდეც და მიხვდა, რომ სულ მთლად სველი იყო. „რა მემართება, ასე თონეში არ გავიოფლებოდი, წამდვილად ჯადოქარია. თავზე რომ მაკოცა, მეგონა თავის ქალა დამიდნებოდა“. შინისკენ აიჩქარა. ისევ აბაზანაში ჰპოვა შვება. ივანშმა თუ არა, „თავი მტკიავო“ – უთხრა დედამთილს და ლოგინს მიაშურა.

კეფა უხურდა. ვერც ჭოლას სუნამოს სურნელი მოიშორა, არც უცდია. ვერაფრით მოახერხა დაძინება. წათვლემდა თუ არა, ჭოლა წამოადგებოდა თავზე... „არა, როგორ შეიძლება, კაცი ჩემზე ორჯერ უფროსია!“ სიგარეტი მოუნდა. ქმართან არასდროს მოუწვია (დაქალებში თუ მოწვედა ზოგჯერ), ადგა, ტუალეტში შევიდა, მოუკიდა, ღრმად ჩაისუნთქა, გაიმეორა და ნამწვი ჩარეცხა. ფეხაკრეფით მივიდა სანოლთან. მეუღლეს გაუხდელად ეძინა დივანზე. „ისევ გამტყვრალია, ეგ უპატრონო!“ საბანი თავზე გადაიფარა. „ნეტავ ჭოლას თუ იცნობს, ეცოდინება, აქ ხომ ყველანი ცნობენ ერთმანეთს, თანაც სერდუხი ყველაფრით გამოირჩეოდა ამ ქალაქში, რად ამეკვიცხა მისი გვარი, ან რად არ მაძინებს!.. იქნებ პირიქით, მე არ ვაძინებ, მე ავიჩემე და ჭოლას ვაბრალებ, უკვე შენობითაც კი მოვისხენიებ მამისტოლა კაცს, დაფასებულს, პატივცემულს, დირექტორს, რა მისი ბრალია თუ ასეთი გაჩნდა, მომხიბვლელი, ნიჭიერი და... რავა, მომთხოვა რამე თუ... აბა, რას ვერჩი!“

დილით ჩაეძინა.

იმ ღამით არც ჭოლა სერდუხს უძინია.

მის მრავალფეროვან, „ათას ერთ ღამეებში“, ათას „შურთხში“ თუ „ზუთხში“ ანუ ლამაზმანებში, ეს პატარა გოგო, საოცარი აურით, ველით, კარმით თუ... ჯანდაბით შეიჭრა და თავგზა აურია საქვეყნოდ ცნობილ მექალთანეს, დონ უჟანს, კაზანოვას თუ გრიშკა რასპუტინს. ერთხანს, სიყმანვილეში, ალი ფაშასაც კი ეძახდნენ მეგობრები, ჰარამხანების ტრფიალს.

ახლა რაც მის თავს ხდებოდა, არასოდეს განეცადა. თუ ადრე (ვიდრე დაოჯახდებოდა) თავდავინწყებით გადაემშვებოდა ამურის ტალღებში, ბოლოს ამკარად ეკრძალოდა, ამდგვარ ქმედებებს (მით უფრო, რაც ცოლთან დააბეზლეს).

მთელი თვე ებრძოდა თავს, რომ არ ენახა და არ დალაპარაკებოდა ახალგაზრდა მასწავლებელს, რომელიც უყოყმანოდ მიიღო სკოლაში. მაინც ვერ მოერია თავს, როენას დაუძახა და უთხრა: „გაკვეთილების შემდეგ კურტანიძე შემოვიდესო.“

– ინტერვიუსთვის მზად იყოს, ბატონო ჭოლა!.. – გაუღიმა როენამ.

– რაც გითხარი, ის გააკეთე! – ხმა გაიმკაცრა დირექტორმა.

ის სამი გაკვეთილი, სამ საუკუნედ მოეჩვენა სერდუხს.

„ძველი ნაბოზარია როენა, ახლა დაბერდა და იეჭვიანა, ქმარიც რავარი მწყერჩიტა ჰყავს, მომიყვანდა და მივდიოდით ერთად ხან გრიგოლეთში, ხან კვარიათში. იქ მგონი როენას ბოზ დაქალს ჰქონდა საკუთარი ბინა და სამი დღით იქ ვჩერდებოდით. ქმარს

კი ეგონა, თბილისში, ზოგჯერ ბათუმში, პედაგოგთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელ კურსებზე უშვებდა ცოლს. ჩემთან იმაღლებდა კვალიფიკაციას როენა და დაუფასდა კიდეც, სასწავლო დარგში ჩემი მოადგილეა.

ერთი ქალი კი გამიქცია, ამ ოხერმა, რუსულის მასწავლებელი, მარწყვივით გოგო, ერთი თვის გათხოვილი იყო, ჩვენთან რომ მოვიდა. ოთახში შემოგვისნრო (გასაღები ჰქონდა) მაგიდაზე რომ მყავდა ფეხებაშვერილი. სკანდალი მოაწყო; საწყალმა გოგომ, მეორე დღეს დაწერა განცხადება. მგონი ნახევრად რუსი იყო. დღეს რა მითხრა, „ინტერვიუსთვის მზად იყოსო?“ ესეც არ გამიქციოს, ან ჩემს ცოლთან არ დაარეკინოს ვინმეს, მე შენ გეტყვი და გაუჭირდება, ან ნამუსი შეაწუხებს.

ანგელას (ვინ ოხერმა დაარქვა) ქმარიც კი მწყერჩიტა ჩანს, სულ გამობრუებული დადის...“

კარზე დააკაკუნეს.

ანგელა შერჩა ხელთ.

მთელი საღამო მთვარეულივით დადიოდა, ძილქუში თენთავდა.

„ჩემი სუნამო მოეწონა თუ მართლა უნდა პატივი მცეს, თან ჩემი დაბადების დღეც ახლოვდება. გაიგებდა აუცილებლად. თანამშრომლები ხომ უპირველესად „შეფის“ დაბადების დღეს იმასსორებენ, რათა ყველასგან გამორჩეული რამ აჩუქონ, ამით მზის ქვეშ ადგილს იმკვიდრებენ. ზოგი ამ დროს, საკუთარ თავს თავაზობს „შეფს“ ზვარაკად; როენამაც მაგრე არ გააკეთა. ნეტა იმ დროს, რა თავისუფალი ვიყავი...“

ასეთ ფიქრებში ჩაეძინა და ესიზმრა ანგელა. თმებს ჭრიდა და ჭალარებს ითვლიდა. მაკრატელს მოუხერხებლად ხმარობდა, ყურსაც კი შეახო ერთი-ორჯერ, თუმც უსისხლოდ მორჩა ყოველივე, მერე აბაზანაში ეპატიჟებოდა, თავი უნდა დაგბანო. შემინებული წამოვარდა ჭოლა, რისი თმები, რა აბანო, ეგ მინდოდა, ჩაილაპარაკა თავისთვის.

– რა იყო ჭოლა, რატომ ბორგავ? – კითხა ცოლმა.

– რალაც სიბითურე მესიზმრა.

– ქალები?

– არა, დალაქი, თითქოს თმას მკრეჭდა და ყურიც მიაყოლა.

– დაიძინე, ხვალ ანეტას ვკითხავ, რას ნიშნავს ეგ სიზმარი.

ჭოლამ გვერდი იცვალა. „ეგ ქალები მოცლილები არიან, ანეტა ბითურს რა უნდა კითხოს ადამიანმა, ისე, ანეტა მგონი ანგელას მოპირდაპირე ბინაში ცხოვრობს. ნეტავ, ანგელას თუ სძინავს ახლა მშვიდად, საღამური პერანგი აცვია თუ...“

მეორე ღამესაც იგივე განმეორდა. შუალამისას ადგა და მეგობრის მოკითხული თუთის არაყი (0.5 ლ) სულმოუთქმელად დალია. ნახევარ საათში უგონო მთვრალი იყო. ისე ღრმად ჩაეძინა, დილით ცოლმაც კი, რის ვაი-ვაგლახით გააღვიდა. თავი ვერ ასწია, ისევ მთვრალი იყო. როენას გადაურეკა, „წნევა მაქვს და მოგვიანებით მოვალო.“ შუადღე გადასული იქნებოდა, რომ გაიღვიდა. გრილი წყლით დაიბანა და სკოლისკენ წავიდა. მალაზიასთან მანქანა შეაჩერა და მინერალური წყლის შესაძენად საფულე გახსნა.

– გამარჯობათ ბატონო ქოლა. – გაუღიმა ანგელამ.

– აქ საიდან, გაკვეთილები დამთავრდა? – იკითხა დაბნეულმა.

– მე აქვე ვცხოვრობ, ხოლო გაკვეთილები ერთი საათის უკან დამთავრდა.

– ახლა შინ მიდიხარ?

– დიახ, პური და მანონი უნდა ავუტანო დედამთილს.

– აიტანე და ჩამოდი, მინდა მოგეთათბირო!

– ახლა ბატონო ქოლა?!

– ხო, ადი სახლში და თქვი, სკოლაში თათბირია და უნდა დავბრუნდეთო.

– კარგი, სად მოვიდე?

– სკოლის გვერდით რომ ძველი აფთიაქია, იქ დაგელოდები.

ანგელა სწრაფი ნაბიჯით გავიდა მალაზიიდან.

ქოლამ, ნაბელავთან ერთად, კონიაკი „სარაჯიშვილი“, შოკოლადი და მინის თხილი იყიდა. მანქანაში ჩაჯდა, დაძრა და გაუქმებულ აფთიაქთან შეჩერდა. ანგელა მალე მოვიდა, სახე თონიდან ამოღებულ, შებრანულ გოჭივით განითლებოდა.

– რა მოხდა, ბატონო ქოლა?

– რატომ არ მაძინებ ღამით და ამ ბატონოსაც მოვეშვათ!

– რას ამბობთ, ბატონო ქოლა!

ქოლამ არაფერი უპასუხა, მანქანა დაქოქა და აღმართს შეუყვია. კარგა ხანს უბრად იარეს, ვიდრე მთის მწვერვალზე მონასტერი არ გამოჩნდა.

– ჯვარი ხომ არ დაგვეჩერა... – მანქანა შეაჩერა ქოლამ.

– აქ რომ ვინმემ დამინახოს, ბატონო ქოლა!..

– მანქანაში ვერ დაგინახავენ, მუქი მინებია.

– ბატონო ქოლა, რატომ ამომიყვანეთ აქ?

– იმიტომ, რომ ღამე არ მაძინებთ!..

– არც თქვენ მაძინებთ, ბატონო ქოლა... – ენაზე იკბინა ანგელამ.

გვიანლა იყო. ქოლა კვლავ საჭეს მიუჯდა, მანქანა მონასტერს გაცდა და ფიჭვნარში გაჩერდა.

ქოლამ ანგელას მუხლებზე დაადო ხელი. ქალს ხმა არ ამოუღია. კაცის ხელმა მკერდი აიარა და ყელთან შეჩერდა. ქალი კვლავ გასუსული იჯდა, სახე წინანდელზე მეტად ავარდისფეროდა, თვალები ცრემლებით ავსებოდა, ქოლამ თავი გადაუნია და ყელზე აკოცა. ანგელას ცრემლები ღაპალუპით მოსდიოდა. ქოლამ მანქანა მოაბრუნა და ქალაქისაკენ დაემშა. გზაში სიტყვა არ დასცდენიათ. მანქანა ისევ აფთიაქთან გაჩერდა.

ანგელა მონყვევით გადმოვიდა მანქანიდან.

– ბატონო ქოლა, მე ქმარი მყავს!..

– მე ცოლი!..

* * *

„ყველაფერი ჩემი ბრალია, როგორ ვუთხარი ამ ხნის ადამიანს, არც თქვენ მაძინებთ, ბატონო ქოლათქო!... ჩემი ტოლია, ჩემი ამხანაგია, ჩემი განათლებისა თუ რა! კაცს მთელი ქალაქი იცნობს, პატრივს სცემს, აფასებს, მერე რა, რომ მოარშიყვია, გამეხუმრა რატომ არ მაძინებო და მე რა ვუპასუხებ!..

ნაცვლად იმისა თავი დამეხარა, პირიქით, გამოვიწვიე, გავალიზიანე და მივიღე კიდეც საკადრისი!... აბა, ისე არავითარ კოცნას და მოფერებას არ აპირებდა, სულაც მანქანიდან გადასული იყო, ჩემი ბრალია, ჩემი, მე მინდოდა ეკოცნა და მომფერებოდა... ანდა რატომ არ დავუშალე, როცა მეფერებოდა, თავი რომ გადაამანევირა და მკოცნიდა, მგონი, ყელი თავად მივუშვირე, უკეთ რომ ეკოცნა... სულ ჩემი ბრალია, ჩემი!... ხვალ სკოლაში როგორ მივიდე, ვაითუ ვინმემ დაგვინახა და როენას ენა მიურბენინა... მისი სუნამოს სურნელი ამდის ყელზე, თმებზე, ხელებზე...“

დილით დააგვიანდა გაკვეთილზე შესვლა. გამთენიისას ჩაეძინა და ვერ მოასწრო მონქერგიება. როენასგანაც საყვედური მიიღო:

– მეორდ დააგვიანებ და დირექტორთან გექნება საქმე!

„შენს გარეშეც გექნება დირექტორთან საქმე!..“

– გაიფიქრა და ტელეფონმაც დარეკა.

– როგორ ხარ ანგელა, ნუხელ გეძინა?

– არა, არ მეძინა და დილით გაკვეთილზეც დამაგვიანდა.

– ნუ იჯავრებ, ეგ ყველას ემართება, მათ შორის როენასაც!

– როენამ დამტუქსა და დამემუქრა, მეორედ დირექტორთან გექნებათ საქმეო!

– ეგრე გითხრათ?

– კი, სიტყვასიტყვით.

– მაგარი შებერტყილია! ახლა ეგ მითხარი, შაბათს შუამთაში რომ ავიდეთ, ხომ არ გაგვინყრებიან?

– თუ გაიგებენ, გაგვინყრებიან, ისე კი, კარგი იქნება!

– ჰოდა, ავწონ-დავწონოთ იუველირივით და მოვემზადოთ!

შაბათამდე ორი დღე და ორი უძინარი ღამე იყო. კვლავ აფთიაქთან შეხვდნენ ერთმანეთს. ქოლას კონიაკი და ტკბილეული იყიდა. ძველ შუამთაში ავიდნენ. მანქანა დააყენეს და ფეხით გააგრძელეს გზა. ანგელას ტილოს შარვალი და სპორტული ფეხსაცმელი ჩადო ხელჩანთაში. იქვე, დიდ ხეს ამოეფარა და ბიჭურად მოკაზმული გამოეცხადა ქოლას.

– ყოჩარ ანგელა, მე ვერ მოვიფიქრე სპორტულად ჩაცმა.

– ამ გადაჭრილ ხეზე ხომ არ გაგვეწყო სუფრა?

– კარგი, აგრე ვქნათ, მეც მომშივდა.

კონიაკი მალე შემოეღიათ, „მეტი უნდა ნამომელოო,“ – ნუხდა ქოლა, რომელიც მდელიზე ნამონოლილი, თეთრ ღრუბლებს ასცქეროდა.

ანგელამ ნარჩენები აალაგა, ქალაღდის პარკში ჩააწყო და თავი მოუკრა.

– მოდი ჩემთან! – მოუხმო ქოლამ.

ანგელა ქოლას ფეხებთან დაჯდა.

– ჩემკენ მოინი!

დიდხანს ეფერებოდნენ ერთმანეთს. ანგელა თავიდან მორცხვობდა, მაგრამ ვნებამ და ალკოჰოლმა თავისი გაიტანეს, ხან თვალებში კოცნიდა სერდუხს, ხან კი ხელებს უკოცნიდა.

გვარიანად შებინდებულყო.

– კიდეც კარგი, ექსკურსიაზე მივდივართო, რომ დავიბარე, თორემ ცხრაასჯერ დამირეკავდა მეუღლე.

– კარგია, სიფრთხილე მუდამ საჭიროა. რალაც უნდა მოვიფიქრო, თორემ...

ერთმანეთს ველარ ელეოდნენ. ორთავე გრძნობდა, რომ რალაც ამოუხსნელი, უკიდევანო და უმძაფრესი გრძნობა დაატყდათ თავს, რომლისგან განკურნება შეუძლებელია უსიკვდილოდ; სიკვდილს კი, ვინ მოგაშავებს შენს ნებაზე...

* * *

ნელინადზე მეტხანს გრძელდებოდა ეს ყოვლის-მომცველი ტრფიალება. ქალაქის შემოგარენის ყველა კუთხე-კუნჭული დაიხეობრეს. ხშირად ამორჩეულ კაკლის ხესთან მიდიოდნენ, იქვე პატარა წყარო მორაკებადა. ხეზე მიყრდნობილ ქოლას, ანგელაც მკერდზე აკვროდა. რაზე არ საუბრობდნენ, რას არ იხსენებდნენ, ხანაც გულიანად იცინოდნენ. ლიტერატურა და მწერლობა ზოგჯერ დავის საგანიც ხდებოდა. ქოლა, – რომელსაც გემოვნებიან მკითხველად იცნობდნენ, – ხშირად ურჩევდა საინტერესო ნიგნებს. ერთხელაც, კარგი მწერლის (სამწუხაროდ ნადრევად გარდაცვლილი) სოსო პაიჭაძის მოთხრობა „ბაქანი ბოტანიკური ბაღი“ მიუტანა. ამის შემდეგ კი ყველაფერი თავდაყირა დადგა...

ივლიტა (მოთხრობის მთავარი გმირი) ვარო, დაიჟინა ანგელამ. ივლიტას საქციელსაც სინწფოებით ამართლებდა, რაც ჩაიდინა, სინწფელით მოუვიდა და ამადაც ღირს წუთისოფელში ყოფნაო. ქოლა ზრდილობის გამო ეთანხმებოდა, თუმც ალაგისე გაკენწლავდა მშვენიერ ივლიტას. მას აშინებდა ანგელას ივლიტობა. ეს გოგო სხვანაირად უყვარდა, არა ხორციელად, არა სარეცელისათვის, არა ქალობისათვის... ქალებით ქოლას ვინ გააკვირვებდა, ამან კი, სხვა განცდა, სხვა ურყოლა, სხვა აღმაფრენა მოიტანა; სულღერება უყვარდა ანგელაში და ხორციელებისათვის აღარ ემეტებოდა. „ხომ არ დავბერდიო!..“ ჩაჰკითხავდა ზოგჯერ თავის თავს და პასუხიც ხელისგანვდენაზე ჰქონდა. ნინა, ყოფილი ბალერინა, დღეღღეზე რომ იტალიაში წასასვლელად ემზადებოდა. ღამით ვერ რჩებოდა მასთან, თორე შუადღიდან, საღამომდე გაგინხარია...

ნინა, ათი წლით უმცროსი იყო, რის გამოც, მოფერებით ძია ქოლას ეძახდა. „გინდ ბაბუა დამიძახე, მთავარია ხვნა და ფარცხვა შემეძლოსო!..“ ექილიკებოდა ქოლა. აბა, რა დაბერებაზე შეეძლო ფიქრი, უბრალოდ, ანგელა მისთვის არამინიერი ქალი იყო, უხორცო და ზოგჯერ თუ კოცნიდა და ეფერებოდა, ეგონა სიზმარში ვარო... ამიტომ არ უნდოდა იმისი ივლიტობა, არადა ანგელას დაეჩემებინა: „იქნებ მოვახერხოთ ერთი დღით ზღვაზე გაპარვა, სველ ქვიშაში ჩაფლვა და მერე თუნდაც მოგკვდებიო!..“

– დაივინყე ახლა ეგ ივლიტა და უკეთეს წიგნს მოგიტან.

– აბა რომელს? – დაინტერესდა ივლიტა.

– ვლადიმერ სინარულიძის „მეთე მოწმე“ ან შოთა ჩანტლაძის „პროხორ“, დიდებული მოთხრობებია.

მეორე დღესვე მიუტანა სკოლაში წიგნები.

– ორ დღეში დაგიბრუნებ ამათ, მერე კი მარკესის „მარტოობის ასი წელი“ მათხოვე, კარგი?“

– ნუ იჩქარებ, მე ათი დღით ბალტიისპირეთში მივიდვარ მივლინებით, იქიდან კი კარგ საჩუქარს ჩამოგიტან.

– აბა გინავარდია ლამაზმანებში, ქოლა ბატონო!..

– არ იჯავრო, დავამთავრე მაგ საქმე უკვე!..

– რალაც არ მჯერა!

– შენს სიცოცხლეს ვფიცავ!

* * *

ქოლა ორი კვირის შემდეგ დაბრუნდა. როენამ თათბირი მოიწვია და სულ კაკალ-კაკალ მოახსენა დირექტორს ყოველივე, რაც მის არყოფნაში მომხდარიყო. ანგელა თვალს არ აცილებდა ქოლას, რომელიც ლიტვურ დღიურს აცნობდა კოლეგებს. ქოლა, როგორც ჩვეოდა, დინჯად ყვებოდა იმ მიღწევებზე, რასაც ლიტვამ (ლატვია, ესტონეთთან ერთად) ბოლო ათწლეულში მიაღწია. საუბრის დროს მისი ტელეფონი რამდენჯერმე აინთო. მიხვდა, რომ შეტყობინებებს უგზავნიდნენ. დაჯდა თუ არა ბარათები დაათვალიერა. სუყველა ანგელას გამოგზავნილი იყო. მანაც მიწერა: „სალამოს ჭადართან გამოდი, გრემში ავისიერნოთო!“

გრემში ნაცნობები დაინახეს და სვლა გააგრძელეს. ალაზნის პირას მწვანე მოღზე გააჩერეს მანქანა. ორკვირიანმა სიშორემ ერთმანეთი მოანყურათ. კარგა ხანს იდგნენ და ერთმანეთის გულის ფეთქვას უსმენდნენ.

– ნავიდეთ, ბავშვებს წესიერად არ მოვფერებივარ.

– არც ცოლს?

– ნუ იკბინები, არ გშენის...

– მეც მყავს მეუღლე და ბავშვები, მაგრამ...

– ანგელა, მეჩხუბები?

– არა, ჯობს ნავიდეთ, ჩემებიც ინერვიულებენ.

ქოლა ბავშვებს ეთანამშებოდა, რომლებიც ბოლო დროს, მამას იშვიათად ხედავდნენ შინ. როცა ქოლა სახლში ბრუნდებოდა, ბავშვებს ეძინათ. ცოლიც ებუზღუნებოდა, „ღამის სკოლად ხომ არ გადაკეთდითო!“ ბავშვები თავიანთ ოთახში გავიდნენ. ქოლა კი აბაზანაში შევიდა. მალევე გამობრუნდა და ტელეფონი შეიტანა (სიფრთხილეს თავი არ სტყივა). ერთმანეთის მიყოლებით ორი შეტყობინება მოუვიდა.

„მაგთიკომი მადლობას გინდით ერთგულებისათვის.“

გაჭირვებით ნაიკითხა უსათვალოდ.

„ერთ ღამეს შენთან სიამოვნებით გავატარებდი, ივლიტა...“

აბაზანიდანვე მისწერა:

„ანგელა, ხვალვე მიგავლენთ განათლების სამინისტროში...“

სკოლაში მისვლისთანავე, საქმეთა მმართველს დაუძახა და დაავალა ერთდღიანი სამივლინებო ფურცილს მომზადება ანგელა კურტანიძის სახელზე.

მზა საბუთი ათ წუთში შეუტანეს ხელმოსანერად.

– უთხარით ქალბატონ ანგელას, რომ არ დაავიანოს, ტრენინგი თორმეტ საათზე იყნება. – გააფრთხილა საქმეთა მმართველი.

ხოლო ანგელას შეტყობინება გაუგზავნა: „ექვს საათზე მეც თბილისში ვიქნები, გაკვეთილების შემ-

დეგ წამოვალ, დიდუბის მეტროსთან დაგელოდები.“
 ანგელამ ოცი წუთი დააგვიანა. ჭოლა ადგილს ვერ პოულობდა. რამდენიმეჯერ დაურეკა. „საცობში მოვხვდით, ტაქსით მოვდივარ.“ – უპასუხა ანგელამ.
 ოც წუთში, ოცი ნაცნობი შეეფეთა, თანაკლასელი თუ თანაკურსელი, მეგობარი მუსიკოსიც ნახა, რომელმაც ვახშამზე მიიწვია. „სხვა დროს, ახლა საქმეზე მივდივარ,“ – ჩამოიცილა მუსიკოსი.
 ანგელაც გამოჩნდა.
 – საით მივდივართ? – იკითხა მანქანაში ჩაჯდომისთანავე.
 – მცხეთაში, ჩემს ძმაცაც სასტუმრო აქვს.
 – იქ დაგვხვდება? – შემფოთდა ანგელა.
 – გაგიჟდი, მგონი მცხეთაში არც არის ამჟამად. სასტუმროს ადმინისტრატორმა ოთახის გასაღები გაუწოდა.
 – მეორე სართული, №5, ვახშამს ბარში ინებებთ თუ ნომერში მოგართვით?
 – გმადლობთ, ნომერში ამომიტანეთ!
 ათიოდ წუთში სუფრა გაიწყო. სასმელებიდან კონიაკი აირჩია ჭოლამ, რომელსაც გვარიანად მოშივბოდა. სადღეგრძელოებს ჭოლა ამბობდა. ანგელა ცოტას სვამდა, ხმასაც იშვიათად თუ ამოიღებდა. ჭოლა მიხვდა, რა ცეცხლი ტრიალებდა ქალის გულში, რომელიც პირველად დგამდა ასეთ ნაბიჯს.
 – მეორე ბოთლი ხომ არ მოვატანინო? – იკითხა ჭოლამ.
 – არა, არ გინდა, მე ვერ დავლევ, არც შენ დალიო!
 ანგელაზე მეტად ჭოლა განიცდიდა ამ მდგომარეობას, არადა, მეასედ მაინც ათევდა ღამეს აქ. შეეძლო მთელი ღამე არ დაეძინა, აივანზე დამჯდარიყო და ლექსები ეკითხა ანგელასათვის. არ ემეტებოდა ეს ქალი საწოლისათვის, ეგონა ამით ყველაფერი დამთავრდებოდა. მთელი წელი ხვდებოდნენ ერთმანეთს, მაგრამ კოცნის იქით არ გაუხედავთ, არ უფიქრიათ... ჭოლას არ უფიქრია, თორემ, რო უფიქრა, რა შეუშლიდა ხელს?... ეს ივლიტობა ხომ ანგელამ აიჩემა: „ერთი ღამე შენთან ვიქნებოდიო!...“
 უარი როგორ ეთქვა, გული როგორ დაეწყვიტა, ახალგაზრდა, სიცოცხლით სავსე ქალი, თავს თავაზობდა, რას იფიქრებდა ან რას იტყოდა, თუმცა თქმით ვის ეტყოდა, საკუთარი თავის გარდა, ჰოდა დათანხმდა ანგელა – ივლიტას და არის ახლა ამ ოთხ კედელში, გარედან მტკვრის დუღუნი ისმის, სავსე მთვარე ანათებს არმაზის ხევს.
 ტელეფონმა დარეკა.
 – ჭოლა, რაიმე ხომ არ გინდა, სასმელი ან ხილი?
 – მადლობა ვამეხ, გადაამეხადოს!
 მეგობარი და სასტუმროს მეპატრონე ურეკავდა.
 – ჭოლა მე დავიძინებ.
 – დაიძინე, მე წყალს გადავივლებ.
 გრილმა წყალმა გამოაფხიზლა. პირსახოცი მოიხვია და ფანჯრიდან მთვარეს მოეფერა. „ძმობილი მთვარე...“ აეკვიტა რატომღაც. ანგელას გახედა, საღამურის გარეშე რომ იწვა თხელი ზენარის ქვეშ. ქალს არ ეძინა. უღიმიოდა. ჭოლა გვერდით მიუწვა. ანგელამ ხელები გაშალა და გულში ჩაიკრა. ყველაფერი ჩვეულებრივად ხდებოდა, როგორც ყველა

ქალთან, სისხლი აჩქეფდა, ანგელა კიდევ უფრო მეტად მიეწვია, სხეული მიუშვია და... ჭოლა სხვა განზომილებაში გადავიდა, სადაც ხორცი აღარ ხორცობდა, აღარ იზიდავდა ანგელას ცხელი სხეული, მისი სიმიშვლე და სიქათქათე, ყოველგვარი ლტოლვა და ფინი გამქრალიყო... აივანზე გასასვლელი კარი გააღო, მტკვარს ჩახედა, რომელშიც მთვარე ბანაობდა. გალმიდან მამლის ყვილი ისმოდა. ოთახში შებრუნდა. ზენარშემოსხვეული ანგელა საწოლზე იჯდა. შეცბუნება, წყენა და ტკივილი სახეზე აღბეჭდვოდა. ჭოლამ თავი მკერდზე მიაღო, ყელი დაუკოცნა. ანგელამ ჭოლას ჭაღარა თავი ჩაიხუტა, ჭოლას ტირილი მოუწნდა და ატირდა.

– ჭოლა რა ხდება, წუთუ ანგელა კურტანიძე ქალად არ ვარგა, ამას ვინ დაიჯერებს, ანგელა გყავდა საწოლში და...
 – ხდება ხოლმე, სხვა დროსაც, მაგრამ... შენ ხომ ჩემთვის ქალი არ ხარ, მე შენ სარეცელისთვის არ მინდინარ, არც ეგ სურვილი მქონია ოდესმე, ეგაა სულ... ინათელა.

ჭოლა აბაზანაში შევიდა. ანგელაც იქვე გაჩნდა.
 – მე უნდა დაგბანო!..
 შხაპის ქვეშ იდგნენ, ვნებაც ბუნებრივად გაჩნდა...
 * * *

ჭოლამ მეგობარ სექსოლოგს მიაკითხა. საკუთარი მარნიდან წამოღებული ხუთლიტრიანი ბოცა საბარგულიდან ამოიღო.
 – ალაზანზე ხომ არ ჩავსულიყავით? – კითხა კახამ.
 – ჯანი გავარდეს, წავიდეთ.
 ყველი, კიტრი პომიდორი და ლავაში წაიყოლეს. კარგად რომ შეზარხოშდნენ, ჭოლამ მცხეთური „ოდისეა“ მოუყვა ბავშვობის მეგობარს.
 – რას იტყვი, ექიმო?
 კახა ჩაფიქრდა, სიგარეტს მოუკიდა.
 – თავად რას ფიქრობ?
 – რას უნდა ვფიქრობდე, ორი დღეა ფროიდს და იუნგს ვკითხულობ, სამედიცინო ლიტერატურაც გადავქექე...
 – მერე?
 – რა მერე, ეგ შეიძლება დაგემართოს კაცს, მაგრამ ქალთან, რომელიც თავს გირჩევნია, მაინცდამაინც მასთან...
 – ეგ არი, რა!
 – რა ეგ არი? ვერაფერი გავიგე!
 – თავს, რო გირჩევნია, სულიერება, უფრო მაღლა დგას, ვიდრე...
 – ხელი დაჰკა! მეც მაგ დასკვნამდე მივედი, მეც ეგრე ვფიქრობ, ლამის ორჯერ პატარაა, ჩემი დაისის მანათობელია, ბოლო მიზანი... მის ხორცთან არაფერი მესაქმება, სხვანაირად მიყვარს...
 – ჩვენს ასაკში ყველაფერი მოსულა, ჩემო ჭოლა, ექიმთან ვიზიტიც არ განწყენდა, თუმც შენს ჰარამხანას კიდევ კარგა ხანს ანუგეშებ!..
 ბოცა თანდათან დაცარიელდა.
 ალაზანიც მეტად ამღერდა...

მხატვარი სოფიო ქელიძე

ჭოლას უცნაურობები დასჩემდა. მთელი დღე კაბინეტში იჯდა. ზოგჯერ როენა თუ შეაკითხავდა და გამოელეპარაკებოდა. როენასაც უხასიათოდ პასუხობდა. ანგელა ზოგჯერ ტელეფონით ეხმინებოდა, შეტყობინებებს უგზავნიდა (საუბარს ერიდებოდნენ, იცოდნენ რომ საუბრები ისმინებოდა), თუმცა პასუხებს ვერც ის იღებდა.

ცოლმაც შეატყო უცნაური გარინდებები. ბავშვებთანაც აღარ თამაშობდა ძველი სიხალისით. სამაგიეროდ ყოველი ღამე სექსით მთავრდებოდა. ეხუმრებოდა გახალისებული ცოლი, „ახალი სუნთქვა გაგეხსნაო!..“ თავს ცდიდა. ცოლთან ისეთივე ბობოქარი იყო, როგორაც ადრე, თუნდაც ხუთიოდ წლის წინათ. „გამოდის, რომ მცხეთური ფიასკო ანგელას ბრალია, უფრო სწორად, მისდამი უსაზომო სიყვარულისა, აგრე ხომ, არც ერთი, სხვა ქალი არ მყვარებია... ყოველთვის უმშვენიერესი და უნიჭიერესი ქალბატონები მეგობრობდნენ ჩემთან, დახვეწილი ინტელექტუალები, მაგრამ... არა, ანგელა ზეციურად მიყვარს, ვიდრე იმ ნაბიჯს გადავდგამე, ერთი ღამე, როგორმე, მასთან უნდა დავრჩე, ვნახოთ...“

მეგობარ ნოტარიუსს დაურეკა.

– ანდრო, თუ ჩემი ძმა ხარ, ყველაფერი რაც ჩემს სახელზეა, სახლი, მანქანა, ავტოფარეხი, სააგარაკო ნაკვეთი, ჩემი ცოლის სახელზე გადამაფორებინე!

– რა იყო, იუპიტერზე მიფრინავ?

– ვენერაზე, ქალია მაინც...

– კარგი, გამოდით, საბუთები წამოიღეთ!

ცოლს დაურეკა, „ეზოში ჩამოდი და გამო-

ვივლიო.“

– რა იყო, ომში მიდიხარ?

– ჯერ არა, მაგრამ... იყოს შენს სახელზე, რა შავდება.

ერთ საათში მორჩნენ ყოველივეს. მეუღლე შინ დატოვა და სკოლაში დაბრუნდა. ანგელას დაურეკა: „ვიცი გაკვეთილზე ხარ, რომ მორჩები ჩემთან შემოდი, საკლასო ყურნალი იქონიე, ყოველი შემთხვევისათვის.“

ისევ გაირინდა. ფანჯრიდან ერეკლეს სასახლის ფრაგმენტი მოსჩანდა. „ნეტავ, ქალების მიმართ როგორი იყო მეფე, შვილები კი ჰყავდა ჭერეხივით... მრავალშვილიანობამ გადაარჩინა იმ დროს საქართველო, ჩემი წინაპრებიც...“ ანგელას შესვლა არ გაუგია, ისევ სივრცეს გაჰყურებდა.

– ბატონო ქოლა!

– ისევ ბატონო გავხდი?

– აქ, სხვაგვარად როგორ მოგმართო?

– შენიანები იმერეთში ცხოვრობენ მგონი?

– კი, იქ ცხოვრობენ.

– მერე მშობლები არ მოგენატრა?

ანგელა ძველებურად განითლდა, რალაც იგუმანა და პასუხი თავის დაქენით გასცა.

– მეუღლე მუშაობს?

– თუ აქვთ სამუშაო, არ ზარმაცობს.

– დედა მომენატრათქო, რო უთხრა, გაგიშვებს თუ თავადაც გამოგყვება?

– ყოველთვის ერთად მივდიოდით...

კარგა ხანს დუმდნენ. ქოლა ისევ გაირინდა. ანგელა წამოდგა.

– გავალ, გაკვეთილი მენწყება.

– კარგი, რალაცას მოვიფიქრებ.

ანგელას გასვლისთანავე მეგობრებს გადაურეკა. ათიოდე ახლობელი მოაქუჩა და რესტორანში დაპატიჟა. უმეტესობა საზღვარგარეთ გადახვეწილიყო. მეუღლეს გააფრთხილა, ვქეიფობთო. თავად ითამადა. ყველანი გაკვირვებულნი იყვნენ, სერდუხი ყოველთვის ნადიმობდა, სუფრასთან ლალობდა, თუ შეთვრებოდა, ცეკვავდა და მღეროდა. სევიანი ეჩვენათ. „დავიღალე ამათ ხელში, ყველას კოჭი უნდა უგორო, ამათთან არც დირექტორობა ღირს და არც მეკურტნეობაო! – მთავრობას გადააბრალა თავისი უხასიათობა. იქვე შეტყობინება მოუვიდა. სათვალე მოძებნა და წაიკითხა. „მეუღლემ მითხრა, მშობლებთან მე წაგიყვანო, რა ვქნა, სხვანაირად არ გამოდის.“ სასწრაფოდ წაშალა შეტყობინება. „ეს „მესიჯები“, უამრავ ოჯახს ღუპავს,“ გაიფიქრა ქოლამ და ახალი სადღეგრძელო წარმოთქვა. შუალამემდე იქეიფეს, ერთმანეთს მოეფერნენ.

დილით სკოლაში ადრიანად მივიდა. ეს დღეები სულ ჩქარობდა, თითქოს რალაც უნდა მოესწრო. რომ გეკითხათ, თავადაც ვერ გეტყოდათ, სად ეჩქარებოდა, რა უნდოდა. ანგელას შეტყობინება გაუგზავნა:

„როცა სკოლაში მოხვალ, განცხადება დანერე, თავი გაითავისუფლე, როენას დაუტოვე და ჭადართან მოდი.“

- ირბინე? – შეეგება გულამოვარდნილ ანგელას.
- ჭოლა, ასე არ შეიძლება, ხალხი გვიყურებს, ერთხელაც ქვეყანა გიგებს ჩვენს ამბავს!..
- ჭოლამ მაღალსართულიან კორპუსთან გააჩერა მანქანა. ჯიბიდან გასაღები ამოიღო.
- მე ოთახს გავაღებ, პირველი სართულია, მარცხნივ, პირველივე კარი. ხუთ წუთში შემოდი.
- ანგელა ოთახს ათვალაიერებდა. მაგიდაზე ფილა შოკოლადი და „ენისელის“ ბოთლი იდგა. ჭოლამ კარები ჩარაზა.
- სალამომდე შეგვიძლია აქ ვიყოთ.
- ეს ვისი ოთახია?
- უფალმა გვაჩუქა ერთი დღით!.. – გაიცინა ჭოლამ და კონიაკის სირჩები შეავსო.
- ჭოლა, რატომღაც შეცვლილი მიჩვენები, რატომ დამიძახე აქ?
- დასამშვიდობებლად!..
- სად მიდიხარ ადამიანო, – შემფოთდა ანგელა,
- ჯერ გამაგიჟე, თავი შემაყვრე და...
- ნუ ტირი, გეხუმრე!
- ხელი მოხვია, მიიკრა და საკინძე გაუსხნა.
- მოიცა, კაბა დამეკუჭება, თავად გავიხდი...

ანგელას არასოდეს განეცადა ასეთი რამ, ჭოლაში ერთბაშად ამოხეთქა ვულკანმა... არაქათგამოცლილი ანგელა ევედრებოდა:

- ჭოლა შეჩერდი, დაისვენე, პატარა ხომ არა ხარ!...
- სალამომდე ერთმანეთით ტკებოდნენ.
- დარჩენა რომ შეგეძლოს!... – დასცდა ჭოლას.
- გავგიჟდი, ასეთი არაფერი გამიგია, აღარ დაილაღე ჭოლა!...
- შენთან რა დამლღის!
- სახლამდე მიაცილა ანგელა. მანქანა მოშორებით გაუჩერა. აკოცა, ჯვარი მოიხსნა და ყელზე დაკიდა.
- ცოტა ხანში შეტყობინება მოუვიდა ჭოლას: „არ ვიბან, შენი სურნელით უნდა დავიძინო...“
- იმ ღამის შემდეგ ჭოლა აღარავის უნახავს: არც სკოლაში, არც ოჯახში, არც თელავში და არც საქართველოში.
- რამდენიმე წლის შემდეგ, ერაცელ მემბოხეთა სურათი გავრცელდა ინტერნეტში. მემბოხეთა მეთაური, ჭალარა, ნვერულვაშიანი, იარაღასმული ვაჟკაცი, ბევრს ეცნო.
- ჭოლას ოჯახსაც, უმაღვე შეატყობინეს.
- კი, ის იყო, ძველი ასურეთის, შუამდინარეთის მზით სახელდამწვარი (გულდამწვარიც...) ჭოლა სერდუხი.

ჟურნალ „მწვანეყვავილაში“ გაგრძელებებით იბეჭდება გიზო თავაძის მრავალმხრივ საინტერესო ჩანაწერები – „ზოგი რამ“. გთვავობთ ერთ-ერთ ჩანაწერს.

კახეთო, ჩემო კახეთო...

აღარც კი მახსოვს, როდის (რომელ წელს) ვწერდი ამ ლექსს:

„აქედან გული საით გამინწევს?
ყელში დამაჭრდა „მუკუნის გემო,
ციხე-ქალაქი ისევ დამიცავს
და მეც დაგიცავ ბებერო გრემო!“
ნუგზარ ჩიკვაძეს და კაკო დაუშვილს ვუძღვნი, ჩემს თელაველ ძმებს და კოლეგებს. ნუგზარმა, ჩემი ბიჭობის, ყმანვილობის შემსწრემ და მოთვალთვალემ, გაუხუნარი შეხვედრების (თელავში თუ ქუთაისში) მეთაქივემ, გამაცნო აკაკი (კაკო) დაუშვილი თელავში ყოფნისას და ამის შემდეგ მოდის ის ურთიერთობა, რაც დღეს გვაქვს. იმ ჟამს (მთელი ჯალაბით) კვირაობით ვრჩებოდი თელავში, ნუგზარის (მამა ილია), უთბილესი დედის კალთაგადაფარებულები: ჰოდა, ჟურნალ „ოლეს“ რედაქტორს გაგაცნობო, – ნუგზარმა. „ოლე“ მშვენიერი ჟურნალია (ალბათ, გიორგი ლეონიძე გაგახსენდებათ „ოლეს“ ხსენებაზე), რომელსაც კაკო დღემდე უდგას სათავეში; ჟურნალში ჩემი შემოქმედება რამდენჯერმე დაიბეჭდა (ქუთაისელ მწერალთა შემოქმედებასაც ღამის მთელი ჟურნალი

დაუთმო კაკომ, როცა ხურჯინით ვეახელი მომდევნო წელს).

და ახლა, რამ გამახსენა ეს ყველაფერი?
გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ ბოლო ნომერში წავიკითხე უთბილესი „სამოზაო მოთხრობა“. გული ისე გამითბო (თან მატკინა!) მეორეჯერაც წავიკითხე, მერე (როგორც მჩვენია), უახლოეს ადამიანებს წავიკითხე და სხვებსაც გადავწვდი, – წავიკითხეთმეთქი!.. და ვინ იყო ავტორი? ჩემი თელაველი ძმა – კაკო დაუშვილი.
მადლობა ჩემო ძმაო, იმ ნეტარებისთვის, რაც ამ, პატარა ნოველამ მარგუნა. შენს კალამს და შენს კაცობას გაუმარჯოს! მე კი, იმ ლექსის (რითაც ეს პანა ჩანაწერი დავიწყე), ერთ სტრიქონს კიდევ გაახლებთ:
„რამდენი სნება, ჭლექი, რაქიტი,
გლრნიდა და მაინც დგებარ იმედად,
მზის სარეცელი, – ჩემო კახეთო, –
უფალმა შენთვის გამოიმეტა!..“
აღარც კი მახსოვს, როდინდელია ეგ ლექსი, რომელიც თქვენ გეძღვნებათ, ჩემო ძმებო!

VI

* * *

სიზმარშიც მესმის შენი ხმა ცხადად –
მწერ და შეავსებს ძილი ფიალებს...
ივლისის ცაზე მზე გამიცხარდა
და დილას სისხამ მოაფრიალებს...
მერიი... გეტრფი და გეთაყვანები,
რომ არ გიცნობდი ვინა თქვა ნეტა...
არაგვისპირზე ქარმა ყანები
ყაყაჩოების სევდით მოხვეტა...

VII

* * *

შენა ხარ ჩემი სულის ნაწილი,
შენა ხარ ჩემი სულის სალბუნი...
ამ სიყვარულმა გამაარწივა,
თვალთა ციური სხივი მარგუნა...
მერი, მიყვარხარ... ანდამატივით
მიზიდავს შენი სულიც, სხეულიც...
როგორ რთულია და რა მარტივი,
ტრფობა ციური – არა ჩვეული...

VIII

* * *

მე მუდამ მასსოვხარ,
რადგან ვერ გვიწყებ...

რადგანაც ჩემში ხარ ფიქრების ატომად...
ნატვრები მაქვს ოხრად
და ჩემი სიფიცხე –
ვით ვარდი მოგართვი ამ ლექსის ავტორმა...

IX

* * *

შენა ხარ ჩემი გოგო შროშანა
და რამდენ ტკივილს გაუძელ მარტომ...
გულში მიზიხარ,
გულში – შორს არა
და მუდამ გნატრობ...

X

* * *

მიყვარხარ, ისე უბრალოდ... მშვიდად...
მიყვარხარ, ისე მგზნებარედ, თრთოლვით...
და შენი ნახვა ისე მომშივდა,
ვით გადახრუკულ ველ-მინდვრებს თოვლი...
და შენი სულის ნაპერწკალები:
შენი ლექსები, თბილი რითმები...
ხელქვეშ მითრთიან შენი ხალები,
სინაზით საესე შენი თითები...
მოტაცებული გამოგიხსენი,
გამოგარიდე ქაჯთა ხელიდან...
შენით ძვირფასო ისე ვივსები...
შეგისვამ ცხენზე მერი... ჰერი და...

ქა კვანტალიანი

I

* * *...

როცა გულიდან სიტყვა გადმოჩქეფს თავად,
ცაში მიფრინავთ სამყარო რჩება მიღმა...
რამდენი ვნახეთ შურით და ბოლმით დავა,
თუმც ჩვენი ტრფობა ყველას ჩამოხსნის ნილაბს...
არვინ მიყვარდა ძვირფასო მე შენს გარდა,
გახსოვს თბილისი – ხელი ხელს რომ ჩამკიდე...
გასავლელია ისევ რამდენი გზა და
დასანერია ლექსი რამდენი კიდევ...
ვისთვის ქარი ქრის... ვისთვის გრიგალი გალა,
გრძნობა მძაფრდება დღითი დღე თავისთავად...
ვერვინ გაზომოს ამ სიყვარულის ძალა –
ერთად ვიფრინოთ რითმების ორი ფრთა ვართ...

II

* * *

ნისლებით დღე გაცრეცილია,
განთიადს სიზმრები არ აჰყვას...
დადნება გული ვით ცვილია,

შუბლი გაგიცხელა არაყმა...
უყურებ ისე ვით ნატყვიარს –
ვალეები ფურცლებზე ცხრილებით...
მუზები ჯარივით გარტყია,
ბრძოლისგან თმებშევერცხლილები...
თვალეები ცრემლებით მევსება,
რომ გდარდობ მეც გამოგიტყდები...
ქრონიკად დარჩება ლექსები –
ჩვენი სიყვარულის სიტყვები...

III

* * *

შორეული სიზმარია ოცნებები,
ზეციური მირაჟების ლაციცი...
თუმცა გინდა აღმაფრენა მომცე ბევრი,
უშენოდ რომ მოვინყინე არც იცი...
სიყვარულის ჟრუანტელმა ამიტანა,
მომენატრე... ვერ მაშინებს სიცივე...
ო, ეს ტრფობა, რა ყოფილა ამისთანა –
ტკბილი ტანჯვა – ახლა უკვე ვიცი მე...

IV

* * *

ქარმა გააღო ნელა კარები,
ააფრიალა ფარდა ხავერდის...
მუდამ ვიყავი მიუკარება...
ნელი მუსიკის მოდის ხმა ვერდის...
გესიზმრებოდი ალბათ შენც წუხელ,
დილის ვარდისფერს ერდო ირეკლავს...
და მთელი ღამე იმაზე წუხდი,
რად პოულობენ ვარდებში ეკალს...
შენით ვალამებ... შენით ვათენებ...
ჩემს გულში მარტო კი არ მიზიხარ...
ერთურთით ვინვით, როგორც სანთლები,
მე რომ მინათებ სწორედ იმ მზის ხარ...

V

* * *

ვერ შევიყვარებდი შენს გარდა ვერავის,
მზის სხივი თითქოს და გულში ვერ აღწევდა...
გიპოვე: ფიქრები ცას გადასერავენ,
შენი მონატრება რომ შორიდან აღწერო...
დარდით ავსებული სიშორე მეძნელა,
ისე ვით ვარდების ბაღში აგავა...
ფიფქისგან დათოვლილს ვერ ვარჩევ ენძელებს,
ახლა ხომ მიპოვე... ახლა ხომ აქა ვარ...
ვიგონებ ბაზალეთს... სულ პირველ იმ ბარათს –
ლექსად რომ მომიძღვენ... ყაყაჩოს და იმ ცას...
ეს ჩუმი ლოცვაა – ყველგან რომ გიფარავს
და სიყვარულია ჩემი რომ დაგიცავს...

VI

* * *

შემოდგომა გაიფანტა ველად,
პარიზის ცა ვერ აკავებს ღრუბლებს...
ზოგჯერ თურმე წვიმას პეშვით დაღვევ,
მონატრების როცა არ ჩანს ზღურბლი...
ნოემბერი ნატვრებს დაენაფა –
დარდებივით მოაგროვებს ფიჩხებს...
თუმცა მაინც ვიღიმები სწრაფად –
გულში შენით გაზაფხული მიჩქეფს...

VII

* * *

შენი სიტყვები ანდამატია,
შენგან შორს ყოფნა ძლიერ მანვალებს...
ან აგვისტოა, ანდა მარტია...
ტრფობისთვის ცრემლით ვიხდი ან ვალებს...
სწორედ ლექსია მიჯნურთა ხარკი,
თუმც შურით ბევრმა გაგვაქილიკა...
ტიციანს გულთან ჰქონდა მიხაკი –
მე კი ყაყაჩოს მომწონს ლირიკა...

VIII

* * *

ისაუბრებენ ამ სიყვარულზე
ჩვენი ლექსები დასაბუთებით...
საუკუნეებს ვიცი გაუძლებს –
ეს ტრფობა – გულში ნასათუთები...
შენა ხარ ჩემი გრძნობები მწველი,
ცად მოფრენილა ფიფქი ფარფატი...
სარკმელს გავყურებ ისევ მოწყენით,
თუ მოგენატრო – სიტყვით დამხატე...

IX

* * *

თებერვლის ყინვებს არა სურთ ნასვლა,
თუმცა გაზაფხული განა შორს არი...
ბარათებს ლექსით გიგზავნი ასლად,
როგორც მინდვრების თეთრი შროშანი...

X

* * *

გახსოვს წინანდალი
სახლი ჩუქურთმებით –
მითიური დალის
მოკვეცილი თმები...
წარსულს მოიგონებ,
ისტორიის ვარამს...
ახლაც იქ ვართ ვგონებ,
ჩავუარეთ მარანს...
მდარდობ? გეტყვი კმარა...
მნატრობ? მეტყვი კიო...
ამ სიყვარულისა დაინერა ლექსი –
ტრფობა გავაგრძელეთ ჩემო გალაკტიონ –
ბარათაშვილის და ეკატერინესი...

მიდიოდა მხრებში გამართული ახლგაზრდა წვეროსანი, თავი მაღლა ეჭირა, მზერა წისკენ მიეპყრო და გულში ორმოცდამეათე ფსალმუნს იმეორებდა. ბევრი არ ჰქონდა დარჩენილი საერთო საეზოვრებლამდე, როდესაც წინ მას-სავით მოხდენილი, საშუალო სიმაღლის, ოდნავ შევსებული ახალგაზრდა მამაკაცი გადაელობა.

რ. გიორგაძე

ღისო, ღისო...

(რომანი)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ოლე“ №4, 2018 წელი

სიონის ტაძრის დასავლეთის კარიდან წვეროსანი, სტიქარით შემოსილი ახალგაზრდა კაცი გამოვიდა. ცოტა შეყოვნდა, უკან შემობრუნდა და ლამაზად მოჩუქურთმებულ კარს ეამბორა. მერე სწრაფადვე შემოტრიალდა და სასულიერო სემინარიისკენ მიმავალ გზას დაადგა. კიბეზე ასვლისას კიდევე შეჩერდა, აღმოსავლეთისკენ გაიხედა, მეტეხის ტაძარს შეავლო თვალი, პირფარა გადაინერა და გზას გაუყვა. საღამო ხანი იყო. ქალაქი ბინდში იძირებოდა. აქა-იქ ლამპიონები ზუზუტავდა. ბნელეთი გაბატონებულიყო ქვეყანაში. სხვადასხვა ჯგუფი, კლანი და საძმო დანასისხლად გადაჰკიდებოდნენ ერთმანეთს და ვინ იცის, მტრის გასახარად მერამდენედ ღვრიდნენ ერთმანეთის სისხლს. პატიოსნება, თავმდაბლობა და სხვა სათნოებები სასაცილოდ გამხდარიყო. კანონი და სამართალი ავისმქმნელების ხელში ჩავარდნილიყო. სამოქალაქო ომის ხანძარი, არეულობა აფხაზეთში, სამაჩაბლოში, – ღვთითკურთხეული ქვეყანა საკუთარი ცოდვების ნაყოფს იმკიდა.

მიდიოდა მხრებში გამართული ახლგაზრდა წვეროსანი, თავი მაღლა ეჭირა, მზერა წისკენ მიეპყრო და გულში ორმოცდამეათე ფსალმუნს იმეორებდა. ბევრი არ ჰქონდა დარჩენილი საერთო საეზოვრებლამდე, როდესაც წინ მასსავით მოხდენილი, საშუალო სიმაღლის, ოდნავ შევსებული ახალგაზრდა მამაკაცი გადაელობა.

– საით გაგიწვია, მამაო, – გაიკრიჭა, – არ მითხრა ახლა, ვერ გიცანიო. მე გიცანი წვერში ჩამხრჩვალ და შენ გაგიჭირდა ჩემი ცნობა? როგორც არ უნდა შეიმოსო, როგორც არ უნდა დაიბურო სახე, სიარული მაინც გაგყიდის. რამდენი ხანია, არ მინახავხარ, შენზე ამბობენ, მღვდლობას აპირებდო, – არ ჩერდებოდა ახალგაზრდა.

- ელეფთერ, შენ ხარ ბიჭო?!
- ხო, რა გაგიკვირდა. მე ვარ, ლუკაია, მე, –

და გადაეხვია, – სიარულზე გიცანი. მოიცა, ერთი კარგად შემოგხედო. – უკან დაიხია და შეათვალიერა. – გიხდება, ხომ იცი, წვერი. დღეიდან შენი „კლიჩკა“ მამაო იქნება. ახლა რას გაარჩევ, ვინ არის მღვდელი და ვინ – ერისკაცი. ყველას წვერი აქვს მოშვებული. მეც მოფუჭვი, მარა არ მომენონა, რიჟა წვერი ყველას თვალში ხვდებოდა, ბოლოს და ბოლოს, უწვეროებიც ხომ უნდა იყვნენ. – მხარზე გადახვია ხელი ელეფთერმა. – კაი, დავანებოთ ამას თავი. როგორ ხარ? გამხდარხარ კი. ეგ არაფერი, – მზრუნველად გადახედა, – ანი მე მოგაფერიანებ, ველარსად დამეკარგები.

ლუკამ პატარა პაუზით ისარგებლა და ძლივს ჩააკვება რამდენიმე სიტყვა.

– როგორ გამიხარდა, ბიჭო, შენი ნახვა. რას საქმიანობ, ელეფთერ?

- ჯერ ერთი, მე ელეფთერი აღარ ვარ.
- კაი, კაცო, აბა მოჩვენება ხარ?
- ერეკლე ვარ ანი. ერთი ის გამაგებინა, რა ჯანდაბამ დაარქმევინათ ჩემთვის ელეფთერი. – პიჯაკის ლილები ჩაიხსნა და წინ გადმოცურებული შავი პისტოლეტი უკან თეძოსკენ გააცურა. – ხო, ახლა ერეკლე ვარ. ისე ხან დავითი ვიყავი, ხან – დემეტრე, სხვა სახელებიც მოვიზომე, მაგრამ ერეკლე ყველაზე მეტად მომწონს, კარგად ყლერს, ასე სჭირდება საქმეს. ხომ მართლაც კარგად ყლერს? – ღიმილი არ შორდებოდა სახიდან ელეფთერს. – ასეთი სახელით რომ გაეცნობი კაცს, სულ სხვანაირი მონივნებით განეწყობა შენს მიმართ. სახელი, ძმაო, დიდი შინაარსის მატარებელია, ისინი კიდევე ელეფთერიო. მღვდლებსაც ხომ ორი სახელი აქვთ. შენც შეგიცვლიან სახელს. არა, არა, – ხელები გაასავსავა, – მე უკვე დაგარქვი შენ სახელი. დღეიდან შენ „მამაო“ ხარ.

– ეჰ, შენი გამოსწორება არ იქნება, ელეფთერ, – თავი გადაიქნია ლუკამ.

– ა, კიდევე, ელეფთერი კი არა ერეკლე, დაიმასხოვრე, თავი არ მომჭრა საზოგადოებაში.

– გეყოფა ლაზღანდარობა. შენ ის მითხარი, რას აკეთებ ამ უკუღმართ დროში.

– ნუ ხარ მოუთმენელი. ახლა ეგ სამოსი გამოიცვალე და რესტორანში წავიდეთ, იქ ვიბაზროთ, როდემდე უნდა ვიდგეთ ქუჩაში. შენი საყვარელი ლუდიც იქნება და სხვა ბევრი რამეც.

– სად ისწავლე, შე უნივერსიტეტი, ასეთი დახვეწილი საუბარი? – გაეხუმრა ლუკა.

– ბიჭო, წადი გამოიცვალე-მეთქი.

ორიოდე ნუთი მონადემა ლუკამ გამოცვლას. ასარჩევად ბევრი არაფერი ჰქონდა, გარდერობში სილარიბე დაქსიტინებდა. ელეფთერს დამტკრეული ძელსკამის კუთხეზე ჩამოესვენა და სიგარეტს აბოლებდა. შეუმჩნევლად წამოეპარა ლუკა და თავზე წაადგა. ელეფთერი ფეხზე წამოვარდა და იარაღზე გაიკრა ხელი.

– მე ვარ, ბიჭო, რამ შეგაშინა!

– ფეხშიშველი ხომ არ დადიხარ, კაცო? ჩქამიც კი არ გაგილია.

– რა იყო, იარაღიანი კაცი რამ დაგაფრთხო? – ირონია გაერია ხმაში ლუკას.

– ცუდი დროა ახლა, ძამია, ძალიან ცუდი. დასწრებაზეა ყველაფერი, კაცი ყველაფრისთვის მზად უნდა იყოს. წავედით, წავედით, ცოტას გაგამხიარულებ, სულ მაღლა-მაღლა რომ იხედები, ცოტა ხანს მიწაზე დაეშვი, აქაც ბევრი საინტერესო რამ ხდება. ლამაზი და ცდუნებებით სავსეა ეს წყეული საწუთრო, მოდი და გაუძელ, თუ ბიჭი ხარ.

– რა ქარაგმებით, განსწავლული ბრძენკაცივით მელაპარაკები. შე ჩემას, ჩემი დედას, სულელს და ჩერჩეტოს მეტი შენგან არაფერი მსმენია.

– უნდა განვითარდე, ძმაო, სულ პირველ კლასში ხომ არ იქნები. არც ძველი დამვიწყებია, სულ მეიტანე-წეილეს ხომ არ ვიძახებ. ახლა ასე სჭირდება საქმეს.

– ვინ გაგანათლა, ასე ბრძენკაცივით რომ საუბრობ? – ისევ გაიმეორა ლუკამ.

– თუ მახსოვრობა არ მალატობს, სკოლაში შენზე ნაკლებად არ ვსწავლობდი. აიღებენ დიპლომს, შემოდებენ კამოდის თავზე და დაარიკინებენ ტაქსის, თან მოჩვენებითი დანანებით იტყვიან, რა ვუთხარი ამ დროსო. – მერე წითური თმა მოიქექა, ლუკას სახეში შეაჩერდა და ნიშნის მოგებით ჰკითხა, – აბა, მითხარი, სტალინმა რომელი ინსტიტუტი დაამთავრა? შენსავით სემინარიაში სწავლობდა და ისიც არ დაუმთავრებია. არ აზანზარებდა მსოფლიოს?

ლუკამ თავშეუკავებლად გადაიხარხარა, ძლივს მოითქვა სული და უთხრა:

– მაოცებ პირდაპირ, შეგრცხვეს პატარა, ცოტა ნაკლებს მაინც გაუყადრე თავი.

– რავა ტყუილია, თუ? – და თვითონაც ახარხარდა ელეფთერი.

გამხიარულებული ბიჭები რესტორანს მიადგნენ, რომელიც სხვა შენობებისგან არაფრით გამოირჩეოდა. მხოლოდ განათებული აბრა მიაწინებდა, რომ აქ მოსალხენი ადგილი იყო.

– საოცარია პირდაპირ, მთელი ქალაქი თითქმის ჩაბნელებულია და აქ კი ყველაფერი ჩახჩახებს.

– მოხერხება უნდა ყველაფერს, ძმაო, მოხერხება და იღბალი. ერთი ნუთით, ყმანვილო, ერთი ნუთით, – და პარმალთან მისულმა დაბლა რამდენიმე საფეხური ჩაირბინა.

– ისევ? არ მითხრა ახლა, მაშინდელივით აქ დამელოდეო.

– არა, არა, აგერ ვარ შენთან ერთად. ერთი სოფლელი მეზობელია. ცოტა უტუა, მაგრამ საქმის გამკეთებელი, სულ თან დამყვება, დავუძახებ. სადღაც აქ მელოდება. – შეცბუნებულს რომ შეხედა, ისევ გაუმეორა, – შენთან ვარ, არსად მივდივარ.

არ დაუძახია, დაუსტვინა მხოლოდ. სიბნელიდან ტანბრგე ახალგაზრდა გამოვიდა, შავი ლაბადა მუხლებამდე ჩამოშვებოდა, გრძელი შავი თმა ბენდენათი წაეკრა და უშინაარსო თვალებით იმზირებოდა. – კოჭოია, შევიდეთო, – უთხრა ელეფთერმა. ლუკას გაელიმა – ეს თუ კოჭოიაა.

ბიჭები შენობაში შევიდნენ. საკმაოდ ვრცელი დარბაზი იყო. თეთრ ფერებში, გაკრიალეული. მკრთალი შუქი ინტიმურ გარემოს ქმნიდა. რესტორანი სანახევროდ შევსებულიყო, აქა-იქ შეზარხოშებული კაცების ხმამალალი საუბარი ისმოდა.

– ვილას სცალია სარესტორნოდ, ჩამოშლილია ქვეყანა, სირცხვილიცაა, – ჩაილაპარაკა თავისთვის ლუკამ.

– შენ ეგრე გეგონოს, ცოტა ხანში აქ ნემსის ჩასაგდებ ადგილსაც ვერ იპოვი.

– სად დავსხდეთ? – იკითხა ლუკამ.

– მოთმინება ყმანვილო, მოთმინება. მოთმინება სანინდარი ცხონებისა, ასე არ წერია იმ წიგნებში, შენ რომ ყოველდღე კითხულობ?

გაოცებულ ლუკას ხმა აღარ ამოუღია.

– ნუგზარ! – დაიძახა ელეფთერმა. – ხედავ, რა სახელია? – მოუბრუნდა ლუკას, – ნუგზარ არაგვის ერისთავი, შენ კიდევ ელეფთერიო.

მხრებში გამართული ახალგაზრდა მამაკაცი მოცეკვავესავით მოხდენილი მოძრაობით მიუახლოვდა ელეფთერს და გადაეხვია.

– ისევ იმ ოთახში. რაც საჭიროა, შენ ჩემზე კარგად იცი, – უთხრა ელეფთერმა.

– ახლავე მოგაქცევენ ყურადღებას. აი, ის გოგო მოგემსახურებათ, – და ხელი ტანამოლტილ, ქერთიანი და მოკლეკაბიან გოგონასაკენ გაიშვირა.

გაკვირვებული ათვალეერებდა ლუკა კეთილმონწყობილ ოთახს. კედლები ისე იყო დამშვენებული მხატვრის ტილოებით, საგამოფენო დარბაზი გეგონებოდა.

– ალბათ რეპროდუქციებია ნიჭიერად შესრულებული, თორემ ამდენ ორიგინალს მუზეუმშიც ვერ ნახავ. მხატვრობის მოყვარული ყოფილა რესტორნის მეპატრონე, – გაუელვა ფიქრმა ლუკას. – ალბათ რომელიმე ნიჭიერ მხატვარს გადაახატვინა.

– რას ჩაჰკირკიტებ, მოგეწონა? ერკვევი მხატვრობაში?

ლუკამ მზერა ტილოებიდან ელეფთერზე გადაიტანა:

– ბევრს ვერაფერს, ერთი მხატვარი მეგობარი მყავს – მერაბი, ის მიხსნის ხოლმე, თანაც სემინარიამიც გვაქვს ხატუნერის გაკვეთილები. გამიკვირდა, ისე ოსტატურადაა შესრულებული, გეგონება ორიგინალიაო.

– ვინ იცის, ვინ იცის, – ორზროვნდა ჩაიციხა ელეფთერმა.

– იქით რაღაა? – მასიურ ხის კარზე მიუთითა ლუკამ. ისევ ღიმილი გაუკრთა ელეფთერს. ამ დროს ტანაშოლტილმა ოფიცინტმა შემოალო კარი. ლუკამ მზერა უსულო ცივი ტილოებიდან მომაჯადოებელ სილამაზეზე გადაიტანა, ისე ახლოს იყო, სუნთქვაც კი ესმოდა. მალალი, მომხიბვლელი მკერდი თანაბრად აუღ-ჩაუდიოდა. ყველაზე მეტად თვალებმა გააკვირვა. უზომოდ მეტყველი, ამასთან ნაღვლიანი, მაყვალივით შავი თვალები უძვირფასესი სამკაულივით ჩაებატა შემოქმედს ულამაზეს თეთრყირმიზ სახეზე. მზერას დაემონა მთელი არსებით და ქვემოთ გაექცა თვალი. არასოდეს ენახა ასეთი სწორი და ლამაზი ფეხები. მალევე გამოერკვა, შეცბუნდა, დაიმორცხვა და აფორიაქებულმა ისევ ტილოზე გადაიტანა მზერა. ღიმილმორეული შეჰყურებდა ერეკლე ლუკას ნამიერ გარდასახვას. – ასე იცის, ძმაო, მინაზე დაშვებამ, შენ კი არა, ეშმაკიც ვერ გაუძლებს მის მომხიბვლელობას. – გაიფიქრა თავისთვის.

– რა მოგართვათ, ბატონო ერეკლე?

– შენ ხომ ჩემზე კარგად იცი, ჩემო ნათია! – უპასუხა სახეგაბადრულმა ელეფთერმა, – ვენდობი შენს ალლოს და გამოცდილებას, იმედია, არ შემარცხვენ მეგობართან. ხო, მართლა, გაიცანი ჩემი სიყრმის მეგობარი.

ნათიამ ნაბიჯი წინ გადმოდგა და ლუკას ხელი გაუნოდა – ნაზი და ლბილი თითების შეხებამ ჟრუანტელი მოჰგვარა. ღმერთო, მართლაც მზესავით არ ანათებს?! ნათია ოთახიდან გავიდა და იმწამსვე ბენდენიანმა ახალგაზრდამ შემოაღაჯა. ლაბადა გაიძრო, სკამზე გადაჰკიდა, მხრიდან ავტომატი მოიხსნა, კუთხეში კედელზე მიაყუდა და უბოდიშოდ მიუჯდა მაგიდას.

– ხომ გითხარი, უტუა-მეთქი.

ბენდენიანს აინუნშიც არ ჩაუგდია მისი სიტყვები. ცოტა ხანში სამეფო სუფრა გაიშალა.

– რომელ ღვინოს მიირთმევ, ახალგაზრდავ, წითელს თუ თეთრს?

– როგორც ამბობენ, სამკურნალოდ წითელი ჯობია, მოსალხენად – თეთრი.

– სწორადაც ამბობენ, ყმანვილო. ბევრი კარგი რამ გვაქვს ქართველებს. სუფრის კულტურა ერის კულტურის გამორჩეული ნაწილია, მე თუ მკითხავ, გვირგვინიც.

ლუკას აოცებდა ელეფთერის ასეთი გარდასახვა. ეს მართლაც არ არის ელეფთერი, აუცილებლად უნდა გავარკვიო, როგორ გადაიქცა ერეკლედ. აუცილებლად გავარკვევ, თანაც დღესვე.

მხატვარი სოფიო ქელიძე

კუკუდამალობით და მორცხვობით არაფერი გამომივაო, – ფიქრობდა ლუკა და სითამამისთვის ღვინოს მიეძალა. ღვინოსაც არ შეურცხვენია თავი, მორიდების საზღვარი ნისლივით ქრებოდა, მხოლოდ ნათიას შემოსვლის დროს მუწვდებოდა. მისდა გასაკვირად ყოველ შემოსვლაზე ელეთმელეთი მოსდიოდა და სათქმელს ვეღარ აბამდა თავს. გასვლისას კი ისევ ლაღი და ენაწყლიანი ხდებოდა. მაგრამ მაინც აწუხებდა რაღაც. მძიმე ტვირთივით აწვა მხრებზე და ბოლომდე ვერ განთავისუფლებულიყო. მისთვის უცნობ სამყაროში აღმოჩნდა, რაც ძალიან ბოჭავდა. უჩვეულო გარემო, ღვინო და ქალი საოცრება. უკითხავად მიძინებულმა გრძნობამაც გაიღვიძა, რომელიც ძალას იკრებდა და მოთოკვა უჭირდა. გულში დაუნყო თავის თავს კიცხვა – მოეშვი, მერე რა მოხდა, თუ ათასში ერთხელ ღვინოს დაღვევ, რა არის ამაში დასაძრახი და სამარცხვინო, სიხარული და მხიარულებაც ხომ ღვთისგანააო. გიხაროდენ და მხიარულ იყვენითო, ესეც გაიხსენა, მაგრამ რაღაც მაინც წინკნიდა გულს, რაღაც აფრთხობდა და აფრთხილებდა. არც პავლე მოციქული დავინყებია, ზომიერად ღვინის ხმევის საჭიროებაზე. უხილავი, შემანუსხებელი და დამორგუნველი გრძნობებისგან თავის დასაღწევად მოზრდილი ჭიქით ღვინოს დაენაფა, ფეხზე წამოდგა, აბეზარი ფიქრების მოსაშორებლად ხელი აიქნია და მისთვის უჩვეულო რიხიანი ხმით ელეფთერს მიმართა:

– ბიჭო, ერეკლე ხარ, თუ ელეფთერი, გამაგებინე ერთი, ნამდვილად ვინ ხარ, რატომ გეპყრობიან ასე მონინებით, ან საიდან ფული. ვისი შეგირდი იყავ, საიდან ასეთი დახვეწილი არსიტოკრატული მანერები, სად ისწავლე ასე გამართული ლიტერა-

ტურული ენით საუბარი? ბოლობოლო ვინ ხარ შენ? მთელ საღამოს ელეფთერს ღიმილი არ მოშორებია სახიდან, გულწრფელად უხაროდა სიყრმის მეგობართან შეხვედრა. ახლაც სახეგასხივოსნებულმა მხარზე ხელი მოუთათუნა და უთხრა:

– სად გეჩქარება, დატკბი მომენტით, ამ ღამის უფალი მე ვარ, მთელ შენს დარჩენილ ცხოვრებაში არ დაგავიწყდება ეს ღამე, ამაზე მე ვიზრუნებ. – ისიც უხაროდა, ლუკას დაბნეულ სახეს რომ ხედავდა. – რა მითხარი მაშინ, ბაბუშენი ხომ მილიონებში იხრჩობოდა? რომ იცოდე, ფულის შოვნაზე ადვილი არაფერია. მთავარია მონდომება და იმ ნიჭის მაქსიმალურად გამოყენება, რომელიც ბუნებამ მოგანიჭა. – მერე ხელი ასწია, ტილოებს მოავლო მზერა და პათეტიკურად წარმოთქვა: – ბუნება უსასრულო სფეროა, რომლის ცენტრი ყველგანაა, ხოლო წრენიერი – არსად. – წამიერად გაჩუმდა და დაბალ ხმაზე დააყოლა, – პასკალისაა ძმაო. მე კი ყველგან ვარ და ამავე დროს – არსად. ბუნდოვანია ხომ? – ხელი ჩაიქნია, – შევეშვათ...

ყბაჩამოვარდნილი ლუკა მოწყვეტით დაეშვა სკამზე.

– შენ ჩემი გაგიჟება ხომ არ გინდა, ბიჭო! – მერე მოულოდნელად გადაიხარხარა, გონებაში მობორიანე ურთიერთსაინანაღმდეგო აზრებს კარი გადაუკეტა და მონატრებულ მეგობართან ერთად მხიარულებაში გადაეშვა. – თუ ძმა ხარ, ერთი ეგ შენი მეგობარი ცოტა ხანს გაუშვი. გულახდილი საუბარი მნადია შენთან.

ელეფთერმა თვალით ანიშნა უტუს, ცოტა ხნით დაგვტოვებო, ისიც უსიტყვოდ წამოდგა ფეხზე და ავტომატს მისწვდა.

– არ გინდა, დატოვე, არ დაგჭირდება.

კოჭოიამ კარი გააღო და შეეყოვნა. ლუკამ თვალი ჰკიდა გადავსებულ დარბაზს, ესტრადაზე მომღერლები შეკრებილიყვნენ და ვილაციის შეკვეთას გულმოდგინედ ასრულებდნენ. ესამოვნა ნაცნობი მელოდია.

– თუ გინდა, ყველას აქ შემოვიყვან. – შესთავაზა ლუკას.

– არ გინდა, ელეფთერ, არა, მე შენი ამბავი უფრო მაინტერესებს, ხომ იცი, ძნელია, სიმღერით გააკვირვო ვინმე ჩვენთან.

კოჭოია კი კარში გაჩხერილიყო.

– დაგვტოვე, კოჭოია, დაგვტოვე, დაგიძახებ მერე.

ანონილი ახალგაზრდა უკანმოუხედავად გავიდა და კარი გაიხურა. ელეფთერიც წამოდგა, ლუკას ბეჭებზე ხელი მოუთათუნა და ძველებურად მიმართა – შე ძველოო. სკამი მაგიდისქვეშ შეაჩოჩა და ბოლთის ცემას მოჰყა. უხმაუროდ, ფაქიზად დგამდა ნაბიჯებს, თითქოს რაღაცას ეპარებო. კრანახის „მაჭანკალთან“ შეჩერდა, დიდხანს უმზერდა, მერე თითქოს თავის თავს ელაპარაკებო, მიღმიერში გადასულმა წარმოთქვა:

– ბავშვობის წლები ყველაზე საუკეთესოა ადამიანის ცხოვრებაში. სუფთა, უხინჯო და წმინდა.

– მის სახეს სევდა მორეოდა, თვითონვე ეუცხოვა თავის ხმა. გამოერკვა და წამიერად ისევ მომღიმარ ელეფთერად იქცა, თავისთვის კი გაიფიქრა, – ყველას აქვს თავისი პატარა სისუსტე, რომლის შენიღბაც ყოველთვის არ ხერხდება.

– ბიჭო! – მიუბრუნდა ლუკას, – გახსოვს, ბავშვობაში ზაფხულის თბილ წვიმაში რამდენს დავტანტალებდით ფეხშიშველნი. თეთრეკლებიან ბალახში რამდენს დავდევდით ბურთს და საღამოზე დასისხლიანებული ფეხებით ვბრუნდებოდით შინ. მთელი ღამე ფეხებზე ცეცხლი მეკიდა. შენ რა გიჭირდა, დები გეხმარებოდნენ ეკლები დაძრობაში, ჩვენ კი რა უნდა გვექნა, ძმებს. ხო, კიდევ, შენ ტალახის ზელა გიყვარდა, რა ღამაზე ფიგურებს ძერწავდი ხოლმე, – ისევ წარსულში გადავარდა ელეფთერი. ლუკას არ გამოჰპარვია მისი წამიერი ფერისცვალება, რატომღაც შეებრაღა და მისდა გასაკვირად, ცრემლი მოანვა თვალებზე. ელეფთერი მაგიდას მიუჯდა, მოზრდილი ქიქა ქარვისფერი ღვინით შეავსო, ლუკასაც შეუვსო.

– ე, ბიჭო, გეყოფა, გამოვთვრები და ერეკლეს შესახებაც ვერაფერს გავიგებ.

– ნუ გეშინია, ყმანვილო, ან ვერსად დამეკარგები, – ელეფთერი ფეხზე წამოდგა და სადღერძელო თქვა, – მოდი ჩვენს მეგობრობას გაუმარჯოს. სანთლით საძებარია დღეს ნამდვილი მეგობარი. – მერე ცოტა დაყოვნდა და გააგრძელა, – სიყრმის მეგობარზე ძვირფასი არაფერია, ნაღია, გულწრფელი და უღალატო. ღვინით, ფულით და გავლენით დამეგობრებულნი პირველსავე განსაცდელის ჟამს ჩამოიშლებიან ხოლმე. მოდი, ვახტანგურად დავლიოთ.

ბიჭებმა სასმისი გამოცალეს და ერთმანეთს გადაეხვივნენ. ღვინო კი დინჯად იღვწოდა. შეჰყვნენ ისევ საუბარში. ბავშვობისდროინდელი სხვა ამბებიც მოიგონეს. ერთმანეთს არ აცლიდნენ ლაპარაკს, უმიზეზოდ იცინოდნენ და ღვინოს ნება-ნება ყლუბავდნენ. ელეფთერმა მოუკლო სმას, ლუკა კი ჭიქებს აცარიელებდა. უზომოდ მხიარული იყო და გადამთვრალი. ნათიამაც მოუხშირა შემოსვლას. ლუკას გვერდით ჩამოჯდებოდა ხოლმე, კერძებს ურჩევდა და განუწყვეტლივ კისკისებდა. ლუკა კი ღვინოს სთავაზობდა, აღარც იბნეოდა და აღარც მუნჯდებოდა, გაუთავებლად ლაქლაქებდა და ხელზე ეტანებოდა. ბოლოს სკამიდან წამოვარდა, თიხის ფიალა ღვინით შეავსო, მუხლზე დაეცა და შანდორ პეტეფის ლექსი ისეთი განცდით, ისეთი გრძნობით წაიკითხა, რომ ნებისმიერ მსახიობს შეშურდებოდა: „მიყვარხარ ძლიერ, ძლიერ, რაც გადის დრო და ხანი“... და ცრემლმორეულმა და აღტყინებულმა ბოლომდე ჩაამთავრა. მერე გაირინდა, თავი ჩაქინდრა და დიდხანს დასცქეროდა იატაკს. მომხდართი გაოცებული და გრძნობამორეული ნათია მიუახლოვდა, მკლავში ხელი გამოსდო და ფეხზე წამოაყენა. შეუმჩნევლად გასული ელეფთერი მევიოლინესთან ერთად შემოვიდა. ნელი ვალსის მუსიკა გაისმა. ნათიამ ლუკას ხელი მხარზე დაიდო, მეორე წელზე

შემოიხვია და ნელი მოძრაობით მუსიკას აჰყვინ.

– ხომ ვამბობდი, ეშმაკსაც შეაცდენს-მეთქი, – ჩაილაპარაკა ელეფთერმა და უხმოდ გაიძურნა. ლუკას არც მისი შემოსვლა გაუგია და არც გასვლა. ნათიამ კი ცეკვა-ცეკვით, ნელი და ნაზი მოძრაობით, მეორე კარი გააღო და წყვილი სიღრმეში გაუჩინარდა. კედლიდან უკბილო „მაჭანკალი“ იმზირებოდა და ხარხარებდა.

თავის ტკივილმა გაახელინა თვალი. საფეთქლებში ჩაქუჩით ურახუნებდა რალაც. წამოჯდა, ირგვლივ მიმოიხედა, ეუცხოვა გარემო. თავის ტკივილმა ისევ ლოგინზე წააქცია. აზრებს იკრებდა – ნეტავ სად ვარ? აქ, როგორ მოვხვდიო. ისევ დახუჭა თვალი. შემანუხებელი ტკივილი არ ასვენებდა. წამოჯდა და ყოველი კუთხე-კუნჭული თვალთ მოჩხრიკა. მხოლოდ ფილმებში თუ ენახა ასეთი ფუფუნება. სიზმარში ხომ არ ვარ ნეტავო. ჯოჯოხეთურმა ტკივილმა ფეხზე წამოაგდო, სასთუმალთან სიგარეტს მისწვდა, სანთებელა გააჩხაკუნა და გააბოლა. ისეთი ხველება აუტყდა, ლამის დაიხრჩო. მე ხომ არ ვენევიო. კედელზე მიმაგრებულ უზარმაზარ სარკეში აირეკლა მისი შიშველი სხეული. შეცბა, სხვა ეგონა და ისევ სანოლში შეძვრა. თავი ახლა მარცხნივ მიაბრუნა, კედლიდან ულამაზესი შიშველი ქალი იმზირებოდა, ზღვიდან ახლად ამოსულს წყლის წვეთები ტანზე მიჰკვროდა. ამღვრეული მზერით შესცქეროდა სურათს და როგორც ბურუსში გამოაჭყიტებს ხოლმე მზე, ისე გამოიკვეთა გუშინდელი ლამის კონტურები. აკანკალებული ხელით მისწვდა სამოსს, თავი მოინესრიგა და მასიური ხის კარი გამოაღო. განახლებული სუფრის თავში ელეფთერი იჯდა და უღიმოდა. გახევდა. მერე ორიოდ ნაბიჯი გადადგა და მომჩვარული სკამზე დაესვენა.

– თუ არ დაეცი, ვერასოდეს გაიგებ ალდგომის სიხარულს. ხომ გაგიგონია.

– გამაგებინე, ვინ ხარ? – ძლივს ამოლერდა ლუკამ.

ელეფთერმა ნათქვამს წაუყრუა.

– სანამ შენ გეძინა, მე შენი საქმეები მოვაგვარე.

– რა საქმეები? – უაზროდ იკითხა ლუკამ და უკვე სულერთიას სინდრომით შეპყრობილი ბორჯომს წაეტანა, ბოთლიდანვე დალია.

– შენს სასწავლებელში ვიყავი, მოვახსენე, დედა ჰყავს ავად, წუხელ სასწრაფოდ სოფელში გამემზავრა და ათი დღე არ იქნება-მეთქი. ასე რომ, ათი დღე თავისუფალი იქნები.

– აღარც მეკითხები, ისე წყვეტ? ანდა აწი რაღა აზრი აქვს. რა მეთქმის, – ხელი ჩაიქნია და თავი ჩალუნა.

– კარგი, კარგი, გეყოფა თვითგვემა, არააღამიანური არაფერი ჩაგიდენია. ვილაც ფილოსოფოსი ამბობდა: ადამიანი ვარ და არაფერი ადამიანური ჩემთვის უცხო არააო.

– ისევ დაინყე!

ელეფთერი ფეხზე წამოვარდა:

– გეყოფა, გამოფხიზლდი, ძალიან მჭირდები. პატარა გამოცდა მოგინყვე, ვერ გაუძელი და ჩაიჭერი. თუ დასჯაა, შენზე მეტად მე დავისჯები. ვაი მაცდუნებელსო, ხომ ამოგიკითხავს. ახლა რაც შემეხება მე, ვიცი, კვდები ცნობისმოყვარეობით, ჯერ სული მოითქვი, ნაიხემსე, მერე ყველაფერი თანმიმდევრობით.

* * *

– გახსოვს, რომ გეუბნებოდი, სოფელში ყველაზე დიდი და ლამაზი სახლი ვის აქვს-მეთქი, – ბოლთის ცემას მოჰყვა ელეფთერი. – რა თქმა უნდა, გემახსოვრება, – თვითონვე დაამონმა თავის ნათქვამი, – ისიც გემახსოვრება, მასთან დავდივარ და პატარა დავალებებს მაძლევს-მეთქი, რომ გითხარი. იმ კაცმა ჩემში მისი საქმისთვის სასურველი და გამოსადეგი რამ დაინახა. მოხერხებული და ცუდლუტობისკენ მიდრეკილი ბავშვობიდანვე ვიყავი. არ გამომეპარებოდა, ვისთან მნიფდებოდა პირველად ბალი, თხილი, შენ წარმოიდგინე, კიტრიც კი. ამასთანავე მიბაძვის საოცარი უნარი მქონდა – ხმის, მიხვრა-მოხვრის, გარდასახვის სხვა ნიჭიც. მარტო ჩიტების გამოჯავრება რად ღირდა. შაშვს ისე ვეპაექრებოდი, გელამ, ახლა გერმანიაში რომაა, კინალამ თოფი დამახალა. თვითნაბად ოქროსავით ვიყავი, რომელსაც დამუშავება და სათანადო ფორმაში მოყვანა სჭირდებოდა. გუმანით მიხვდა, რა ხვითოც ვიყავი და დაუზარებლად მოჰკიდა ხელი ჩემს გაშალაშინებას. მასალა მოხელილი იყო, სათანადო ყალიბში ჩასხმაღა აკლდა. არც წარმოსადეგობა, შეხედულობა და მომხიბვლელობა მაკლდა, რომელსაც ამ საქმეში ხანდახან გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. კაცთა მოდგმის უმეტესი ნაწილი სახიერებით იხიბლება და ხშირად განსჯის უნარსაც კარგავს. კარგი ნედლი მასალა ვიყავი. ოსტატზე იყო დამოკიდებული ქოთანს ყურს საიდან მიაბამდა. საჭირო იყო განსწავლელობა, კარგი განათლების მიღება, ადამიანებთან შთაბეჭდილების მომხდენი ურთიერთობის დამყარება, დამარწმუნებელი საუბარი, კონტაქტში ადვილად, მაგრამ მორიდებით შესვლა, ზრდილი და დახვეწილი ქცევები, ხელგამლილობა და დარწმუნება იმაში, რომ გვერდზე დაუდგები, მისი ერთგული მეგობარი გახდები და მისთვის ყველა საჭირობოროტო სატკივარს უწამლებ. მოკლედ, მსახიობობა უნდა შემძლებოდა და მასწავლებელი დამიქირავა. ნებისმიერ დროს შემეძლო უარის თქმა, მაგრამ მიუხედავად სირთულეებისა, ოფლის ღვრისა, აზარტში შევედი, მაინტერესებდა რა გამოვიდოდა ჩემგან. სამი წელი დამჭირდა რათა დახვეწილი ლიტერატურული ენით მესაუბრა. უამრავი წიგნი წავიკითხე, განსაკუთრებით საღვთო ლიტერატურის წაკითხვა-სწავლამ დამტანჯა. ვეკითხებოდი, ეს რაღა საჭიროა-მეთქი და მპასუხობდა, – ყველაზე მეტად გამოგადგებაო. სახარება თითქმის დავიზებირე. არაერთხელ გადავიკითხე „ვეფხისტყაოსანი“... შევიძინე ცალკე წიგნად

გამოცემული „ვეფხისტყაოსნის“ აფორიზმები და დავიზებირე. უამრავი ლიტერატურიდან, რაც მე ნავიკითხე, გაგიკვირდება, მაგრამ გამორჩეულად მაინც „კვაჭი კვაჭანტირაძე“ მიყვარდა, რაღაც ჩემული იყო მასში. ვბაძავდი. დიდი გაქანებისაა, მას ვინ შეედრება. კატეგორიულად ამიკრძალა კუთხურ ენაზე საუბარი. ახლა ხომ ხედავ, როგორ ვსაუბრობ. მეუბნებოდა, – ბრძენთან ბრძენი უნდა იყო და ბრიყვთან – ბრიყვი ჩვენს საქმეში არ აქვს გამართლებაო. პირიქით, ბრიყვთან ჭკვიანად უნდა წარმოაჩინო თავი, უნდა გააკვირვო, უნდა დაარწმუნო, რომ შენ მისთვის წარმოდგენილად დიდი სიმაღლე ხარ და ყველა საკითხის მოგვარება და გადაწყვეტა შეგიძლია. ჭკვიანს თავი სულელად უნდა მოაჩვენო, უფრო მოგენდობა. განსწავლის პერიოდში, პრაქტიკული გაკვეთილებისთვის, ხანდახან ეგრეთ ნოდებულ მაღალ საზოგადოებაში გამიყოლებდა. ჩრდილივით შეუმჩნეველი უნდა ვყოფილიყავი. ის ფრაზეოლოგია უნდა შემეთვისებინა, რომლითაც ისინი საუბრობდნენ. ქცევის ეტიკეტი და ბევრი სხვა რამ. მასწავლიდა და ამასთანავე მცდიდა. რუსული გამოთქმა უყვარდა „დავერიაი ნო პრავერიაიო“. ბრწყინვალედ ფლობდა რუსულს, თითქმის უაქცენტოდ ლაპარაკობდა და მეც მაიძულებდა მესწავლა. – მონადირესავით უნდა იყო, ყოველი სიტუაციის შეფასება უნდა შეგეძლოსო. შეეცადე, ყველა შემთხვევიდან სარგებელი მიიღო, როგორი მძიმე შემთხვევაც არ უნდა იყოს, ყველა მოვლენიდან შეიძლება სასარგებლო გაკვეთილის მიღებაო.

ელეფთერმა ბოლთის ცემა შესწყვიტა, ჩამოჯდა და სიგარეტი გააბოლა, ისევ რგოლებში უყრიდა ანთებულ სიგარეტს. როგორც ჩანს, შეუძლებელია ყველა ჩვევის დავინყებო, – გაიფიქრა ნაამბობით გამოფხიზლებულმა და გაოცებულმა ლუკამ. თავი ისევ ტეხდა, ერთი შეკითხვაც კი არ დაუსვამს. შეჰყურებდა ელეფთერის ჩაფიქრებულ სახეს, ნაადრევი ნაოჭებიც შეამჩნია თვალის უპებთან. არაფერი უკითხავს, მოთმინებით ელოდებოდა.

ელეფთერი ისევ წამოდგა, მდუმარედ შემოუარა მაგიდას, კედელზე ჩამოკიდებულ სურათებთან შეჩერდა და დაჟინებით შეაცქერდა. მუდამ მომღიმარი ელეფთერის სახეზე ღიმილი გამქრალიყო. შემობრუნდა და ლუკას მიმართა:

– რატომ არაფერს მეკითხები?

ლუკამ თავი წამოსწია და მოკლედ უპასუხა:

– ველოდები დასასრულს.

ტუჩმა ღიმილის კონტურები მოხაზა: – მაშ მოისმინე, ალსარება, მამაო!

* * *

შელანძლული „ჟიგული 06“-ის მარკის ავტომანქანა ფრუტუნით მიუყვებოდა გზას. საჭესთან ოცდაათიოდე წლის ჟღალთმიანი მამაკაცი იჯდა. გაუკაცრიელებულ გზატკეცილზე აქა-იქ თუ ჩაიქროლებდა ავტომობილი. ეს რა ჯაბახანა შემხვდა, ჩამყვება კი ბოლომდე? ხაშურის შესასვლელთან

უცნაურფორმიან ადამიანთა ჯგუფი შეამჩნია. მოძრაობა შეანელა, ქამრიდან იარაღი ამოიღო და გადატენა. ხელი აუწიეს და ანიშნეს მანქანა გაეჩერებინა. ახალგაზრდამ „ჟიგული“ მოშორებით გააჩერა, იარაღი ისევ მოსინჯა, კარი გააღო, გადმოვიდა და უცნაურად გამონყობილ ახალგაზრდებს მიესალმა. ზოგს ჭუჭყიან ჯინსის შარვალზე სამხედრო ფორმის ქურთუკი ეცვა, ზოგი ბათინკებით იყო, ზოგიც – ზონარშეუკრავი კედებით. საცოდავი შესახედავები იყვნენ და დაძაბულნი. სანადიროდ არიან გამოსული, – გაიფიქრა თავისთვის. სანამ რამეს ეტყოდნენ, თვითონ დაასწრო: – რა გაგჭირვებიათ, ბიჭებო! ხომ არ შემიძლია რამეში დაგეხმაროთ?

მერე მოჩვენებითი დარდიმანდობით, თითქოს მისთვის ყველაფერი სულერთი იყო, სიგარეტის ამოსალმად გულის ჯიბეს მისწვდა და იარაღიც გამოაჩინა.

– ხომ არ მოსწევთ? – სიგარეტის კოლოფი ისე გაუნოდათ პასუხს არ დალოდებია. ბიჭებმა წინ წამოინიეს.

– ორ ცალს ამოვიღებ, – თქვა ერთმა.

– დაიტოვეთ, გქონდეთ, თქვენ უფრო დაგჭირდებათ, მე კიდევ ვიშოვი, – მოჩვენებითი მზრუნველობით გადახედა ახალგაზრდებს.

ბიჭებმა სიგარეტი გააბოლეს. დაძაბულობა ნელ-ნელა იმუხტებოდა, მხოლოდ კედებიანი იყურებოდა უნდოდ, ფერდაკარგულ თითებს ავტომატს მტკივნეულად უჭერდა, ხელი უკანკალებდა.

არ გაუვარდეს ამ დამთხვეულს, ყველაზე საშიში მშიშარა კაციაო, ფიქრობდა, – ყველა ქუჩაშია გამოყრილი. ნადირობის დროა, მაგრამ იციან კი ამ ფრაერებმა საქმის კეთებას შნო რომ უნდა?! მფრთხალები არიან. სათანადო არც თავხედობა აქვთ და არც სითამამე.

დაყოვნება აღარ შეიძლებოდა, შეაფასა რა სიტუაცია, ინიციატივა თავის ხელში აიღო და როგორც მდგომარეობის ბატონ-პატრონმა მბრძანებლურად მიმართა:

– ბიჭებო! რომელი საძმოს წევრები ხართ?

იმათაც უპასუხეს:

– გელასი. გელასი!

ღიმილი მოერია სახეზე ჟღალთმიანს, თითქოს აკვნის მეგობარი ყოფილიყო მისი და სიტუაციის კიდევ უფრო დასათბობად ყველას ხელი ჩამოართვა. მერე ავტომატიანს მიუბრუნდა და დამცინავად მიმართა:

– ბიჭო, რავა რჩოლია ხაროვით მიყურებ, განიე იქით იარაღი, მაგასთან თამაში არ შეიძლება, ეშმაკს არ სძინავს, მარცხი არ მოგივიდეს და არ გაგივარდეს.

ზურგი შეაქცია და გულის ჯიბიდან რაღაც საბუთი ამოიღო. ავტომატიანი მაინც დაძაბული იყო.

– დაუშვი ნიკა, დაუშვი, ჩვენიანი ყოფილა. – შეუძახეს მეგობრებმა.

– მაინც რა გაგჭირვებიათ, ბიჭებო? – ახლა უკვე შინაურულად მიმართა.

– ცოტა ბენზინი გვჭირდება. ტყუილად გვიგ-
დია მანქანა. მანქანებიც თითქმის არ დადის, რომ
ვისმეს სთხოვო, – ერთმა მათგანმა ორაზროვნად
გაიღიმა.

შნო და მარიფათი უნდა ყველაფერს, უნდა
მივცე, – გაიფიქრა ჟღალთმიანმა. – რა იცი რას
მოიმოქმედებენ, რომ დავიძვრები. მათ კი მხიარულ
ტონით მიმართა:

– რაზეა ბაზარი, ძმურად გავინანილოთ, რამ-
დენიმე ლიტრს მოგცემთ, გადაუდებელი საქმისთ-
ვის მანქანაც კი შემოიძლია დაგიტოვოთ და მეც
გამოგყვეთ, მაგრამ მნიშვნელოვან საქმეზე მაგვი-
ანდება. – გულში კი ისევ გაიფიქრა, გზაზე ვინმეს
გადავანყდები და ბენზინს როგორ ვერ ვიშოვიო.

გახარებულბმა ლამის გადაკოცნეს ჟღალ-
თმიანი და მანქანაში რომ ჯდებოდა, პატარა
ფურცელი მისცეს, საშვის მაგვარი, – რიკოთთანაც
დაგხვდებიან, იქაც ჩვენი ბიჭები არიან, აჩვენე და
ულაპარაკოდ გაგიშვებენო. ჟღალთმიანს არაფერი
უთქვამს, მხოლოდ გაიღიმა, მანქანა დაძრა და გეზი
დასავლეთისკენ აიღო. ბიჭები ხელის ქნევით დაემშ-
ვიდობნენ.

– ა, ბიჭო, კაცი. ეტყობა, ვიღაც მაგარია, უში-
შარი, წარბიც კი არ შერხევია. ზოგი კი ჩვენთან
შეხვედრისას იფსამს. – ნაჩუქარ სიგარეტს მისწვდა,
ასანთი გააჩხაკუნა და გააბოლა. – სად შოულობენ
ნეტა? კარგა ხანია, ასეთი სიგარეტი არ მომიწევია.
– და დაძრულ მანქანას თვალი გააყოლა.

– რა ვიცი, დანჯღრეული მანქანით კი დადის, –
ექვიანობდა ისევ ნიკა.

– შესანიღბავად ბიჭო, შესანიღბავად. ამით
შარსა და დავიდარაბას იცილებს. ხო მოისმინე, შემ-
იძლია მანქანაც დაგიტოვოთო.

– რა ვიცი, რა ვიცი, – ეჭვის ჭია ღრღნიდა ნიკას.
რიკოთის გვირაბთან მართლაც დახვდნენ ბი-
ჭები. ხორხოცებდნენ, იგინებოდნენ და აბოლებდ-
ნენ. მათთან მსახიობობის თავი აღარ ჰქონდა.
გელას საძმოს წევრების საშვი აჩვენა და მათაც
დიდხანს არ შეუყოვნებიათ. ის იყო გვირაბში თავი
შეჰყო, რომ ავტომატის ჯერი გაისმა. უსაქმურო-
ბისგან არ იციან რა გააკეთონ, ღლაბუცობენ, ერ-
თობიან, – გაიფიქრა თავისთვის. მალე გვირაბს გას-
ცდა და თავქვე დაეშვა. მოსახვევთან გაჩერებული
ავტომანქანა შენიშნა, მიუახლოვდა. გაბზიალებული
„გაზ-24“ იდგა. ნეტავ აქამდე როგორ მოაღწია, ამ
მანქანაზე ხომ ნადირობაა გაჩაღებულიო.

მანქანის ხმაზე „ვოლგადან“ ჭალარათმიანი
ასაკოვანი მამაკაცი გადმოვიდა და ხელი აუწია. ან
თავზე ხელაღებული უნდა იყოს, ან ძალიან უნდა
უჭირდეს, – გაიფიქრა ჟღალთმიანმა, თავისი „ჟიგუ-
ლი“ უკან მიუყენა „ვოლგას“ და ასაკოვან მამაკაცს
მონივნებით მისვალმა:

– რა გაგჭირვებიათ, პატივცემულო, – და
მისკენ გაემართა.

ასაკოვანმაც შემხვედრი ნაბიჯი გადმოდგა და
ხელი გაუწოდა. რა ზრდილი და თავაზიანი ახალ-
გაზრდაა, – გაიფიქრა გულში.

– თუ ღმერთი გნამს, იქნებ დამეხმარო, –
პირდაპირ საქმეზე გადავიდა ასაკოვანი. – არ ვიცი,
რა ეტაკა, ვერ ვქოქავ. ბევრი არაფერი ვიცი მანქა-
ნის, ორიოდ ნელია რაც მყავს, იშვიათად დავდი-
ვარ.

– ცუდი დროა ბიძია, ძალიან ცუდი, არ უნდა
გამოსულიყავი.

– ვიცი, ცუდი დროა, აქვე ვცხოვრობ, სოფელ-
ში. დილით შემატყობინეს შენი შვილი დაჭრესო,
რალაც გაუგებრობაში მოჰყვა.

– ნუ გეშინია, ბიძია, გული დაიმშვიდე, არაფერი
მოუფა, ახალგაზრდა კაცის სხეული ყველაფერს გა-
დაიტანს. – დაამშვიდა ასაკოვანი.

– შენს პირს შაქარი, შვილო. – იმედის სხივი
გაუჭრთა კაცს.

– მოდი, ერთი ვნახოთ, რა სჭირს შენს მანქანას.
ჟღალთმიანმა მანქანაში შეიხედა. ახალივით
იყო, მერე კაპოტი ასნია. შეამონმა აკუმულატორი,
კონტაქტები, სადენები, სანთლები, თითქოს ყვე-
ლაფერი წესრიგში იყო.

– ბიძა, მათხოვე გასაღები. – მერე ყასიდად
ჰკითხა: – ბენზინი ხომ გისხია?

მოხუცს ჯერ გაეღიმა, მერე ნალვლიანად
დასძინა: – შავი დღისთვის მქონდა გადანახული და
ეს დღეც დადგა, ავზი სავსეა.

– ნუ გეშინია, ბიძავ, ყველაფერი კარგად იქნე-
ბა, – ისევ დააიმედა ჟღალთმიანმა. – ეტყობა, აკუ-
მულატორია დამჯდარი. მოდი, ვცადოთ, რა გამოვა.
მანქანაში ჩაჯდა, გასაღები გადაატრიალა,
ძრავას ჩქამიც არ გაუღია. გადმოვიდა და აკუმუ-
ლატორთან მიერთებული სადენები ისევ გასინჯა.
ერთ მათგანს სუსტი კონტაქტი ჰქონდა.

– აბა, კიდევ ერთხელ ვცადოთ. – კაპოტი ჩა-
მოუშვა და მანქანაში ჩაჯდა.

მოხუცს სახე გაბადროდა, ეს რა ღვთისნიერი
ახალგაზრდა შემახვედრა ბედმაო. მანქანა ჯიუტობ-
და, არ იქოქებოდა.

– მოდი, მომანეცი, იქნებ დაგორებით დავქო-
ქოთ.

– ახლავე, ახლავე, – აფუცხუნდა მოხუცი.

– თავდაღმართია, ბიძავ, სულ პატარა ბიძგია
საჭირო.

ასაკოვანი მიანვა, მანქანაც გაგორდა, თან-
დათან სიჩქარეს მოუმატა, გაიფრუტუნა, შებორძი-
და და დაიქოქა.

– აგაშენა ღმერთმა, – სიხარულით წამოიძახა
მოხუცმა და ტაშიც კი შემოჰჭრა. მანქანამ სის-
წრაფეს მოუმატა და მოსახვევში მიიმალა.

* * *

ლუკა სრულიად გამოფხიზლებულიყო, ყურ-
ადლებით და ინტერესით უსმენდა. ელეფთერი კი
ერთ ადგილზე დიდხანს ვერ ჩერდებოდა, წრიალებ-
და, ბოლთასა სცემდა, ხან ჩამოჯდებოდა, ხან ადგე-
ბოდა და სიგარეტს სიგარეტზე აბოლებდა.

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

უმალ იცნო... თოვლია გორებს ხან თავზე მოექცეოდა, ხან დაივაკებდა. ერთხელ სულ ახლოს ჩაიქროლა და თვალი წამიერადაც არ გაუპარებია ლობის შიგნით...

ყველაფერზე ეტყობოდა, იმ ჩირგვებისა და ნარეკლების, მზისაგან გადატრუსული თხემებისა და სერების მეტი აღარაფერი ახსოვდა...

კაცი კი იდგა. ხან სალაფავს დახედავდა, ხანაც, შეყელთებული და გაბეზრებული, ამოდ ცდილობდა, მხედველობიდან არ დაკარგვოდა გაორგულებული და გაგარეულიებული...

იმასაც ყველაფერზე ემჩნეოდა, მეტს ველარ მოითმენდა...

ბოლოს, კი არ გასძახა, იხავლა: – თოვლიაავ, თოვლიაავ!..

იმან აინუნშიაც არ ჩააგდო. ვინ იცის, არც გაუგონია. ცხაურიდან შეთვალერებულ და დაგულეებულ სანავარდოზე თავისუფალი ქრიტინი და ხურხური ადვილი დასათმობი როდი იყო. ნიავენანალაც გადატყავებულ და გადაყვლეფილ კისერში საამურად უქიქინებდა და ულიტინებდა...

ის ახლა ლეღეებითა და ნაღვარეგებით გვერდნამოდლავებულ და ჩამოდლეზილ ქედას შეუყვა. აიოთხა და აირბინა. გადაადგა, უკანა მხარეს მოექცა. თვალს მიეფარა. იმავ წამს შორიშორა ბორცვებზე შეითამაშა. ერთი გაიშლიგინ-გამოიშლიგინა, მერმე თავქვე დაეშვა... ისევ აიაღმართა...

ერთი ამას დამიხედეთ, რა დღეშიაო, ამან. ჩამუხლა. რიყის ქვა მოიხელა და ჯამზე, ვითომ აქ არაფერიო, ნელა დაარანკუნა. მოლოდინში ყურთასმენად იქცა. დაძაბულმა ერთხელ კიდევ ჩამოჰკრა და ჩამოარაკუნა.

გუმანმა არ უმტყუნა. ქაქანი, მინის ფხოჭნისა და ენის ნკლაპუნის ხმა მისწვდა. გულში გაელიმა.

– მოხვედი? მოოდი, თოვლიაავ, მოოდიი... ეგრე არა ჯობია? – ფეხი წადგა, ახლოს მისვლა დააპირა.

ნაადრევი მოუვიდა.

თითქოს მიუხვდა თოვლია. უნდობლად გახედა სალაფავს, მისკენ ფერებ-ფერებით მიმავალ კაცს და ისევ ბექობს მისცა თავი.

ახლა კი ლამის დაახრჩო ბრაზმა და ამოუნთხველმა ბოლმამ. ჯერ ძალზე, მერმე თავის თავზე მოუვიდა გული, რას ვედრიტინები და ველოლიაგები, რო მოშივდება, მოა, მა სად ჯანდაბას წავაო...

ჭურჭელი მინაზე დაათლიმა. ქოხიდან ბრტყელტუჩა გამოიტანა და მოფამფალეებული მავთულის გამაგრებას შეუდგა. ის ახლა ზურგით გრძნობდა, პატრონმიტოვებული როგორ დაჰქროდა ფრიალოებსა და ფლატეებზე აღმა-დაღმა, თავისნებას მონყურებული, დანატრებული და დახარბებული...

მხატვარი სოფიო ქელიძე

საბელ-საბმელი რომ ჩახლართა და ჩახვანჯა, ახლა ჯაჭვი მოსინჯა და მოჩნრიკა. თითებში მოიხვეტა. ასნია. თვალით გადაზომა, კიდევაც გამტკავლა. ნახევარი ხელუკულმა გვერდზე მოიგდო. დარჩენილი რგოლს მიაწნა და მიაგრისა. დამოკლებულს თითი გამოჰკრა. ააჟღარუნა და ააჩხარუნა.

ისე გაერთო, საღვედე და საჯაჭვე ლამის გადააფინცდა.

ქაქანი, ფხაჭუნი, ნკლაპუნი და ყლარუნე ისევ გაისმა.

სულ ახლოს იყო.

კაცმა თავი გამოიძო. ვითომ ფეხებზეც არ ეკიდა, რა ხდებოდა კუნელისა და მურაკის ბუჩქებთან...

როცა სულმა წასძლია და თავი მიაბრუნა, ძუკნა ისევ გორიელებს გაჰკვროდა და გართხმოდა...

ხელთ ისევ ჯამფილა და ბრტყელტუჩა მოხვდა. მეტი ვერაფერი იღონა და ახლა გვერდიდან შემოურახუნა. დასცხო და დასცხო. აღარ უძახდა... ისევ...

ცივად ზრიალ-ნკრიალებდა ლითონი.

ხმა იქაურობას გასცდა. ხევ-ხუვეები გადაიარა, ღრანტეებსა და ღარტაფებს გადაურბინა და მოქაჩლებულ მთას შეასკდა.

გულგადაღეული და ილაჯგანყვეტილი სადაც იდგა, იქვე დაემხო. ფეხი მოირთხა. იჯდა. უხათქუნებდა. არაფერზე ფიქრობდა.

გაცრეცილ-გაზინთული ხალათის საყელო-სა და აბუნუნებულ ქალარას შუა ბორა ჩაფრენო-და... სიცხისაგან გაღეჭებული ერთხელ შეიშ-მუშნა. მეორედაც... მხრები აინურა, კისერზე მიიხახუნ-მოიხახუნა. ვერა და ვერ მოიცილა და ბრტყელტუჩა მოიშველა. ცოტა მაგრა კი მოუვიდა. ბოლოს, მიანება...

მზემ იმაღლა, იმაღლა და გადაიხარა, დაცერა-ვდა. და ვიდრე მიმწუხრებულ დედამინას გამოეთხოვებოდა, ჩვენი ნაცნობი აგარაკის ეზოშიც ჩაიჭყ-იტა.

კაცს ჩაეჩოქა და საჭმელ-სათქვლეფში დრუნჩნაყოფილ ძალს ღვედს უჭიმავდა.

ამას რომ მორჩა, სალოკი თითი საყელურსა და კისერს შუა ჩაუცურა, გაატარ-გამოატარა... ეხალ-ვათა და ზედვე ერთი კვანძი კიდევ მიამატა.

დასაიმედებლად ერთხელაც სცადა, ძლივძლივ ჩააცოცა ნეკი და რომ ველარ გაალაღლა, ახლა თავისკენ ღონივრად მოქაჩა...

– ეგრე... – კბილებში გამოცრა-გამოღერდა კმაყოფილმა. – აბა, კიდე იქრიალე და იქმუტუნე!..

ოთხფეხმა, რაც იყო, ამოსვლიპა, ამოტვლიპა და შორს, ლობის გადაღმა დაყუდებული მთები-საკენ მიიღრცა თავი... და, თითქოს ახლა მიხვ-და სალაფავის საფასურსაო, ერთი სანყალობლად დაინკავნკავა... იქ, ფერდობებზე, მისი ჯიშისა და მოდგმისანი თავისუფლად დახვანხვალობდნენ და დაშლივინობდნენ...

ორფეხმა მზერა მიადევნა... მერმე ხელის მტევანი ყბაში ამოსდო, აუნია...

სახტად დარჩა. ძაღლის სველ, ნაღვლიან თვალეებში ქარდაკრული და დაგვალული ბალახი ბიბინებდა და ლივლივებდა.

ეგრე ნანვიმარზე უძირო ცა და თავდაყირა ჩაყ-ვინთული ხეები იყურებიან ხოლმე გუბეებიდან...

მაჯაზე რალაც დაეღვენთა.

ეცხელა.

ზესკნელი გაჭვალა და მოხილა. არსად ირწეო-და ღრუბელი...

წამოფიჩხული წარბები მოეშვილდა. საფეთქლებს მიეზჯინა.

ხელი ბენვს შეახოცა და წამოიჯაჯა.

– თასმა განიერი აგილია. უფრო წვრილი უნდა იყოს. კარგა წაეჭირება. რაც უნდა გაინიოს, ველარ გადაიდებს. – ლობის გადაღმიდან შემოეხმინა ვი-ლაც გამვლელი.

– ჰოო... – იქით არც გაუხედავს, ცხვირში თავისთვის ჩაიდუღუნა. დამოკლებული ჯაჭვი საყელურზე გამოაბა თოვლიას. თავზე მძიმედ დაა-დო მარჯვენა. ეგრევე მძიმე-მძიმედ ჩაატარა იმის აცახცახებულსა და ჩაზნექილ გავა-წელზე. ჯაგებსა და ძაძვებში ძრომილისაგან აბურძგნული ბალახი დაულაგა, ბირკა და ძურწა აანინკნა...

საბელზე მიმღრძვალმა ვერ გაიგო, ტუქსავდა თუ ეფერებოდა.

ამას დაბეჯითებით ვერც პატრონი იტყოდა...

ქრისტიანული პოეზიის IX ფესტივალი

„წმინდა ნინოს ჯვარი“

ავტორებმა ერთი გამოუქვეყნებელი ლექსი უნდა გამოგზავნონ, ამა წლის 31 მაისი ჩათვლით, ელექტრონულ მისამართზე:

festivali2011@mail.ru

festivali 2011@yahoo.com

ლექსს თან უნდა ერთვოდეს ავტორის სახელი და გვარი, ტელეფონის ნომერი და მისამართი.

ფესტივალის გამარჯვებულები დაჯილდოვებიან შემდეგი პრიზებით:

მთავარი პრიზი – წმინდა ნინოს ჯვარი,

პრიზი – წმინდა ნინოს ჯვრის მედალიონი,

პრიზი – წმინდა ნინოს ჯვრის მედალი.

ცალკე შეფასდება ქრისტიანულ თემატიკაზე გამოგზავნილი საბავშვო ლექსები და გაიცემა საფ-ესტივალო პრიზები.

ფესტივალი ჩატარდება 2019 წლის სექტემბერში.

საკონტაქტო ტელეფონი: 555 46 44 29.

ფესტივალის საორგანიზაციო კომიტეტი

**თამარ
ტაბატაძე**

„დიდი დათვის“ შვიდ ვარსკვლავს
ვურ დავიმონშენ,
მაგრამ სიტყვის კარგი მეტყმის!..
იმ ლამეს,
სამყაროს შემოქმედმა
„განძის მრველად“ დამადგინა!..
შენი სულის მრველად!..
თ. ტაბატაძე

ფუსტი

გუძღვნი ბაბუის ხსოვნას

ის ლამე,
არ ყოფილა განსაკუთრებული, –
ბაბუის მონათხრობიც,
ამას ადასტურებს;
აივანზე გაუთელავს მღელვარება,
იმედს გზა ჰქონია გაზაფხულებული,
მაგრამ დრო შეგუბებულა ტბორედ,
„ცხენშურიც“ გატრუნულა ხევში,
ხათრით რომ დაურქმევიათ მდინარე;
ბუხარში შებოლილ სულგუნს მსგავსებია მთვარე;
თუმცა, ის ლამე,
მაინც არ ყოფილა განსაკუთრებული!..
ბაბუა ტყუილს არასდროს ამბობდა,
არც დაფიცება უყვარდა...
მთლად რომ დაუტკეპნია მოლოდინი
და თრითინის სტვენას,
გული გაუღევია,
სიცოცხლის სუნთქვა შთაუბერავს
სამყაროს შემოქმედს ჩემთვის –
„ბიჭი დაიბადაო!..
იმერელი ბიჭი!.. სვანეთში!“ – ბებიქალს უთქვამს:
„გილოცავო, მახვში!“
„სვანის გერშით გავზრდიო, შვილიშვილს!“ –
ბაბუას ნიკოლოზის დროინდელი
„ბერდენა“ დაუცლია აივანზე...
არასდროს ამბობდა ტყუილს,
არც დაფიცება უყვარდა...
„დიდი დათვის“ შვიდი ვარსკვლავია
ამის მონმე...
საგვარეულო კოშკის ნადვრიტალზე,
სანთელი აუნთია მახვშის,
კიდევ ერთი ბიჭი შეემატაო,
განძისმცველთა ოჯახს! – წინაპართათვის მიუხარებია;
ფუსტები ყოფილან ჩემი წინაპრები –
განძის მცველები;
კოშკი ბოლშევიკებს ჩამოუქცევიათ
საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ,
ათას ცხრაას ოცდაორ თუ ოცდასამ წელს,
დეკაცების ნაგებ ლოდებს,

ამონალი დაუდეს,
ქვები „კანტორის ასაშენებლად ნაილეს თურმე?!..
ცუდი კაცები ყოფილან ბოლშევიკები, სი მარე!“ –
ფუსტი იყო ბაბუაჩემი –
განძის მცველი,
ტყუილს არასდროს ამბობდა,
არც დაფიცება უყვარდა...

.....
ის ლამე,
არ ყოფილა
განსაკუთრებული!..
თბილისში დაიბადე, რომელიღაც კლინიკაში; –
მთვარე არ მგვანებია შებოლილ სულგუნს,
მლელვარება არ გამითელავს აივანზე,
არ დავლოდებოვარ იმედის გაზაფხულებას,
სავარძელში მოვკალათდი კომფორტულად,
ბიჭი დაიბადებოდა, ვიცოდი!..
იმერულ ოჯახში გაჩნდებოდა,
პირველი გურული შვილიშვილი; –
მანც მოგვახარეს შენი დაბადება,
შამპანური დავსხლიტე სკვერში...
მე, ფუსტი არ ვარ
და ტყუილსაც ხშირად ვამბობ;
დედის დაფიცებაც მიყვარს!..
კოშკის ნადვრიტალიც არ გამაჩნია,
არც განძი მოუბარებია ვინმეს.
სვანურად საუბარიც დამავინწყდა,
„ცუდი კაცების“ ცხოვრებასაც გაფუსინჯე გემო,
მე, ფუსტი არ ვარ
და ტყუილსაც ხშირად ვამბობ;
დედის დაფიცებაც მიყვარს,
თუმცა,
„დიდი დათვის“ შვიდ ვარსკვლავს
ვერ დავიმონმებ,
მაგრამ სიტყვის კაცი მეთქმის!..
იმ ლამეს,
სამყაროს შემოქმედმა
„განძის მცველად“ დამადგინა!..
შენი სულის მცველად!..
ფუსტის გერშით გაიზრდები!..
ტყუილს არასდროს იტყვი,
არც დაფიცებ!
„ცხენშურის“ წელითაც დაგარწყულე,
„ლამარია“ დაიცავს შენს რწმენას,
„დიდი დათვის“ შვიდი ვარსკვლავია მონმე!
სხივთა ტორებით,
ზეცას ჩაჭიდებული შვიდი ვარსკვლავი,
საგვარეულო კოშკის ნადვრიტალიდან რომ მოჩანს!..
მე, ფუსტი ვარ!
განძის მცველი!
ჩემი წინაპრებიც ფუსტები იყვნენ!..
შენც ფუსტი იქნები,
განძის მცველი,
ტყუილს არასდროს იტყვი!
არც დაფიცებ!
წმინდა ნინოს ჯვარი
გაასხივოსნებს შენს რწმენას!..
შენ ფუსტი ხარ,
რწმენის მცველი!

მარიამ დედაბრძვილი

მთვარე გაქრება, გადნება ღამე,
ლეჩაქს, ბინდისფერს, მოიხდის ზეცა,
თითქოს, – დაღლილი, ბნელთან ჭიდილში,
გაიხდის ბექთარს, ღამით რომ ეცვა.
გადაშლის ფრთებს და ქათქათა წაზე,
თელავის ნიავს აჰყვება მტრედი,
ზარების რეკვით აღვიძებს ქალაქს,
სამი ტაძარი, – ქათქათა გედი.

მ. დედამიძე

საქართველო

სად ყვავის, ასე, ვარდი და ია,
სად ისმის ჰანგი, ასე, ზღაპრული,
საქართველოა, თვითონ, სიმღერა,
საქართველოა, თვით, გაზაფხული.
გადაქარგული, გადახატული,
მწვანით მოსილი ზვრები, ყანები,
ჩემი მამული, ქართველი კაცის
სალოცავი და სათაყვანები.

ზუზუმბო

გაიძარცვა ბაღში იასამანი,
გაშიშვლდა და გაიძარცვა თელავი,
შენ კი, მწვანე, ხილაბანდით მოსილი,
„იავენანას“ დაჰლულუნებ თელავს!

ფილის სიმღერა

ზუზუმბოს მსგავსად, გიგოს გორასაც,
ტანაშოლტილი ნაძვები მოსავს,
ლექსად მოსკდება ნადიკერის სიო,
ციცქნა ქალაქი იღვიძებს, როცა...
გიგოს გორაზე, პანია ტაძარს,
თავზე ევლება ნათელი, – ციდან,
საამოდ ბრწყინავს, მზის სხივზე ჯვარი,
თელავს ევლება სილურჯე წმინდა.
დილა სიმღერას დაენაფება,
ტკბილი სიცოცხლის გიჟურ წყურვილით,
და დაედგმება მთელ კახეთს თავზე,
ვით-დიადემა, – ოქროცვარული.

თელავის მთვარე

მთვარემ ღრუბლებით წაიკრა შუბლი
უცებ დაანვა მთის წვერებს ბნელი,

ჩუმად ჩურჩულებს ტირიფის ტოტი,
ნებივრად ფშვინავს ალაზნის ველი.
მთვარე გაქრება, გადნება ღამე,
ლეჩაქს, ბინდისფერს, მოიხდის ზეცა,
თითქოს, – დაღლილი, ბნელთან ჭიდილში,
გაიხდის ბექთარს, ღამით რომ ეცვა.
გადაშლის ფრთებს და ქათქათა ცაზე,
თელავის ნიავს აჰყვება მტრედი,
ზარების რეკვით აღვიძებს ქალაქს,
სამი ტაძარი, – ქათქათა გედი.
მთვარე კი, მთვარე ცას არ სცილდება,
არ აქვს დაკარგვის, სულაც, ნადილი,
და გდია ცაზე, ვით გაცრეცილი,
გახუნებული, თეთრი მანდილი.

დამილოჯე

მეჩქარება, ჩემი მთები
ენახო მწვანედ დაქარგული,
როგორ მინდა, ჩემთან ერთად,
კისკისებდეს ნაკადული.
ჩემს ტერფებთან გაიფინოს
მწვანე მოლი გაზაფხულის.
როგორ მინდა მქონდეს ცაში:
საფრიალო თეთრი ფრთები.
როგორ მინდა ჩემთან ერთად,
ჭიკჭიკებდნენ ჩიტუნები,
ლურჯთვალეზა გაზაფხული
მომეახლოს ლურჯი გზებით.
როგორ მინდა, არსად იყოს:
მშვიერი და მათხოვარი,
ზეციერო, მოისმინე –
ჩემი აჯა, სათხოვარი,
ყველა კეთილს და მორწმუნეს,
გაუჩინე სახლი, კარი.
დამილოცე ჩემი ხალხის
ჭერი, ფუძე და კერია,
სიყვარულით აამღერე,
ვისაც, ჯერ, არ უმღერია,
ტკბილი ნატვრა ამისრულიე,

რადგან, ნათლის ვარ ფერია.
როგორ მინდა გული მენტოს —
ცისარტყელას ციალებად,
ჭაბუკური ოცნებების
მაღალებდეს ტრფიალებად,
ყველა კენჭი გადამექცეს
საბადაგე ფიალებად.
ზენაარო, მისმინე და
შემისრულე ნატვრა ყველა,
სიკეთე და სიყვარული
დამითესე მთა და ველად,
საქართველოს თავს დაადგი
სამშვიდობო ცისარტყელა.

ღეღას

გაზაფხული ვარდიანი,
ლურჯი ზეცა, წმინდა,
სიხარული და სიცოცხლე
ვისთვის? – ჩემთვის გინდა!
დღე და ღამე: შრომობ, ზრუნავ,
არ გჩვევია დალლა,
მსურს: იმედი გაგიმართლო,
სულ ვიფრინო მაღლა!
კარგი შვილი გაგეზარდო,
გული მქონდეს წმინდა,
მშვიდობა და უღრუბლო ცა,
რადგან ჩემთვის გინდა.

სურათი გადაღებულია, 2018 წლის 17 სექტემბერს, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტში, დისერტაციის დაცვის შემდეგ.

მარიამმა დოქტორანტურა დაამთავრა წითელ დიპლომზე და სადოქტორო დისერტაცია დაიცვა თემაზე (ინგლისურ ენაზე): „ადამიანის აქტივობის გამოცნობა სხეულზე დამაგრებული სენსორების მეშვეობით“ და მიენიჭა საერთაშორისო პროგრამისტის წოდება.

მარიამი ქართულის გარდა ფლობს ინგლისურ, ფრანგულ, თურქულ, რუსულ, უკრაინულ და გერმანულ ენებს.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.
ამჟამად ცხოვრობს ბელგიაში.

მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთი“, ჟურნალ „ოლეს“ ერთგულ ავტორს, უნიჭიერეს მარიამ დედაბრიშვილს ულოცავს სადოქტორო დისერტაციის დაცვას და უსურვებს დიდ წარმატებებს შემოქმედებით, სამეცნიერო საქმიანობასა და პირად ცხოვრებაში.

ივეტა
კავლიაშვილი

მ
ა
შ
ე
მ
ი
ე
წ
ი
ა
მ
ე
ნ
ა
მ
ე
წ
ი
ა
მ
ე
წ
ი

ახალი წლის დილას სახლის კარზე ვიღარამ ორ-
ჯერ დააკაკუნა. ლექსო ძიას რა გამოეპარებოდა? მო-
ბრძანდითო, გასძახა და კარისკენ გაემართა... კართან
მათხოვარი იდგა და მონყალოვნას ითხოვდა. ლექსო
ძიას ჯერ გულის შემოეყარა, კინაღამ კარიერ მიუხსურა,
გუნენაში შეუკურთხა კიდურ – ამ უქონელმა რა ზარაქა
უნდა შემომიტანოსო, მაგრამ უძალე გადაიფიქრა. მათხ-
ოვარს უთხრა: მანდ, კართან, დაჩეხილი შეშა აწყვიც,
აიღე და შემოდიო. ასე რომ, გამოსავალი მაინც იპოვა.
ი. პავლიაშვილი

ახალი წლის რკო

დღეს წლის ბოლო დღეა – 2018 წლის 31 დე-
კემბერი. უკვე კაი ხანია მოთმინებით და უკეთესი
მომავლის იმედით ვცხოვრობთ, თუმცა მოთმინე-

მატვარი სოფიო ქელიძე

ბასაც აქვს საზღვარი. იმედი ყველაზე დიდი ნუგე-
შია ადამიანისთვის, მაგრამ იმედის იმედზედაც ვერ
იქნები ყოველთვის დამოკიდებული.
საახალწლო საყიდლებზე გავიდა – იქვე მეტ-
როს მიმდებარე ტერიტორიაზე. კიდევ კარგი, სოფ-
ლიდან მცირე ნობათი გამომიგზავნეს ჩემებმა,
თორემ ისეთი ფასებია, ვერაფერს მიეკარები. რა
ქნას გაჭირვებულმა გლეხმა?! ვინ იცის, რამდენ-
მა მათგანმა მოიკლო თავის სარჩო-საბადებლიდან
და თბილისში ჩამოიტანა იმ იმედით, რომ ერთ-

ორ გროსს მაინც შეიტანს ოჯახში, საახალწლო
საჩუქრებით ხელდამშვენებული დაბრუნდება უკან
და დიდსაც და პატარასაც ერთნაირად გაახარებს.
მყიდველი რომ ნაკლებად ჰყავდათ, ეს მათ სახეზე
ამოვიკითხე. ჩემი თავი ხომ შემეცოდა ამ გაუსაძ-
ლის სიტუაციაში, მაგრამ ის გლეხები კიდევ ჩემზე
მეტად.

ჩამწკრივებულ თაფლით სავსე ქილებს გა-
დავხედე, არჩევანი დიდი იყო. დაილოცოს ჩვენი
მადლიანი მინა-წყალი. რანაირ თაფლს არ ნახავ:
ცაცხვის, ნაბლის, ფიჭვის, მაისის, აკაცის, მთის
ყვავილების. ის იყო თაფლი შევარჩიე საყიდლად,
რომ პატარა ტომრით შუახნის კაცი შევნიშნე.
ტომარაზე შედგმულ შუშის თლილ ჭიქაში ჯერ
ნიფელი მეგონა ჩაყრილი, მერე მინის თხილი, მა-
გრამ როცა ტომარაში ჩავიხედე, ჩემს გაოცებას
საზღვარი არ ჰქონდა – უცნობი რკოს ყიდდა –
1 ჭიქა ერთი ლარი. გულუბრყვილოდ ვიკითხე: –
რკოს, რა სამკურნალო თვისებები გააჩნია?

მოხუცმა ჩემს შეკითხვაზე ერთი ისეთი ამოიო-
ხრა, მეგონა გულიც ამოაყოლა. ისეთი კეთილი და
მონყალე თვალებით შემომხედა, დავიბენი. „გაჭირ-
ვება მაჩვენე და გაქცევას გაჩვენებ“ ჩემისთანა ადა-
მიანზეა ქალბატონო ნათქვამი. ექიმთან ჩამოვედი,
სამგზავრო ფული ახლობელმა მასესხა. შინ ხუთი
შვილიშვილი მელოდება. მათი მშობლები უცხოეთში
წავიდნენ ბედის საძიებლად, მაგრამ სამუშაო ჯერაც
არ აქვთ. ბავშვები პატარები არიან, მათაც ქალაქე-
რი მოსწონთ ყველაფერი. რა ვქნა, ცხოვრებამ მათხ-
ოვრად მაქცია, ყიდვას არავის ვაძალებ, ვინც ხელს
გამიმართავს და იყიდის მონყალებში ჩაეთვლება.
ხვალიდან ლორის ნელი შემოაბიჯებს, შვილიშ-
ვილებისგან გავიგე, რომ საახალწლო სუფრაზე
რკოც აუცილებელი ყოფილა, როგორც მაგიდის
სამშვენისი და მეც დავიჯერე. ბარაქა და მუხის სი-
ძლიერე არ მოჰკლებოდას თქვენს ოჯახს. ერთლარ-
იანი, როგორც შესანიერი ისე დავადე ტომარას და
ნირწამხდარმა გზა გავაგრძელე.

ჭოგრიტით ვუყურებ ჩემს ბავშვობას, შორიდან რომ მიქნევს ხელს და ათასფეროვანი მოგონებებით მასხნებს თავს. ჰოი, ბავშვობავ... – განუმეორებელი და ტკბილი. მივდევ კვალდაკვალ გაქცეულ ნამთა ნათებას, ვეფერები, ვაფხიზლებ მონატრებულ დღეებს და მიჭირს ზღაპრიდან ცხადში დაბრუნება.

მენატრება ჩემი ბავშვობა, მშობლიური კუთხე, კერა, სადაც დაირწა ჩემი აკვანი, სადაც ფეხი ავიდგი, სადაც მუდმივად ცოცხლობს მამაპაპური სული და გული. რა კარგია, რომ ქვეყნად არსებობს ადგილის დედა, რომელიც ყოველთვის თავისკენ უხმობს და ეძახის ადამიანს.

ნეტავ ერთხელ კიდევ მაგრძობინა სიძველის სურნელი, თუნდაც იმ ხავსიანი ქვითკირისა, ან იმ დანთებული წალმისა, ანდაც ღარში მოდუღუნე იმ შფოთიანი რუს წყლისა, ყოველთვის უცნაურ გრძობას რომ ტოვებდა ჩემში. ნეტავ ძველებურად შემალბინა ის კარი, სადაც მე და ჩემმა დამამ ნაკვალავით დავტოვეთ ცარცით მინანერი ჩვენი სახელები. ნეტავი, ახლა როგორია ის ეზო? – დედა რომ დააკრიალებდა და ზედ მიწაზე ნახატებად რჩებოდა ჩაიდნის ტუჩიდან გადმოღვრილი წყლის რკალები. ნეტავი ახლა როგორ გამოიყურება ჭიშკართან მდგარი თეთრი თუთა, ანდა ქარვისფერი ლეღები, კავით რომ მოგვიწვდიდა დედა? ნეტავ როგორაა ახლა ჩვენი ვენახი, ჭიგოს გამაგრება ხომ არ სჭირდება? ისევ, თუ ხალისობს „მამულში“ ნითელი ბლები, რომლის სურნელი დღესაც მასსოვს და მენატრება?... ანდა მოლზე თუ კიდევ ამოდის ყვითელგულები და სიცოცხლით სავსე ის ჩვილბალახიანი მიწა ისეთივე სურნელს თუ მოაგორებს, როგორც მაშინ? მივყვები გაქცეული ნამების ნათებას, ვაფხიზლებ წარსულს და მიწა, ისევ ისე ვიგრძნო გაზაფხულის ფერადოვანი შემობიჯება, ისევ ისე მიწვიდეს მზე ოქროს ფილებს, ისევ ისე მტაცებდეს ფიქრს ცის ბინდებუნი, ლურჯ ცაზე თაიგულებად ანთებული ვარსკვლავების კოცონი, ღრუბლების ნისლში მოცურავე შორსმჭვრეტელი მთვარე და ცისკარი. ლამის მთელი ცა ჩავიტიო ჩემს თვალებში და ყველაფერს ისეთი დასასრული ჰქონდეს, როგორც ზღაპარშია. ნეტავ ერთხელ კიდევ მარბენინა ეზო ფეხშიშველას და ერთხელ კიდევ დამახატინა ქვიშაზე ჩემი ბავშვობის ოცნების კომპი, ერთხელ კიდევ დამანაფა შენს წყაროზე და ერთხელ კიდევ დამსვა მზის გულზე გამთბარ იმ დიდ ქვაზე, ბავშვები რომ ვეცილებოდით ერთმანეთს პირველობას. ნეტავ ეკლესიის ეზოში კიდევ თუ არის სიკვდილ-სიცოცხლის ამსახველი ეპიტაფიანი ბებერი ქვები, გოგო-ბიჭები რომ გადავირბენდით ხოლმე? ანდა სად არიან ახლა ჩემი თანატოლები? ვინ იცის, ვინ საით წაიყოლა წუთისოფლის შარაგზამ? როგორ მომნატრებიხარ, ჩემო ბავშვობავ, ჩემო ახლობელი ადამიანებო?!. ჩემო სანუკვარო მიწა-წყალო?!. მიწა და ერთხელ კიდევ შემოგველო, მოვეფერო შენი სუ-

ლის სიმაღლეს. შემოვირბინო შენი შემოგარენი, დავიქანცო შენს იონჯაზე ია-ენძელების კრეფით, მერე ბავშვური კისკისით ავირბინო გაკვალული ბილიკი და გადმოვიხედო შენი სიმაღლიდან. გადავხედო არემარეს, დავტკბე შენი სიდიადით, ჩავწვდე შენი გრძობების სიღრმეს. ერთ მუჭაში მოვიქციო ჰორიზონტს აქეთ და ჰორიზონტს მიღმა გაფანტული მზის სხივები და ხმამალა დავიძახო: „მზის შვილი ვარ! მისი ჯიში!..“

განა შეიძლება იყოს გრძობა იმაზე ძლიერი, ვიდრე არის სიყვარული საკუთარი ქვეყნის მიმართ? იმ მიწა-წყლის მიმართ, სადაც დაიბადე, გაიზარდე, სადაც ცხოვრობ, სადაც არის შენი წარსული და მომავალი, შენი ერის სულიერება, ტრადიცია, შენი გენეტიკა. არა, არ შეიძლება იყოს და სწორედ ამიტომ არის, რომ ეს გრძობა სიცოცხლის ბოლომდე მიყვება ადამიანს. ეს ის სიყვარულია, რომელიც შენთან ერთად იბადება, როგორც გული, რომლის გარეშეც სიცოცხლე წარმოუდგენელია. ვერასოდეს დაივინყებ იმ ბუდეს, საიდანაც აფრინდი, სადაც დაამთავრე შენი „ბალღობის უნივერსიტეტი“, სადაც არის შენი ღმერთი და ჯვარი, სადაც მუდმივად ცოცხლობენ მომავლის ხატები, ურომლისოდაც ვერ ზიდავ სიცოცხლეს.

შეუძლებელია იცხოვრო ბედნიერად, თუ გვერდით არ გეყოლება ის, ვისთანაც ლალად და თავისუფლად გრძნობ თავს, ვინც ყველაზე ძლიერ გიყვარს. შეუძლებელია გაექცე საკუთარ წარსულს, საკუთარ ფუძეს, საკუთარ თავს, საკუთარ ბედისწერას. როგორც ხე მიწას ფესვების გარეშე ვერ ჩაეჭიდება – ასევე ადამიანიც, უფესვებოდ ვერ იცოცხლებ, ვერ ზიდავ ცხოვრებას. სწორედ ამიტომ გეფერები ახლა, ჩემო მიწა-წყალო, და მასთან ერთად, ჩემო ბავშვობავ. შენ დაგტრიალებს ჩემი ყველა მოგონება, სულის სახლში რომ დავაბინადრე. შენ განაპირობებ ჩემს სულიერებას, ჩემს ყოფიერებას, ჩემს მეს. შენ მეძახი გაჭირვების ჟამს და შენ მეხმარები, მამხნეებ.

მე ვიარე იმ გზით, საითაც გულისთქმამ განიწა და იმავე გულისთქმამ მომიყვანა დღეს შენთან, სანატრელო. ჩემი რწმენა ჭეშმარიტებაა და ჩემი მრწამსიც ისეთივე წმინდა და შეუბღალავია, როგორც შენი სული. მე ჩემს ცხოვრებას მხოლოდ იმ თიხიდან ვძერწავდი, რომელიც მქონდა. ახლა კი... ჩემი ცხოვრების შემოდგომა მიუყვება ბილიკს და... დღესაც შენ მიწვი ხელს, ჩემო მშობლიურო კერავ, დღესაც შენ მიხმობ, ჩემო ბავშვობავ. მიხმობ, მეძახი... ჩემო აკვნის დედავ, შენშია ჩემი დასაფრენი, ჩემო სიკვდილისწინა საკურთხეველო... სულის ზიარებას შენგან ველოდები...

შეუმჩნევლად და სწრაფად ჩავურბინე ჩემს ბავშვობას, შორს გამიყოლია სურვილმა. ჯერ გამინათდა, მერე კი დამენისლა გული და რაღაც იდუმალებით მოცულმა გრძობამ დაისადგურა ჩემში

სამარადისოდ, რომელსაც ვერავითარი დროება ვერ ამოშლის.

მრავალფეროვანია ცხოვრება. შეუცვლელია

მისი დაუნერელი კანონი. მის წინაშე კი ულონოა, მორჩილია ადამიანი. გუშინდელი დღე ხვალისას არ შეიძლება ჰგავდეს.

მეკვლე

სოფელში ცხოვრება ჩვეულებრივად გრძელდებოდა... სულ რაღაც ერთ კვირაში ახალი წელიც შემოაღებდა კარს და სიკეთე დაგბედებოდა, იტყოდა.

უცნაური კაცი იყო ლექსო ძია. კეთილ, პატიოსან, ძველი ტრადიციების დამცველ კაცს, ყველაფერი თადარიგის უყვარდა. საშუალება სულ რომ არ ჰქონოდა, მაინც რაღაცას გამოიხატავდა და არც ერთ საუფლო დღესასწაულს არ გამოტოვებდა, ოჯახში სუფრა რომ არ გაეშალა. ლექსო ძია პირველ იანვარს იყო დაბადებული და ახალი წლის მოსვლა ბავშვივით უხაროდა. ზოგიერთ საკითხზე კი მას თავისი შეხედულება ჰქონდა.

მეკვლედ აუცილებლად ვანო პაპა უნდა ყოფილიყო, სხვას არავის შეუშვებდა ოჯახში პირველს. ვანო პაპა გზის მოპირდაპირე მხარეს ცხოვრობდა. მოხუცი ხელჯობითაც ძლივს დადიოდა, მაგრამ ლექსოს ხათრს ვერ უტეხავდა. რომ არავის დაესწრო, ალიონზე დახვდებოდა ხოლმე ვანო პაპას ქიშკრის წინ, დიდი პატივით გაუღებდა სახლის კარს და მერე თავად მიჰყვებოდა უკან, სადაც საახალწლო სუფრა იყო განწყობილი. მეკვლეს საპატიო ადგილზე დააბრძანებდნენ და სუფრის დალოცვის შემდეგ იწყებოდა საახალწლო დღესასწაული.

აი, წელს კი ლექსო ძიას დიდი საფიქრებელი გაუჩინა ახალი წლის მოახლოებამ. ვანო პაპა ზაფხულში გარდაიცვალა და მის შემცვლელად არავინ ეგულებოდა, რადგან მისი აზრით, ვანო პაპასნაირი კეთილი გულის და კარგი ფეხის ადამიანი იშვიათად მოიძებნებოდა. ბოლოს გადაწყვიტა, ვინც პირველი შემოგვიღებს კარს, მეკვლევც ის იქნება.

ახალი წლის ღამეს, საათის ისრები მიუახლოვდა თუ არა თორმეტს, თოფების სროლა დაიწყო. სოფელი მხიარული შეძახილებით, ზარ-ზეიმით, ბათქი-ბუთქით ხვდებოდა ახალი წლის მობრძანებას. ლექსო ძიამაც გამოიტანა კარგად დაზეთილი სანადირო თოფი, რომელსაც მხოლოდ ახალი წლის ღამეს გამოიღებდა კარადიდან, გაშლიდა, ააწყობდა, კარგად გააპრილებდა ხავერდის ნაჭრით, მერე

ლულას გახედავდა, ღია ფანჯრიდან ცისკენ ასწევდა და სამჯერ ზედიზედ ესროდა თუთის ხის კენწეროს. მართალია, 12 საათზე უფროს შვილიშვილთან ერთად ტკბილეულით ხელდამშვენებული შეაღებდა სახლის კარს, მაგრამ თავის თავს მეკვლედ არ თვლიდა – მეკვლე გზიდან შემოსული პიროვნება უნდა ყოფილიყო და არა ოჯახის წევრი.

ახალი წლის დილას სახლის კარზე ვილაცამ ორჯერ დააკაკუნა. ლექსო ძიას რა გამოეპარებოდა? მობრძანდითო, გასძახა და კარისკენ გაემართა... კართან მათხოვარი იდგა და მოწყალებას ითხოვდა. ლექსო ძიას ჯერ გულს შემოეყარა, კინაღამ კარიც მიუხურა, გუნებაში შეუკურთხა კიდეც – ამ უქონელმა რა ბარაქა უნდა შემომიტანოსო, მაგრამ უმალ გადაიფიქრა. მათხოვარს უთხრა: მანდ, კართან, დაჩეხილი შეშა აწყვია, აიღე და შემოდიო. ასე რომ, გამოსავალი მაინც იპოვა. შემოატანინა შეშა, ისედაც გახურებულ ღუმელს კიდეც შეუწითო, დასვა შეციებული გლახა, გაათბო და მერე მეუღლეს დაუძახა – სადა ხარ, დედაკაცო, მეკვლე მოგვიბრძანდა, გამოგვხედო. გწყალობდეთ ღმერთი, ლულულით მიმართა დაბნეულ-დარცხვნილმა უცნობმა გაოგნებულ დიასახლისს და თან ქურთუკზე შემოცვეთილ-ჩამოძენილი ჯიბეები ხელით დაიფარა.

თავადაც დაბნეულმა ლექსომ პატარა შვილიშვილი აფრინა ძმის ოჯახში – პაპამ დაგიბარათ, ყველანი ჩემთან გადმოდიოთ. ცოტა ხანში სუფრას მეზობელ-მეგობრებიც შემოუერთდნენ. ლექსოს ტანსაცმელში გამოწყობილი მეკვლე თავს უცბოდ აღარ გრძნობდა და შეზარხოშებულ სუფრის წევრებს ღამაზ ბანსაც აძლევდა. გვიან ღამემდე გუგუნებდა ლექსო ძიას ოჯახში მრავალყამიერი.

ის წელი ოჯახისთვის ფეხბედნიერი გამოდგა. მას შემდეგ ლექსო ძიაც დარწმუნდა, რომ ადამიანის მომავალი ცხოვრება მეკვლის „ფეხზე“ არ არის დამოკიდებული, რომ ეს მისი აკვიატება, ცრურწმენა იყო და მეტი არაფერი.

სწრაფად სირბილი სცოდნია და ხან ვენევი, ხან ვერა. არადა, რა კარგი შეგრძნებაა, როდესაც გგონია რომ დაენიე და ის-ისაა მხარი უნდა გაუსწორო, რომ გვერდიდან გიქრება და ისე გარბის, თვალის შევლებასაც ველარ ასწრებ... ამასობაში კი დრო გავიწყდება და დროულად თუ უდროოდ გაჩენილ ჭაღარას ვინლა დაეძებს, საკუთარ თავსაც ველარ სცნობ, გულისყურით რომ იხედები სარკეში. ერთ დილას, კისრის გარშემო, უცნაური რკალი აღმოვაჩინე, ეტყობა მაისური მაჭერდა-მეთქი ძილის დროს, თავი „ვინუგეშე“, მაგრამ მაისური რა შუაშია, როდესაც დრო გიქრება თვალსა და ხელს შუა და სიზმარში ნანახს ემსგავსება შენს მიერ უკან მოტოვებული წლები... ასე ყოფილა... როდის და როგორ ხდება ჩვენს ცხოვრებაში გარდასახვა, ვერ ვამჩნევთ ვიდრე ერთ ლამაზ დღეს ფაქტის წინაშე არ აღმოვჩნდებით!

დანამდვილებით მიჭირს იმის თქმა, თუ როგორ გარდაისახა იოსები, მაგრამ როდის – ეს უკვე ზუსტად ვიცი. დიდ სამამულო ომში წასვლამდე, ბებია ელენეს დაუბარა: „იცოდე, თუ შესაძლებლობა მომეცა სადმე გადასვლის, მე აქ აღარ დავბრუნდებიო“. უცნაური ქალია ელენე, ჩემი გამზრდელი ბებია. თავშეკავებული, დარბაისელი! მისგან ხმამაღალი საუბარი არ მახსოვს. რაც არ უნდა როთულად იყოს საქმე, ხმას არც აუწევს და არც დაგანახებს, რომ გაბრაზდა. ძალიან ბევრი რამ იცის, მაგრამ ზედმეტი საუბარი არ უყვარს. ელენე პროფესიით ბუღალტერია და ადგილობრივ მეურნეობაში მუშაობდა. ომის პერიოდში ბებია თავის დას ეხმარებოდა და ვინ იცის რამდენი ლამე გაუთენებიათ ლამპის შუქზე, კერვაში გართულებს... ერთმანეთს უსიტყვოდ ამხნევებდნენ და ასე გადიოდა ზამთრის ცივი, გრძელი ღამეები. ფრონტიდან კი მოდიოდა და მოდიოდა წერილები. როდესაც სამკუთხა ბარათებს ვხსნი და ვკითხულობ, უცნაური შეგრძნება მეუფლება – თითქოს მეც იქვე ვარ, ახლომახლო და საკუთარი თვალთ ვხედავ იმ ჯოჯოხეთს, რასაც პაპა წერილებში აღწერს. ქვემეხების გუგუნის მესმის და ბოლმა მახრჩობს; მეცოდება იოსებიც და ყველა მისი თანამებრძოლი, სრულიად ახალგაზრდა ბიჭები, რომლებიც შიშად დაცლილი თვალებით სიკვდილს ჩაჰყურებდნენ სახეში და გაშლილ მკლავებში უსიტყვოდ უვარდებოდნენ. „დედი, ცხენიან-მარხილიანად მარხავს მინაში ყველაფერს, იმისთანა ბრძოლებია“. ამ სიტყვებს, 1943 წლის ბოლოს, ქერჩის მისადგომებიდან გამოგზავნილ წერილში წერს იოსები. აღარ მინდა ამ სამკუთხა ბარათების გახსნა! მათკენ გახედვა აღარ მინდა, დაე, დავიწყებას მიეცნენ, რადგან ამ კომმარის გაცოცხლება ყოველ ჯერზე იმ ტკივილიან იარას ხსნის, რასაც მე პირადად გაურკვეველობა დავარქვი. 1944 წლიდან ფრონტულმა ბარათებმა მოსვლა შეწყვიტა... ბოლო წერილი იანვარში მოვიდა... ცოტა ხნის შემდეგ კი – შეტყო-

ბინება, რომ იოსებ ბინკინაშვილი უგზო-უკვლოდ დაიკარგა! როთული ყოფილა გაურკვეველობასა და სიცრუეში ყოფნაც და ცხოვრებაც. ოჯახმა იმთავითვე იცოდა, რომ იოსების მსგავსი ბიჭები არც ასე უბრალოდ, შემთხვევით კვდებოდნენ და მით უმეტეს, არც უგზო-უკვლოდ იკარგებოდნენ. შესაძლოა უკვე ხანში შესული მშობლები იმედს ეჭიდებოდნენ და გულს არ იტეხდნენ, რომ ახალგაზრდა რძალი და შვილიშვილი გაემხნევებინათ, მაგრამ გულის ყველაზე ბნელ კუნჭულში, მე, პირადად,

მხატვარი სოფიო ქელიძე

ყოველთვის მჯეროდა, რომ ომის დასრულებისას და შემდეგაც, წლების მანძილზე, პაპა ცოცხალი და უვნებელი იყო. დაბადებიდან მოუსვენარი ვარ (გადმოცემით ვიცი). ჩემებურად ვცდილობდი სამყაროს შეცნობას და პირველი მარცხი, რომელიც ჩემს მესხიერებას შემორჩა, გახლდათ სამი წლის ასაკში უნებლიედ მარცხენა საჩვენებელ თითში გაყრილი ბებიჩემის საკერავი მანქანის ნემსი. მახსოვს, ჩემი უფროსი ძმა როგორ დამცინოდა და თან სიყვარულით და მზრუნველობით მახვევდა დაზიანებულ თითზე ფუმფულა ბამბის სქელ ფენას – „ქორწილამდე მოგირჩებაო“. ამ ინციდენტის წყალობით შევიყვარე ალბათ კერვაც და საკერავი მანქანაც, რომლისთვისაც, სამწუხაროდ, დრო აღარასოდეს აღარ მაქვს.

ვიდრე გამართულად წერას ვისწავლიდი, ჩემს ნათქვამ ფრაზებს და სტრიქონებს ბებია ელენე იწერდა... შემდეგ დრო არასოდეს მყოფნიდა წერისთვის. ერთი ამოსუნთქვით ვაკეთებდი ყველაფერს, რათა დავმჯდარიყავი და სუფთა ფურცელი ამელო!

მიყვარს სუფთა ფურცელზე წერა! სწორედ ასეთი სუფთა ფურცელი მიდევს მუხლებზე და ვწერ! ძალიან მინდა ჭეშმარიტებამდე მისასვლელი გზა ვიპოვო და ვიდრე ამას მოვახერხებ, ჩემს წარმოსახვაში ძალიან ნაცნობი სახის შტრიხებით ჩემივე თანატოლი გოგონას პორტრეტს ვაცოცხლებ.

ფრანგი მაშკო

მაშკო ფრანგული სახელია არაა. ბაბუას და-ყინებული თხოვნით დაარქვეს მშობლებმა... ბაბუა! მაღალი, მუდამ გამხდარი; მოხდენილი ღიმილით და ჩანკნიკებული კბილებით – გულიანად იცინის და ეს ლამაზი კბილები მარგალიტებით უელავს! ბაბუა გმირია და მაშკო ამაცოცხლოს, რომ გმირი ბაბუას სისხლის და მოდგმისა – ის ქართველია! თავის მეგობარ იატაკქვეშელებთან ერთად ფაშისტებს ებრძოდა. მათ გადაარჩინეს სამხედრო ჰოსპიტალის დაჭრილი ბინადრები და მათ შორის პატარა ბავშვებიც. ბაბუა და მისი მეგობრები სამუდამოდ დარჩნენ ამ პატარა ფრანგული ქალაქის ისტორიაში. აქ შეხვდა ის ბებია მილენს. მათი შეხვედრის ისტორია საინტერესოცაა და ამავე დროს სასიამოვნოც. ბებია ორი მსუბუქად დაჭრილი ჯარისკაცი-მცველის იმედად იყო დარჩენილი მთელს ჰოსპიტალში, როდესაც სამხედრო განგაში ატყდა. არავინ იცის, თუ საიდან გაჩნდნენ იქ უცხო ენაზე მოსაუბრე ახალგაზრდა სამხედროები, რომლებმაც მძიმედ დაჭრილი პაციენტები თავშესაფარში გადაიყვანეს. როდესაც ჟანი და მიშელი, სუთი-ექვსი წლის ტყუპი ძმები გაჰყავდა ბაბუას შენობიდან, მძიმედ დაიჭრა. მილენა ბებია, მთელი კვირა, გვერდიდან არ მოშორდა უცხო ენაზე მოლაპარაკე ჯარისკაცს, ვიდრე არ დარწმუნდა, რომ გამოკეთდებოდა.

ბაბუა თავისი სამშობლოდან კომუნისტებს გამოექცა. როდესაც თებერვალი იწურება და ჰაერში გაზაფხულის ენით აუნერელი სურნელი ტრიალებს, ბაბუას თავისი საგარდელი ეზოში გამოაქვს და ვეება კაკლის ხის ქვეშ მაგიდას მადგმევენებს. ეს კაკლის ხე ნახევარ საუკუნეზე მეტისაა და ის ბაბუამ დარგო. ზის ამ ხესთან, რომელსაც ჯერ კვირტებიც არ გაშლია და შორს იყურება, შორს კი თეთრად დათოვლილი მთებია. ბაბუა იწყებს (უკვე მერამდენედ) ამბის მოყოლას და მეც (ასევე მერამდენედ) ვინერ მის მონაყოლს... ომი ახალი დამთავრებული იყო. იოსები იმ მეგობრის სანახავად ჩავიდა საფრანგეთში, რომელიც სამხედრო ჰოსპიტალში იწვა. გიგო ფრანგ იატაკქვეშელებს კარგა ხნის წინ შეუერთდა და მაშინ დაიჭრა, როდესაც ფაშისტები სულს ლაფავდნენ, თუმცა სისასტიკეს მაინც არ იშლიდნენ. სადგურში თანასოფლელები შეხვდნენ იოსებს, ფილაპეანთ გოგია და ომარანთ ზაქრო: „იოსებ, წამოდი, რაღას უცდი, ჩვენ უკვე ვბრუნდებით“, ხელს უქნევდნენ ბიჭები და მატარებელში, თავისკენ უხმობდნენ. ის მაინც აქეთ წამოვიდა, დაჭრილი მეგობრის ნახვა მოიმიზეზა. გაორებული იყო – ოჯახმა, მშობლებმა და მეუღლემ ხომ 44 წლის იმ უღიმღამო დილას გამოიგლოვეს, როდესაც მისი

უგზო-უკვლოდ დაკარგვის ბარათი მიიღეს. მერი – ის ახლა ვინ იცის, რამდენი წლის იქნება უკვე. რატომ მერი? გალაკტიონის ლექსის შემდეგ საქართველოში დაბადებულ თითქმის ყველა გოგონას ხომ მერის არქმევდნენ. თავისუფლების უინმა და წყურვილმა იმდენად გადანონა ყველაფერი ერთად, რომ ვერც მშობლებმა, ვერც ელენემ და ვერც პანია მერიმ, უკან, სამშობლოში ვერ დააბრუნა. მერამდენედ ხედავს ცხადად გონებაში, ცივის მთის კალთებს შეფენილი სოფლის პეიზაჟს, მკაცრად რომ გასცქერის ალაზანს გაღმა, გოროზ მეციხოვნედ აღმართულ, მუდამ თოვლიან კავკასიონის ქედებს. მერე რამდენჯერ გადაუცურავს ბიჭებთან ერთად სანაძლეოზე ეს მოდუღუნე ალაზანი, წელიწადში სამჯერ მაინც რომ გახელდება ხოლმე და მიაქვს არემარე; ღვთისმშობლის ეკლესიის ეზო და ბებური ცაცხვებით ჩაბურული ბულვარი დაუდგა თვალწინ; ქიტესაანთ ეზოს ამოფარებული ირმისთვალეა გოგონები და ჩუმად ამ ეზოსკენ გაპარებული მზერა – გაელიმა. ელენე! არისტოკრატების საგვარეულო პორტრეტიდან გადმოსულ ქალიშვილს ჰგავდა, პირველად რომ ნახა. დახვეწილი სახის ნაკვეთები, ეშხიანი სახე და გრძელი თითები! რამდენჯერ გადაფურცლა ბაბუამ გულში სათუთად შენახული წიგნის ფურცლები ზუსტად ამ გვერდებზე და რამდენჯერ გაეცრიცა თვალში კამკამა სილურჯე – როგორ ვგავარ თვალის ფერით ბაბუას და როგორ მიხარია, ეს მან არც კი იცის. რამდენჯერ დააპირა სამშობლოში ჩასვლა და იქაურობით უინის მოკვლა. როგორ ებრძოდა საკუთარ თავს, რომ იმ შავი ღიმიუზინის კარი არ გამოეღო და მშობლიური სახლის კარში აბლავლებული არ შევარდნილიყო. მაშინ, მხოლოდ წუთით გაატარეს თავისი სოფლის ქუჩებში და წამით თვალი შეავლებინეს მშობლიურ სახლს – მხოლოდ სახლს. სახლთან ქალი იდგა და გაოგნებული მისჩერებოდა ღიმიუზინს. ელენე! სულ არ შეცვლილიყო. არადა 25 წელი არ იყო პატარა დრო... ბედი მქონიაო, ხშირად უთქვამს ბაბუას, როდესაც საფრანგეთთან მისი გაცნობის პირველივე წუთებს იხსენებს. მილენას მამაც, ისევე როგორც ბაბუას ქართველი მამა, მევენახეობით იყო დაკავებული და მიშელ ბურონის მიერ საგანგებო ტექნოლოგიებით დამზადებულ სუფრის ღვინოს მთელს მხარეში ცნობდნენ. ალბათ მშობლიური სახლის და კუთხის სურნელი თუ აღმოაჩინა ბაბუამ ამ მამულში, თორემ მისი მოუსვენარი ბუნების ადამიანი სხვანაირად ვერ მიეჯაჭვებოდა აქაურობას. მიყვარს ბაბუა. ის მერიც მიყვარს, ბაბუას თვალით რომ არ ყავდა ნანახი, მაგრამ როდესაც მასზე საუბრობდა, ხელს მუდამ გულზე იდებდა. ვიცი რომ მერი მამაჩემზე ბევრად უფროსია და ისიც ვიცი, რომ შესაძლოა, ჩემნაირი მაშკოც არსებობს ამ სამყაროში. მაშკო, რომელსაც ასევე გმირი პაპა ჰყავს, იგივე ჩემი ბაბუა...

კახეთი 2016 წლის ნოემბერი

ვანო პაპა ნოემბერში გარდაიცვალა და არ

ვიცი, სიმბოლოურია თუ არა, რომ ზუსტად ნოემბერში ვისხენებ და თავს ვუყრი ამ ისტორიას; ვისთვის – ისტორიას, ჩემთვის კი დღემდე დაუსრულებელი ამბავია! ამბავი, რომელიც რელიქვიასავით მომყვება მთელი ცხოვრება და დასრულებით, ალბათ მხოლოდ ჩემთან ერთად დასრულდება... დანამდვილებით ვერავინ ვერაფერს იტყვის იოსების შესახებ, თუ როგორ და რა ვითარებაში დაიკარგა უგზო-უკვლოდ, ათიათასობით მისი ასაკის ჯარისკაცის მსგავსად, მაგრამ საფრანგეთში, ომის შემდეგ მისი ყოფნა და არსებობა, დასტურდება. ბევრი მიმსვლელ-მომსვლელი იყო ყოველთვის ვანო პაპას სახლში. ყველა სხვადასხვა ამბავს ჰყვებოდა. ზოგი აიძულებდა მოხუცს: „აი, ნახავ სალ-სალამათი რომ შემოგიღებს სახლის კარს და გადაგეხვევა“; ზოგი ცდილობდა სიმართლის და ჭეშმარიტების მარცვალ გაეღვივებინა: „ვანო, კაცო, აბა დაფიქრდი, ქერჩთან მაშინ იმისთანა ბრძოლები მიდიოდა, ცოცხალი იქ სულიერი ვინ დარჩებოდაო“. იმედს მაინც არ იკლავდა დიდი პაპა და იმედთან ერთად წავიდა ამ ქვეყნიდან!... ნოემბრის თვეში... შავი ლიმუზინის ამბავი კი, რომელიც ერთხელ და ისიც გაკვრით გაიხსენა

ელენე ბებიამ, დღემდე მოსვენებას არ მადლევს. თუ რომელი ქვეყნის დროშა იყო დამაგრებული საელჩოს კუთვნილ იმ შავ ლიმუზინზე, ბებიას ამის შესახებ არაფერი უთქვამს და ალბათ მაშინ არც მიუქცევია ყურადღება, რადგან ასეთი მანქანები იმ დროს სოფელ-სოფელ და მით უმეტეს, უბან-უბან არ დადიოდა. თანაც ზუსტად იმ ქუჩაზე, რომელზეც მე გავიზარდე, მანამდე დედაჩემი გაიზარდა და დედაჩემამდე – იოსები პაპა მოველინა ქვეყანას! ელენემ მაშინ გაოცების მეტი ვერაფერი მოახერხა და მხოლოდ დღესაა დარწმუნებული, რომ იმ შავ ლიმუზინში მისი იოსები იჯდა... ზღაპრად ვკითხულობ ამ ამბავს, მგონია და გულის ნათელ კუნჭულში მაინც იმედად ვიტოვებ, რომ საფრანგეთის ერთ პატარა ნაწილში, პირობითად, იქაურ „კახეთში“, ჩვენი ფრანგი მაშეიკო ცხოვრობს, ლურჯად კამკამა ცისთვალა, დიდი მაშო ბებიასავით ლოყანიტელი და ლამაზი!.. აქ კი, დილაობით, ისევ ბელურები ხმაურობენ ჩემს ფანჯრებთან, თუმცა ამინდის პროგნოზით ვხვდები, რომ უახლოეს დღეებში შაშვებიც გამოჩნდებიან!

**თიმურ
ჩალაბაშვილი**

ქრისტიანული პოეზიის ფესტივალის

„წმინდა ნინოს ჯვარი“

ახალი ლაშქრეატები

22 დეკემბერს უკვე მერვედ ჩატარდა ქრისტიანული პოეზიის ფესტივალი „წმინდა ნინოს ჯვარი“

ფესტივალის მონაწილეებსა და სტუმრებს მასპინძლობდა გიორგი ლეონიძის სახელობის ქართული ლიტერატურის მუზეუმი

ფესტივალის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ **ლია დაუშვილმა** ქართული მწერლობის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისათვის ფესტივალის მთავარი პრიზით „წმინდა ნინოს ჯვარი“ დააჯილდოვა ბატონი **თემურ ჩალაბაშვილი**.

ფესტივალის ჟიურიმ: **ზაალ ბოტკოველი (თავმჯდომარე), მამა ილია ჩიკვაძე, ბადრი სულაძე, გივი ჩილვინაძე** ფესტივალის მთავარი პრიზი „წმინდა ნინოს ჯვარი“ მიაკუთვნა: **ედუარდ უგულავას, ელდარ ჭიჭიაშვილს**.

ფესტივალის პრიზი „წმინდა ნინოს ჯვრის მედალიონი“ გადაეცათ: **კახა სულუაშვილს, ნინო დარბაისელს**.

ფესტივალის პრიზით „წმინდა ნინოს ჯვრის მედალი“ დაჯილდოვდნენ: **ზოია ვაშაკიძე, თინათინ სიყმაშვილი, ზვიად ნეფარიძე, მკაა გელაშვილი, ლალი მიქაია, მამუკა დემეტრაშვილი, მზია თვალაბეიშვილი, მარი**

თაბაგარი, ნინო ახალაშვილი, თიკა გელაშვილი, ქალთამზე (ანა) სურმანიძე, თენგო ხუციშვილი, ირაკლი ასლანიკაშვილი.

ფესტივალის დიპლომები გადაეცათ **ბექა ზამთარაძეს, მაია დიაკონიძეს, ნინო ტარყაშვილს, ივეტა პავლიაშვილ-დონნაძეს, იამზე არველაძე-ხეცურიანს, კესარია (დოდო) აბაშიძეს**.

ქრისტიანული პოეზიის ფესტივალის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და ორგანიზატორია ლიტერატურული ჟურნალი „ოლე“.

ნანა
მანიჭაშვილი

არც კი ვიცი, სად მეძახის
მოხატული, ჭრელი მდელო,
მუდამ, შენზე მოლალოლმა,
მერამდენე ლექსი ვწერო...

ნ. მანიჭაშვილი

ღა ეს გულიერ გავამთელო

არც კი ვიცი, სად მეძახის
მოხატული, ჭრელი მდელო,
მუდამ, შენზე მოლალოლმა,
მერამდენე ლექსი ვწერო.
სითეთრეში, ჩაძირული,
ღრუბლებს მისწვდეს ფრთებით წერო,
ლალი ირმის შეძახილით –
მთა და ბარი შევაჯერო.
ბილიკი-ბილიკ გამოფუყვე,
კორდიანი – ფეხით ვთელო,
არც შენ დამრჩე – დარდიანი
და... ეს გულიც – გავამთელო!

როდემდის ვიყოთ

შემოხვევია შენი დარდი,
როგორც ვაზი,
ჩაკრული ჭიგოს,
შენი ცრემლები
მეც მატირებს
და მირღვევს ლიბოს.
სიმართლე თვალში
თვალს გამიყრის და,
იქნებ, მკითხოს:
ჩვენ – ამ ყოფაში
და... ამ დარდში,
როდემდე ვიყოთ?!

ზედაზენი

ზედაზენს ათევს ღამე, –
ზეცა კაშკაშით ხვდება,
ტყეში სიჩუმე დადის,
სიჩუმე ყველას სწვდება.
ბუუტავს სანთელი თავისთვის,
მიიღევა და ქრება,
ტაძრის კედლები სინმინდის
შუქით გამთბარი ჩნდება.
მადლი ტრიალებს ძველი,
წმინდა მამათა კერას,
მოჩანს სანახი ქართლის,
ქვემოთ გადაშლილს ვხედავ.
აქედან, ისმის – ლოცვა,
მთელ საქართველოს სწვდება,
და, ერთიანად, თქმული,
ზეცაში ადის, – ღმერთთან!

მე შენს ძახილზე მოვედი

მე შენს ძახილზე მოვედი,
სხვა, არა გამიგია, რა,
გულის ყვავილად გაშლილი,
ველი დამიხვდი მზიანად.
მეც მოველ, როგორც მელოდი,
გავხდით: ერთურთის ზიარად,
მოვდივართ, მოგვაქვს უღელი,
ცხოვრების – მკაცრი მანტია,
რაოდენ საამური:
მაისობს, განა – მარტია?! –
რამდენიც უნდა გავიდეს,
სულ, ჩაუქრობლად ანთია!..

არავგო

მთებს შორის ღარად მოქცეულ, ნაჟურო მთათა...
ირმის ცრემლებად ჩამოსული, ორ ფერში ხარობ,
მთათა ზვინებში მოჩუხჩუხევე, არავგო, ჩქარო,
რამდენი წელი შენს ნახვას და შეხებას ვჩქარობ.

* * *

შენი უიმედო სიყვარული,
შენზე ფიქრი, ისიც უიმედო,
ფიქრში ღამეები ნათენები, –
დასავინწყებლად, როგორ გავიმეტო?..

ისევ, ის – წუთები, – ნანამები,
ისევ, დებრესია, – არეული,
შენი ნაკვალევს მიმდევარი, –
ისევ, ჩემი თავი, – მთვარეული.

ისევ, შენი მოსვლის მოლოდინი,
შენი ჩახუტების იმედები,
ისევ, გამახსენდა – ის დღეები, –
მახსოვს, შენ ნახვას რომ ვიბეძებდი.

შენგან გახიზნული სიყვარული,
როგორც თოვლში გაყინული და დამზრალი,
ისევ, – უიმედო გულის ფეთქვა,
თითქოს, ხვალის გზები – გადამწვარი.

მანც, იმედები, ჯერ, – ცოცხალი,
შენი დაბრუნების იმედები,
ისევ, სიყვარული და... იცოდე,
მანც, უსასრულოდ, გელოდები.

* * *

წავიდეთ, ჩარგალს ვესტუმროთ,
მეც არ ავსულვარ, – წლებია,
წავიდეთ, ვნახოთ მგოსნები, –
ერთმანეთს როგორ ხვდებიან.

ვაჟას კერიას ვესტუმროთ, –
სანამ არ არის გვიანი,

წავიდეთ, ვნახოთ ყვავილნი,
მისი დეკა და ღვიანი;

წავიდეთ და... ჩვენც გავლადდეთ,
რომ ვიყოთ ხალისიანი...
დავლოცოთ ვაჟას საუფლო,
ავმალდეთ ხვალის სიამით.

* * *

ჭაუხტი შაუყრიათ ნისლი,
ჯიხვებს გადუფლიათ მთები,
ისევ, – მთების ბოლოს გიცდი,
მაგრამ... აგვიანებ, ვხვდები.

უნდა – გვევლო მთებში, ერთად,
ფეხით შემოგვევლო მინდვრებ,
უნდა – აგვეყარა სევდა,
უნდა – დაგვეტოვა იქვე.

ცოტა, გავშოროდით – ქალაქს,
წამით გავქცეოდით – ნერვებს,
უნდა – ავყოლოდით – ქარაფს, –
თუნდაც, არ მეცოცხლა მერე.

კოფეკარ...

კიდევაც, – ფშავს ვესტუმრები,
კიდევაც, – ვნახავ მთის სერებს,
კიდევაც, – გულში ჩავიკრავ –
მე ფშავში დანერილ ლექსებს.

კიდევაც, – ფშავს ვესტუმრები,
კიდევაც, – ვნახავ, იქ, ჯიხვებს,
ფშავლის კაფიას მოვუსმენ,
კაცს რომ გულს აუგიზგიზებს.

კიდევაც, – ფშავს ვესტუმრები,
კიდევაც, – გულს გავიხარებ,
მასპინძელ შემოგვთავაზებს:
დამბალ ხაჭოს და ხლოვანებს.

კარგიო, უთქვამს აღდგომელას, დაქრევა რომ არ დამაზნარალოთ, დიდი ძაბრი მომეყრით, პირში ჩავიდუნ და თქვენ ჩაფით ჩამასხით ღვინოო. ასეერ მოქრეულან. ასხავენ სარეკლონი ძაბრში და სვამს აღდგომელა. თან გაკვირვებულენი არიან, სად ჩასდის ამ ოხერს ამდენი ღვინოო... რომ დაწლილა ჩაფი, ამოუხედავს აღდგომელას, – გათავდა, აღარ არისო? – უციოხავს.

გ. ჩილვინაძე

აღდგომელა გლოველი

(მოხვაში დარჩენილი ამბები. ბუჭუ კუჭაშვილის ნაამბობი)

უძლიერესი რაჭველი ვაჟკაცი, ცნობილი და დაუძლეველი თამადა, შქმერელი აღდგომელა გლოველი მეოცე საუკუნეში ცხოვრობდა. მასზე საოცარი თქმულებებია დარჩენილი, ერთ კოკა ღვინოს სვამდა თამალობამდე ან სუფრის მოღვევის შემდეგ...

მოხვაში აღდგომელას ქალიშვილი ჰყავდა გათხოვილი ოქროპირ კუჭაშვილზე და მათი ხშირი სტუმარი იყო. ერთხელ მარტო ახლადმოყვანილი პატარძალი დახვედრია შინ, ოჯახის სხვა წევრები და მათ შორის აღდგომელას ქალიშვილი, მოშორებით მდებარე ვენახში ყოფილან სამუშაოდ. პატარძალი მარჯვედ დატრიალებულა, უცებ კარგი სუფრა გაუშლია სტუმრისთვის და ზედაც ღვინით სავსე მოზრდილი დოქი შემოუდგამს. ცოტა ხანში სამზადიდან შესულს კიდევ რალაც შეუმატებია და თან დოქისთვის წაუვლია ხელი, დაისხით ბატონოო. მაგრამ დოქი ცარიელი შერჩენია. ვაიმე, ცარიელი დოქი მომიტანია, ბოდიშო, უთქვამს შეცბუნებულს. არა, შვილოო, გაღიმებია აღდგომელას, ეგ სამწყურვალოდ (წყურვილის მოსაკლავად) დავლიეო. გაკვირვებულ პატარძალს ისევ შეუვსია დოქი. აღდგომელა მარტო ხომ არ დაინყებდა ქეიფს, კარგად უსადილნია, რამდენიმე ჭიქით პატარძალი და ოჯახი უდღეგრძელებია და მაღლიერებით დამშვიდობებია მასპინძელს.

* * *

აღდგომელა საზანოში მიდიოდა თურმე, იქ ღვინოს ყიდულობდა. გზად ზოდელ კაცს დამგზავრებია, გვარად გიორგაძეს, რომელსაც ღვინო მიჰქონდა გასაყიდად ფუთნახვერიანი ტიკით. აღდგომელას ლაპარაკი გაუბამს,

გაუცვნიათ ერთმანეთი და მერე უკითხავს, რამდენია შენი ღვინო და როგორ ჰყიდო? ფუთნახვერიაო, უთქვამს გიორგაძეს. ჰოდა, მე მომყიდე ბარემ, ფულიც მაქვს აგერ ჯიბეში და თან ძალიან მონყურებული ვარო. ზოდელს უთქვამს, წყურვილის მოსაკლავად ისე დაგაღვევინებ, შე კაცოო. არა, მე წყურვილს ცოტა არ მომიკლავს, ეგ ტიკი სულ უნდა დავცალო, ჯობია მომყიდოო. ზოდელს გასცინებია, შენ თუ ამას სულ დაღვევ, არაფერი მინდა შენი, ღმერთმა შეგარგოსო. კარგიო, უთქვამს აღდგომელას, ჩვენს გაცნობას გაუმარჯოსო და მიუყუდებია პირზე ტიკი, დაუყვანია ნახვერამდე, ერთი შეუსვენია, მეორე სადღეგრძელოთი ღვინის პატრონი და თავისი თავი უდღეგრძელებია, დაუცლია ტიკი და დაკეცილი მიუცია პატრონისთვის.

გაკვირვებულა ზოდელი, ბოლოს უკითხავს, თამალობა თუ გეხერხებაო? გამორჩეული თამადა ვარო, გასცინებია აღდგომელას. მაშინ ერთი სათხოვარი მაქვს, ამ შაბათს შვილის ქორწილი მაქვს, ახალ მოყვრებს ცნობილი თამადა მოჰყავთ, აბაშიძე, თუ კარგად ითამადავ და იმასაც დაათრობ, ორი ცხენის საპალნე ღვინოს გაგატან რაჭაშიო. კარგიო, უთქვამს აღდგომელას, იმასაც დავათრობ და ქორწილის შემდეგ დამატებით ერთ ჩაფ ღვინოსაც დავცლიო. მართლაც დათქმულ დღეს სტუმრებია ოჯახს, კარგადაც უთამადავ, აბაშიძეც დაუთვრია და ბოლოს ყველას გასაკვირად ერთი ჩაფი კიდევ დაუყოლებია... მასპინძელს აუკიდნია ორი ცხენისთვის დათქმული საპალნე და სტუმარს მაღლიერებით დამშვიდობებია.

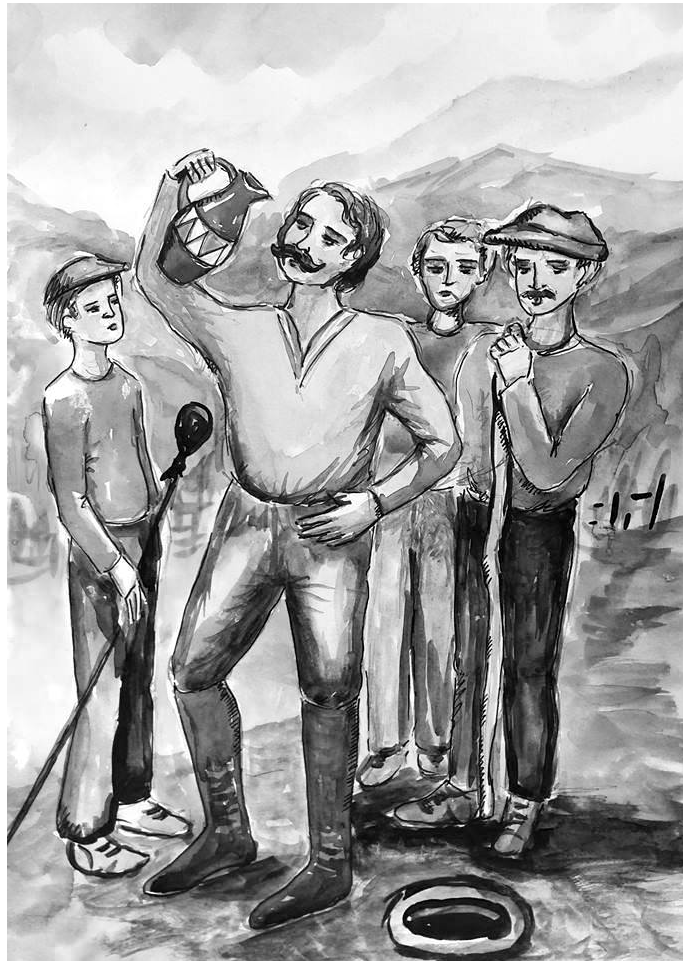

* * *

ერთხელ აღდგომელას სოფელ სარეკში გამოეწვიო. იქაურები ქეიფობდნენ თურმე და შორს მიმავალი მგზავრიც მიუწვევიათ. იქვე ღვინით სავსე ჩაფი მდგარა და შეუთავაზებიათ, თუ დაცლი, ას მანეთს მოგცემთო. დავცლიო, უთქვამს აღდგომელას. დანიძლავებოდნენ სარეკლები – თუ ვერ დაცლი, შენ უნდა მოგვცე ასი მანეთი, თან წვეთი არ უნდა დაგექცესო. კარგო, უთქვამს აღდგომელას, დაქცევა რომ არ დამაბრალოთ, დიდი ძაბრი მომეცით, პირში ჩავიდებ და თქვენ ჩაფით ჩამასხით ღვინოო. ასეც მოქცეულან. ასხავენ სარეკლები ძაბრში

და სვამს აღდგომელა. თან გაკვირვებულები არიან, სად ჩასდის ამ ოხერს ამდენი ღვინოო... რომ დაცლილა ჩაფი, ამოუხედავს აღდგომელას, – გათავდა, აღარ არისო? – უკითხავს. გათავდა, გახეთქა შენი მუცელიო, უთქვამთ გულშემოყრილებს, არ ელოდნენ მისგან ჩაფის დაცლას თურმე, მიუციათ იქვე შეკრებილი ასი მანეთი და წამოსულა შქმერელი გოლიათი გამარჯვებული.

აღდგომელას სახელი და საქმენი ცნობილი იყო ხალხში. ჩვენში ვინმე ბევრ ღვინოს ან თუნდაც წყალს რომ დაღევდა, ეტყოდნენ ხოლმე, რა იყო შე კაცო, აღდგომელა ხომ არა ხარო?..

მხატვარი სოფიო ქელიძე

მწერლობა – ზნეობისა და მორალის, სიმართლისა და სინდისის ქადაგებაა, რაჯ ხელს არ აძლევს, უზნეო და ამორალურ, ფუფუნანი სულის ადამიანებს; ამიტომ, ხელს კი არ უწყობენ, ებრძვიან, – ხან ფარულად, ხან – აშკარად... რამდენი სულიერი მოძღვარი მოკლეს?!.. ვინ აწვა ჭვარზე იესო? ვის უნდა დაენვა კორნოზე დანტე ალიგიერი? ვინ მოკლა ჰუშკინი? ვინ მოკლა ლე-რმონტოვი? ვინ მოკლა ილია? ვინ მოკლა ხოსე რიზალი? ვინ მოკლა ჰანლო ნერუდა? ვინ მოკლა გარსია ლორკა? და... ვინა დგას რიგში?!..

ფ. რაინა

ო
ლ
ე
ს
ს
იტ
ყ
ვა

ალმანახ „ამერ-იმერი“ კურთხევა – დიდი პრეკლეს ქალაქში...

(სიტყვა თქმული ალმანახ „ამერ-იმერის“ წარდგინებაზე 2018 წლის 31 ოქტომბერს)

ჭეშმარიტი გულითადობით მოგესალმებით, ჩვენო, ძვირფასო სტუმრებო, ჩვენო, ძვირფასო, კალმოსანო კოლეგებო, ჩვენო, ძვირფასო, თელავის საზოგადოებაჲ!..

ეს-ეს არის, დამთავრდა პირველი ტურის საარჩევნო ციებ-ცხელება, მაგრამ... ჯერ, კიდევ, მისი შთაბეჭდილებების ქვეშ ვართ. რაც მთავარია – საყოველთაოდ ცნობილი სენტენციისა არ იყოს: „ბოროტსა სძლია კეთილმან, არსება მისი გრძელა“... ღმერთმა ქნას კეთილმა გაიმარჯვოს...

ამ ფონზე, დღეს, მნიშვნელოვანი, სალიტერატურო მოვლენის მოწმენი ვხდებით... გამოიცა და საზეიმო ვითარებაში წარმოგვიდგება საქართველოს ერთ-ერთი, დამოუკიდებელი სამწერლო მესიტყვე – ალმანახი „ამერ-იმერი“.

რა შეიძლება ითქვას, საპრეზიდენტო – საარჩევნო ჭაპანყვეტის პირველი ტურის დამთავრების შემდეგ? „ამერ-იმერი“, გაზაფხულის მერცხალივით, შემოფრინდა პატარა კახის ქალაქში. ვფიქრობ, ეს, თითქოს, ერთგვარი მოციქულია საქართველოს ერთიანობისა, თავისი მინიმუმებით: „ამერით და იმერით“.

ალმანახის დამფუძნებელი, პროექტის ავტორი, გამომცემელი და მთავარი რედაქტორია – ვაჟა ჩორდელი, რედაქციის საპატიო წევრი – იორამ ლუდუშაური, პასუხისმგებელი მდივანი – ლელა მეტრეველი, რედაქტორები: ზაალ ბოტკოველი, ნანა გოგუაძე-ლობელი, ჯემალ დავლიანიძე, რევან დანელია, ანა ერისთავი, ზურაბ თორია, პაატა იაკაშვილი, გულო კობიაშვილი, ჯემალ მეხრიშვილი, არტურ სულამანიძე, ზურაბ ქობალია, თემურ შავლაძე და ჯემალ ჭელიძე.

უპირველეს ყოვლისა, „ამერ-იმერს“ და მთელ მის სარედაქციო კოლეგიას დავლოცავთ, დღეგრძელობას – მზეგრძელობას ვუსურვებთ.

ამ ალმანახის გამოცემა და მთელი მისი საქმიანობა, რესპუბლიკის სხვა სამწერლო გამოცემებთან ერთად, თავისებური მოვლენაა დუხჭირ საქართველოში ამ, გლობალიზმის ეპოქაში, როცა ადამიანის სულიერება იგნორირებულია და... ლამის, ნულამდე დავიდეს. ყოველგვარი მიკიბ-მოკიბვის გარეშე, რომ ვთქვათ, განსაკუთრებით უჭირს საქართველოს, – ველარ გასწორდა წელში, როგორც სახელმწიფო, – 30 წელია, თითქოს, ბნელეთში დავბორიალობთ, თითქოს, მიინავლა – ათას ქარცეცხლში გამოვლილი ქართული, – მეომრული და მედგარი სული. ყველაფერზე ჩარჩულმა მიდგომამ, ქვეყანას მთავარი საყრდენი, ლამის, გამოაცალა – ეს საყრდენია – ერის სულიერი წინამძღოლი. ყველა დროში, – საქართველოს და ქართველ ერს, უფრო დიდი მტერი არ ჰყოლია, როგორც ქართული მწერლობის მტერი, რადგან ქართული სული ყველაზე უზენაესად მწერლობით არის გამოხატული. ქართული სული გამოხატულია: რუსთაველის გენიალური „ვეფხისტყაოსნით“, დავით გურამიშვილის „დავითიანით“, ნიკოლოზ ბარათაშვილის გენიალური „მერანით“ და „ფიქრნი მტკვრის პირას“ სახით, ილიას გენიალური „ოთარანთ ქვრივით“, „გლახის ნამბობით“, საპროგრამო „მგზავრის წერილებით“, აკაკის გენიალური ლირიკით „თორნიკე ერისთავით“ და „ბამი-აჩუკით“, ვაჟა-ფშაველას გენიალური „გველის-მჭამელით“, „სტუმარ-მასპინძლით“, „ალუდა ქეთელაურით“, „გოგოთურითა და აფშინათი“, „ბახტრიონით“, „მოხუცის ნათქვამით“ და სხვა... აღარ ჩამოვთვლი XX და XXI საუკუნის მწერლებსა და მათ შედეგებს... აი, სად არის ყველაზე უკეთესად გამოხატული ქართული სული, ქართველობის იერ-სახე, ქართული გენის სიდიადე, რომელიც დაინყო, ჯერ, კიდევ, უძველესი საუკუნეებიდან.

ჩვენ ჯეროვანი, პატივი, უნდა ვცეთ ჩვენს საა-

მაყო წარსულს, რომელმაც კულმინაცია, კულტურით გამოხატა და, განსაკუთრებით – მწერლობით, ქართული მწერლობა თავისი დიდი წარსულით მოვიდა... მეცნიერული კვლევების ახალი ვერსიებით დგინდება, რომ მთელ ხმელთაშუა ზღვის არეალში პროტოქართველები ცხოვრობდნენ. ექსპერტთა დასკვნით, თვით, ეგვიპტის ფარაონთა „დეენემი“ ყველაზე ახლოს უდგება ქართულ დეენემს, დგინდება, რომ ეგვიპტის კუნძულებზე, სადაც ელინები ცხოვრობდნენ, უნინ პროქართველებით იყო დასახლებული; პროქართველები ცხოვრობდნენ აგერთვე – აპენინის ნახევარკუნძულზე, – რომაელებზე ადრე, ხოლო პირინეის ნახევარკუნძულზე – ესპანელებზე ადრე, იქ, დღემდე დარჩენილია ქართველების მონათესავე ტომი, – ბასკების სახით და იბერიის სახელწოდებით. ქართველთა ალი-კვალი ნისლიან ალბინამდეც კი მიდის. ისიც, ხომ, დგინდება, რომ ევროპის ხალხების აკვანი კავკასია იყო. ხომ სენსაციაა ისიც, რომ ხმელთაშუაზღვის კუნძულ კრეტაზე აღმოჩენილი ოთხიასწლის წინანდელი ე.წ. „ფესტოსის დისკო“, მხოლოდ ქართულად გაშიფრა ქართველმა მეცნიერმა გია კვაშალავამ.

მე მექანიკურად კი არ ჩამოვამძივე ჩვენი, უძველესი, ისტორიული ექსპურსი. აი, ამ პროტოქართველების განვითარებული გენების წყალობითაა დიადი ქართული მწერლობა. მწერლობა დამწერლობაზეა დაშენებული და... ამიტომ, მისწერი შორსმჭვრეტელობით აღნიშნა სასიქადულო მეცნიერმა – ივანე ჯავახიშვილმა, რომ „ქართული დამწერლობა საუკუნეთა სიღრმეში იკარგებაო“...

სამწუხაროდ, ფარნავაზის წინარე, სამწერლო პოზიტივი, წყვილით არის მოცული...

დღეს, ყველაზე, არსებითი კომმარი და მეცნიერ-ექსპერტთა საბედისწერო პროგნოზი რა არის? 50 წლის შემდეგ, პლანეტის რუკიდან ქართველობის გაქრობა, რაც უპირველეს ყოვლისა, მიიღწევა ქართული სულიერების გაქრობით. ქართული სულიერების შემოქმედი, ხომ მწერლობაა. ამიტომ, არის, პირველი სამიზნე, მწერლობა. რა გენიალურად თქვა მარადიული ფორმულა, ყაზახეთის პრეზიდენტმა – ნურსულთან ნაზარბაევმა, რომ: „ერის კოდი კულტურაში დევსო“. ხოლო, კულტურის მწვერვალი, ხომ მწერლობაა. აი, ამიტომ, ქართველობის ყველაზე შენიღბულ, ფარისევლ და მზაკვარ მტრებს ქართული მწერლობა აქვთ მიზანში ამოღებული...

ჩვენი პლანეტის თავზე კომმარი განოლილა, – ზეძალის იარაღით: ძალმომრეობის, ურწმუნობის, ნარკოტიკების, უზნეობის, ამორალობის, სიმზაკვრის, პიროვნული ამბიციების, მომხვეჭელობის, მტაცებლობის, ყველაფრის დასწრებისა და მოსწრების „ფილოსოფიით“. კაცობრიობა კატასტროფის წინაშეა, ყოფნა-არყოფნის გზაჯვარედინზე დგას. გლობალიზმმა, რომელსაც ორი მხარე აქვს – ბედნიერებისა და უბედურების. მთელი სამყარო არჩევანის წინაშეა: ან გაიაზროს, გააანალიზოს დღევანდელი რეალობა და იფიქროს ბედნიერ მომა-

ვალზე, ანდა – შეეგუოს მესამე ცივილიზაციის დასასრულსა და კატასტროფას. კაცობრიობა, ასეთი, გლობალური საფრთხის წინაშე – არასოდეს ყოფილა...

ამ, კომმარულ ფონზე, უფლის რწმენასთან ერთად, XXI საუკუნის ადამიანის სულიერი სამყაროს განმენდის და გადარჩენის გარანტი ჭეშმარიტი მწერლობაა, რომელმაც, როგორც ბევრჯერ მითქვამს, ადამიანი გამოიყვანა გამოქვაბულიდან. რომ, არა – მხატვრული სიტყვის მსოფლიო გენიოსები, ალბათ, წარმოგიდგენიათ – სულიერი განვითარების რომელ საფეხურზე ვიქნებოდით. აქვე, დავძენ იმასაც, რომ – ჩვენ დავარისხებთ სოკრატეს მონაფისა და არისტოტელეს მასწავლებლის, ფილოსოფოს პლატონის ანტიფილოსოფიურ მოსაზრებას, რომ პოეტები – უმაქნისი, უსარგებლო, უაზროდ მოჯანყე, შარანი ხალხი და საერთოდ განდევნა თავისი „იდეალური სახელმწიფოდან“... ყველაზე დიდი ფილოსოფოსი, ხომ – ცხოვრება, ცხოვრების რეალობა და ჭეშმარიტებაა. ჭეშმარიტება კი – ადამიანის სულის ინჟინერი მწერალია. როგორც გენიოსები გვასწავლიდნენ... ხალხის გენიალური სენტენციაა: „შეუმცდარი, მხოლოდ ღმერთიაო“ და...

მე, აქ, ისევ, პლატონის გენიალურ მოსწავლეს – არისტოტელეს მოვუხმობ: „მართალია, პლატონი ჩემი მასწავლებელი და დიდი მეგობარია, მაგრამ... უფრო დიდი მეგობარი ჭეშმარიტებაა“...

მოვუსმინოთ ნიკოლა ტესლასაც: „კოლორადო-სპრინგში მე გავყლინთე დედამინა ელექტროენერგიით. ჩვენ სხვა ენერგიების გამოყენებაც შეგვიძლია, ისეთის, როგორიცაა – დადებითი გონებრივი ენერგია. იგი – ბახისა და მოცარტის მუსიკაშია, ან, სულაც – უდიდესი პოეტების ლექსებში“...

წლების მანძილზე ვეძებდი, როგორ შეიძლებოდა, ამ ენერგიებით ადამიანებზე ზემოქმედება...

რას ამბობს სამუელ კოლდრიჯი? „შეუძლებელია იყო პოეტი და, იმავდროულად, არ იყო ფილოსოფოსი“...

რას ამბობს ვოლტერი: „პოეზია სულის მუსიკაა“... რას ამბობს გარსია ლორკა? „პოეტის მისიაა სული შთაბეროს, – ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით“... რას ამბობს გურამ დოჩანაშვილი? „ჩვენი, – პანია საქართველო მსოფლიო პოეზიის რუკაზე, ერთ-ერთი, დიადი და ძლევამოსილი სახელმწიფოა“... რას ამბობს დემოკრიტი? „რასაც პოეტი ღვთის შთაგონებით წერს, ყველაფერი მშვენიერია“... რას ამბობს ანატოლ ფრანსი? „ლექსების თხზვა ღვთისმსახურებასთან ძალზე ახლოსაა“...

ვფიქრობ, სხვა კომენტარები აღარ არის საჭირო...

ავილოთ, თუნდაც საქართველოს მაგალითი, – რომ არა, ჩვენი სულმნათი და ეროვნული სიამაყე: რუსთაველი, დავით გურამიშვილი, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია, აკაკი, ვაჟა და... სხვანი და... სხვანი...

ვინ ვიქნებოდით?.. რანი ვიქნებოდით?.. და –

რით მოვიწონებდით თავს მსოფლიოს წინაშე?!

ნურავინ ჩამომართმევს გადაჭარბებად, თუ, ვიტყვი, რომ, თითქოს, ჩვენი, ეროვნული სულის დაისი დაინყო... ამის წინაპირობა გახლავთ: დღეს, მწერლობის როლის შეუფასებლობა, ან, უარყოფა, – ეს – კატასტროფაა... კაცობრიობის ისტორიის გაკვეთილებით ვიცით, რომ, ვინაც მწერლობის, – სულიერების, სიბრძნის ფილოსოფია ჯეროვნად არ შეაფასა, იმ ქვეყნების, ხალხების, ერების ალი-კვალ-იც აღარ არის... მე, შეიძლება, დღეს, მესამედ, გავიმეორო ყაზახეთის პრეზიდენტის გენიალური სიბრძნის ფორმულა: „ერის კოდი კულტურაში დევსო“.

მწერლობა – ზნეობისა და მორალის, სიმართლისა და სინდისის ქადაგებაა, რაც ხელს არ აძლევს, უზნეო და ამორალურ, ჭეუჭყიანი სულის ადამიანებს; ამიტომ, ხელს კი არ უწყობენ, ებრძვიან, – ხან ფარულად, ხან – ამკარად... რამდენი სულიერი მოძღვარი მოკლეს?!.. ვინ აცვა ჯვარზე იესო? ვის უნდა დაენვა კოცონზე დანტე ალიგიერი? ვინ მოკლა პუშკინი? ვინ მოკლა ლერმონტოვი? ვინ მოკლა ილია? ვინ მოკლა ხოსე რიზალი? ვინ მოკლა პაბლო ნერუდა? ვინ მოკლა გარსია ლორკა? და... ვინა დგას რიგში?!.. აი, გონების სიბრძნე და სატანური ბოროტების სათავე...

განსაკუთრებით დღეს, – ამ, ძალმომრეობისა და ძნელბედობის ჟამს, რომელსაც „გლობალიზმის ეპოქა“ ჰქვია, მსოფლიომ თუ, არ გაითვალისწინა სულიერებისა და სულიერების მოძღვართა როლი, არც – დელფოსისა და არც – მემფოსის მისწვია საჭირო, როგორც – ზემოთაც აღვნიშნე, ჩვენი

პლანეტის კატასტროფა გარდაუვალია...

მწერლობა, დღეს, ისეა საჭირო – როგორც მზე და სიცოცხლე. ამიტომ, ჯეროვანი დაფიქრება და საქმე მართებთ დედამიწაზე, ყველა მოაზროვნე სულიერს, – ჭეშმარიტი კულტურის მოძღვართათვის მწვანე გზის გახსნისა და ხელშეწყობისათვის, მაგრამ, გულისტკივილით, არ შეიძლება არ აღვნიშნო: ფრანკფურტში, წიგნის ბაზრობაზე ქართული კულტურის საუკეთესო წარმომადგენლებად, მივლინებული 70 კაციანი ჯგუფი, რომელიც, უბრალოდ, რომ ვთქვათ, სამარცხვინოზე სამარცხვინოა – ქვეყნისთვის, ქართველი ხალხისთვის, ხელისუფლებისთვის და კულტურის სამინისტროსთვის. ნუთუ, აღარც ღმერთი არსებობს, აღარც – სამართალი და აღარც – სინდისი?!.. ნათქვამია: „მზეს, ხელისგულით ვერავინ დაფარავსო“ და... დრო თავისას იტყვის, – ვერავინ გაექცევა ჭეშმარიტებას!!!..

ჩვენო, ძვირფასო ხალხო, ჩვენო, ძვირფასო საზოგადოებავ, სამწერლო ზარები: „ოლე“, „უქიმერიონი“, „ამერ-იმერი“, „განთიადი“, „ჭოროხი“, „ლიტერატურული საქართველო“, „მწვანეყვავილა“, „ლიტერატურული მესხეთი“, „მწერლის გაზეთი“, „ცისკარი“, „ხორნაბუჯი“ ზარებს რეკავენ და ქვეყანას აუწყებენ, რომ – „არ მომკვდარა, მხოლოდ, სძინავს, გაიღვიძებს, ისევ, ერი“...

ჩემი სიტყვის დასასრულს, ერთხელ, კიდევ, დავლოცავ „ამერ-იმერის“ თაოსნებსა და მთელ ქართულ მწერლობას, ამ, ახალ, სამწერლო პირმშოს, მორიგ, დაბადებას, ვუსურვებ: წარმატებასა და წინსვლას, – ქართველი ერის, ქართველი ხალხის საკეთილდღეოდ...

განახლებული საეპისკოპოსო სასახლე და სიძველეთსაცავი

ნათია
მჭედლიშვილი

დარეჯანთან ერთად აუცილებლად უნდა ვახსენოთ ნამდვილი, ხორციელად მშობელი დედა ამირანისა – დალი. დალი ქალღმერთია, მზეგარეული, ოქროსთმიანი, ოქროს ხელსაქმის იარაღებით. მის ძაღმოსილებზე საუბარი საჭიროა აღარ არის. საგულისხმოა ამირანის დაზადების ადგილი – მაღალი კლდის მწვერვალზე აუვალი მღვიმე. გავიხსენოთ როგორ ინვალია სულკალმახმა იქ ასასვლელად. იქ მდებდნობითი სქესის არსებაც ასვლარ გაუჭირდებოდა და არსებობაზე, მაგრამ დალი ხომ ქალღმერთია.

ნ. მჭედლიშვილი

ამირანიანის ქალები

ამირანიანის პერსონაჟი მამაკაცები ტიტანური ძალით გამოირჩევიან. თავად ამირანი ბუმბერაზია, დევებთან, გველეშაპებთან, ქაჯებთან მეომარი; იგი ნათლია ღმერთსაც ედიდგულება და ეჭიდავება. ამირანის ძმები ბადრი და უსუპი არანაკლებ ძლიერები არიან. ისინი ერთმანეთის მიყოლებით მარტონი ებრძვიან ღრუბელთხელმწიფის ლაშქარს. არამინიერი ძალის პატრონი ჩანს ცამცუმში, ბროლის კოშკში მწოლიარე მიცვალებული. თქმულებაში კიდევ ერთი გოლიათი გვხვდება, ოლონდ ისიც მიცვალებული. ესაა ამირანის მტერი ამბრი. ამირანს მკვდარი ამბრის ბარკლის დაძვრაც კი არ შეუძლია.

მამაკაცთა ასეთი ძლიერება ალბათ არც გასაკვირია. საინტერესოა როგორები არიან „ამირანის“ ქალები. არიან თუ არა ისინი ტოლნი და სწორნი თავიანთი ეპოქის მამაკაცებისა.

პირველი ქალი თქმულებაში ამირანის დედობილი დარეჯანია. დარეჯანზე მითი ბევრს არაფერს ამბობს, მაგრამ ის რაც ვიცით საკმარისია მისი პორტრეტის შესაქმნელად. დარეჯანი არაფრითაა გამორჩეული. იგი ჩვეულებრივი ოჯახის ქალია. დავაჟკაცებულ ამირანს დარეჯანის ძედ იხსენიებენ. დარეჯანიანთასა უწოდებენ, „ამირან დარეჯანის ძევ“-ო მიმართავენ. ქალღმერთ დალის წიაღიდან ნაშობ ამირანს რომ დარეჯანის ძედ იტყვიან, ეს არ ჩანს პატარა ამბავი. დარეჯანი მონადირის ცოლია. მონადირენი კი ხშირად სახლში არ იმყოფებოდნენ და ჩანს დარეჯანს დიდი ღვაწლი მიუძღვის ამირანის ამირანობაში. გავითვალისწინოთ ისიც, რომ დარეჯანს სულკალმახთან სამი ვაჟი ჰყავს, ბადრი, უსუპი და ერთიც უფროსი, სადღაც შორს გადახვეწილი. ამ სამიდან არც ერთი არაა ჯაბანი. ამირანზე ნაკლები ვაჟკაცები როდი არიან ჩვენთვის ნაცნობი ბადრი და უსუპი. ხოლო გადახვეწილი უფროსის შესახებ მხოლოდ ის ვიცით, რომ იგი „ლომი“ ცამცუმის მამაა. ცამცუმშიც ამირანს ტოლს არ დაუდებს ვაჟკაცობასა თუ დედა მუსურაში. ეს ყოველივე კი იმისთვის ვთქვით, რომ დარეჯანის

მადლიან დედაკაცობას გავუყვავთ ხაზი. რომ არავინ იფიქროს ამირანი ღმერთკაცი იყო და დარეჯანი რა შუამაო.

დარეჯანთან ერთად აუცილებლად უნდა ვახსენოთ ნამდვილი, ხორციელად მშობელი დედა ამირანისა – დალი. დალი ქალღმერთია, მზეგარეული, ოქროსთმიანი, ოქროს ხელსაქმის იარაღებით. მის ძაღმოსილებაზე საუბარი საჭიროა აღარ არის. საგულისხმოა ამირანის დაბადების ადგილი – მაღალი კლდის მწვერვალზე აუვალი მღვიმე. გავიხსენოთ როგორ ინვალია სულკალმახმა იქ ასასვლელად. იქ მდებდნობითი სქესის არსებაც ასვლაც გაუჭირდებოდა და არსებობაც, მაგრამ დალი ხომ ქალღმერთია.

რამოდენიმე ქალი გვხვდება ბროლის კოშკში, გარდაცვლილ ცამცუმთან. ისინი „ლომის“ დედა, დები და ცოლი არიან. გავიხსენოთ როგორ შეაღწია ამირანმა კოშკში:

„სადაც რომ მზემ სხივი დაჰკრა, ამირანმა მუხლი მგლისი“ კოშკმა კარი იქ შეიბა და ამირანი ძმებითურთ პირდაპირ ლომი ცამცუმის ცხედართან აღმოჩნდა. ცხედართან მსხდომ მგლოვიარე ქალებს წარბიც არ შეუხრიათ შეიარაღებული დევ-გმირების დანახვაზე. ესეც ერთი უტყუარი ნიშანი „ამირანიანის“ ქალთა ძლიერებისა.

ამირანის რჩეულიც ღვთაებრივი წარმომავლობის ქალია. ღრუბელთხელმწიფის ასული. იგი პირველად ოჯახში მოფუსფუსე ქალად გვევლინება, რომელიც ჭურჭლის რეცხვითაა გართული, თუმცა მალევე ამუღანებს არნახულ გამბედაობას, რომელიც გამჭრიახ გონებასთან ერთად უდავოდ ამშვენებს ამ ქალს. მარტო ის ფაქტი რად ღირს, ღრუბელთხელმწიფესთან ბრძოლისას ორივე ძმა რომ მოუკლეს ამირანს და ყამარ-ქალი საქმროზე ადრე აპირებს ომში შესვლას.

ომიდან ხმალამონწედილი ამოდის ამირანი და კიდევ ერთ მამაც ქალს აწყდება. უცნობი ქალი ამირანს მიმართავს:

„ნეტავ ხმლიანი სად მიხვალ, ამირან თარაქამაო,

ცოლეურები გასწყვიტე, ვინ გითხრა ბარაქალაო.“

ამ ქალზე არაფერი ვიცით, მაგრამ ნაომარ ღმერთკაცთან ასეთი თამამი შეხმინებით განა არ ავლენს ღირსეულ ბუნებას, ქალისათვის უჩვეულო უშიშრობასა და ძალას?

საოცარ გამბედაობას ამჟღავნებს დევის ქალიც. (ისიც ქალია)! იგი ამირანს დედისეული ნიშნების ამოსაცნობად ეკეკლუცება, იცის ამირანის ამირანობის ამბავი და მაინც არ უშინდება ბუმბერაზს, მაშინ, როდესაც მისი ძმები (ცხრა ძმა დევი) ცოტა არ იყოს შეფიქრიანებულნი სხედან სახლში.

არ შეიძლება რომ არ ვახსენოთ ამბრის დედა. ამბრიც ამირანივით ბუმბერაზი გმირია, მაგრამ ამირანის მონინალმდეგე. უკვე გარდაცვლილი ამბრის დედამ ამირანის გამოცდა მოინდომა: „დარეჯანის ძევ, შვილის ბარკალი გადმომივარდა მინაზედ, დაბლა ეთრევა და უპატიურადა ხდება, ასნიე, შედე ისევ, დედაშვილობას, ურემზედევო.“

ამირანმა ამბრის ფეხი მინასაც ვერ ააცილა, თორემ ურემზე ხომ ვერ შედო. ამბრის დედისთვის კი ეს საქმე მარტივად შესასრულებელი აღმოჩნდა. ამბრის დედა შვილის მტერზე ჯავრს სიტყვით იყრის:

„ნესი თუ იყოს დედათი, ადვილად გინადირებდი, მოგკრავდი მათრახის წვერსა, ცის გიდელ-გიდელ გაგრევი.“

მას თავისი მდგომარეობა აფერხებს, თორემ ამირანზე ფიზიკურად ჯავრის ამოყრა, ჩანს, არ გაუძნელდება.

თითქოს იმ თავის დედაც კი, რომელიც ყამარმა ქოშით მოკლა, იმ ეპოქისთვის დამახასიათებელ მდედრულ თვისებებს ატარებს. დედა თავი ყამარს უშიშრად კიცხავს.

დედა თავი საინტერესო სახეა იმითაც, რომ მას ბალახით მიცვალებულის გაცოცხლების ცოდნა აქვს.

როგორც ზემოთქმულიდან ჩანს, ამირანიანის ქალები ყოვლისშემძლეებად გვევლინებიან. გავითვალისწინოთ ისიც, რომ „ამირანის“ თქმულების ზოგიერთი ვარიანტი ამირანის უმანკოდ ჩასახვის იდეას ემხრობა, რაც უდავოდ გამოძახილია მატრიარქალური ეპოქისა. მაგრამ ერთი კია, დარეჯანის ძის წარმოშობა მხოლოდ დარეჯანის მსგავს ქალებს ძალუძთ.

ალავერდის საეპისკოპოსო ტაძარი

თელავში ვანო იანტბელიძის პარსკვლავი გაიხსნა

ქართული თეატრის დღე – 14 იანვარი საქართველოს თეატრალურმა საზოგადოებამ თელავში აღნიშნა. 258 წლის თელავის ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო პროფესიული თეატრის სცენაზე, ამავე თეატრის ღვანლმოსილი მსახიობის, საქართველოს

დამსახურებული არტისტის, სახელმწიფო და კოტე მარჯანიშვილის სახელობის პრემიების ლაურეატის, ღირსების ორდენის კავალერისა და თელავის საპატიო მოქალაქის – ვანო იანტბელიძის 65 წლისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო გაიმართა, რაც მსახიობის სახელობის ვარსკვლავის გახსნით დასრულდა.

ლონისძიებას საქართველოს პრეზიდენტი – ქალბატონი სალომე ზურაბიშვილი ესწრებოდა.

ვანო იანტბელიძე მაყურებლის წინაშე მის მიერ სხვადასხვა სპექტაკლში განსახიერებული როლებიდან „მონოლოგით“ წარდგა.

გაიმართა საქართველოს თეატრალური საზოგადოების 2018 წლის სათეატრო შეჯამება და პროფესიული პრემიებით დაჯილდოების ცერემონიალი. მოენყო ლაშა ჩხარტიშვილის და გია ცქიტიშვილის წიგნების - „258 წლის თელავის თეატრი“ და „ბერიკა-მსახიობელი“-ს პრეზენტაცია.

თეატრალურმა საზოგადოებამ განსაკუთრებული მხარდაჭერისთვის მადლობა გადაუხადა და „თეატრის მხარდამჭერი მერი“-ს წოდება მიანიჭა თელავის, ქუთაისის, ოზურგეთის და ბოლნისის მუნიციპალიტეტების მერებს.

ამაგდარის წოდება მიენიჭათ სხვადასხვა თეატრის ტექნიკურ პერსონალსა და ღვანლმოსილ მსახიობებს. მაჩაბელას დასის ვილდო გადაეცა თელავის თეატრს; სანდრო ჟორჯოლიანის სახელობის პრემია, სახასიათო როლების შესრულებისთვის, გადაეცა თელავის თეატრის ხელმძღვანელს – პაატა გულიაშვილს, ხოლო თეატრალური საზოგადოების უმაღლესი ვილდო – აკაკი ხორავას სახელობის პრემია მიენიჭა მსახიობ ვანო იანტბელიძეს.

**საქართველოს პრეზიდენტი –
სალომე ზურაბიშვილი**

ფოლკლორულ ანსამბლ „წინანდალს“ პარსკვლავი

ფოლკლორულ ანსამბლ „წინანდალს“ 35 წელი შეუსრულდა. 26 იანვარს, თელავის ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო პროფესიული თეატრის სცენაზე ანსამბლის საიუბილეო საღამო გაიმართა, რის შემდეგაც ნიკო სულხანიშვილის სახელობის თელავის სამუსიკო სასწავლებლის წინ „წინანდალს“ ვარსკვლავი გაიხსნა.

ღონისძიებაში მონაწილეობას იღებდნენ ანსამბლები – „რუსთავი“ და „ქართული ხმები“, ასევე, ადგილობრივი ფოლკლორული და ქორეოგრაფიული ჯგუფები – „პატარა კახი“,

„მზე შინა“ და თელავის მუნიციპალიტეტის მერიასთან არსებული სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი.

„არგენტინის ხელოვნების საერთაშორისო საბჭოს“ პრეზიდენტმა – ბარბარა ტომპსონ ვიუმ, ანსამბლ „წინანდალს“ ხელოვნების საერთაშორისო საბჭოს საპატიო წევრად მიღების შესაბამისი დიპლომი გადასცა.

ანსამბლ „წინანდალს“ იუბილე მიულოცეს კახეთის მხარეში სახელმწიფო რწმუნებულმა – ირაკლი ქადაგიშვილმა და თელავის მუნიციპალიტეტის მერმა – შოთა ნარეკლიშვილმა.

გურამ ურჩუხაშვილი, დავით გაგანაშვილი

თელავის მერი შოთა ნარეკლიშვილი

შეხვედრა პოეტებთან

თელავის მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლი... დღეს აქ პოეზიის დიდი დღესასწაულია... ტარდება შეხვედრა პოეტებთან...

2018 წლის 5 დეკემბერი.

შეხვედრას ხსნის და სტუმრებს ესალმება თელავის მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლის დირექტორი ეკატერინე კობახიძე.

სცენაზე არიან თეატრალური კლუბის (ხელმძღვანელი მარინა ზაუტაშვილი) და ლიტერატურულ-შემოქმედებითი წრის (ხელმძღვანელი თინა ძეგველეშვილი) მოსწავლეები.

ეს დღე არის პოეტების ახლო გაცნობის, პოეტების პოეზიის დემონსტრირების, მათ შემოქმედებასთან ახლო მისვლის.

მონვეულ იყვნენ პოეტები: ფარნა რაინა, თინათინ მრელაშვილი, ნუნუ ძამუკაშვილი, ზინა სოლომნიშვილი, მარიამ კოზმანაშვილი, ნანა მანიჭაშვილი, ნოდარ იაგორაშვილი, გიული ჩიხიაშვილი, ჟანეტა სამხარაძე.

მოსწავლეებმა მხატვრულად წაიკითხეს პოეტების ლექსები.

შეხვედრაზე სიტყვა წარმოთქვა თელავის მუნიციპალიტეტის მერიის კულტურის, განათლების, სპორტისა და ახალგაზრდო-

ბის საქმეთა სამსახურის უფროსმა ფიქრია ყუშიტაშვილმა.

მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ თავმჯდომარემ ფარნა რაინამ ისაუბრა მწერლობის ეროვნულ როლზე, მიზნებსა და ამოცანებზე. კულტურაზე, ღირსებაზე, მორალზე, ზნეობაზე. წაიკითხა საკუთარი ლექსები.

მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ ახალგაზრდა მწერალთა სექციის ხელმძღვანელმა ნუნუ ძამუკაშვილმა ისაუბრა სკოლის მოსწავლეების წარმატებებზე და შემოქმედებით აქტიურობაზე. წაიკითხა საკუთარი ლექსები.

საკუთარი ლექსები წაიკითხეს აგრეთვე: თინათინ მრელაშვილმა, ნანა მანიჭაშვილმა და გიული ჩიხიაშვილმა.

აღინიშნა, რომ ეს იყო ერთ-ერთი საინტერესო და გამორჩეული შეხვედრა.

თელავის მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლის დირექტორი:

ეკატერინე კობახიძე

*იყალტოს მონასტერი და
იყალტოს აკადემია*

